

การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PERFORMANCE IN HIGHER EDUCATION ART AND CULTURE FESTIVAL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Dance
Department of Dance
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
Chulalongkorn University
Academic Year 2019
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
โดย	น.ส.อรอุทัย นิลนาม
สาขาวิชา	นาฏยศิลป์ไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร ปิณฑสันต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ศักดิ์ดา ปั่นแห่งเพ็ชร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต วิงวอน)

อรรถุทัย นิลนาม : การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา. (PERFORMANCE IN HIGHER EDUCATION ART AND CULTURE FESTIVAL) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.มาลินี อาชายุทธการ

การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยขอบเขตการศึกษา คือ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 – 19 ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร 2) การสัมภาษณ์บุคคล กลุ่มที่ 1 ที่ปรึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา กลุ่มที่ 2 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ กลุ่มที่ 3 นิสิต นักศึกษาที่เข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา 3) ใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง 4) การลงพื้นที่ภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่า การแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 1 – 19 ปรากฏการแสดง 5 ประเภท 23 รูปแบบการแสดง โดยการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุดถึงร้อยละ 62 ของการแสดงทั้งหมด คือการแสดงสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน (ระบำ) โดยมีปัจจัยในการเลือกชุดการแสดง ดังนี้ 1) ความถนัด เอกลักษณ์ ทางด้านนาฏศิลป์ของแต่ละมหาวิทยาลัย 2)สถานที่จัดงานและสถานที่จัดแสดง 3) งบประมาณ ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลให้โดยการแสดงที่นำมาแสดงคือการแสดงสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน (ระบำ) สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในความสามารถทางด้านการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ของแต่ละสถาบันที่เข้าร่วม ที่นำเอาวิถีชีวิต ภูมิปัญญา หรือการแสดงที่เคยมีอยู่แล้วนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และจากการศึกษาการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา พบว่าเป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบาย ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทำให้เกิดการรวมตัวกัน เพื่อจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยผลการประเมินการจัดงานในแต่ละครั้งมีผลการประเมินด้านตัวชี้วัดในทุกด้านอยู่ในระดับ ดี – ดีมาก และงานนี้ถือเป็นงานที่สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นแบบแผนตามแบบกรมศิลปากร เนื่องด้วยงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเป็นงานที่ให้ความบันเทิงได้ฝึกฝน การสร้างสรรค์ผลงาน การจัดการการแสดง การสร้างเครือข่ายทางด้านศิลปวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อเป็นการสืบทอด อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่โดยคนรุ่นใหม่ และเป็นศูนย์รวมของบุคลากรวงการนาฏศิลป์ไทยได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อพัฒนาผลงานทางด้านนาฏศิลป์รูปแบบต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6186734035 : MAJOR THAI DANCE

KEYWORD: Art and Culture, Higher education, Performance, Higher Education Network, Thai
Dance

On-uthai Ninlanam : PERFORMANCE IN HIGHER EDUCATION ART AND CULTURE FESTIVAL.

Advisor: Asst. Prof. Malinee Achayutthakan, Ph.D.

The objective of this qualitative research was to study the performance styles in Higher Education Art and Culture Festival. The study focused on the 1st-19th Higher Education Art and Culture Festival. The research methodology including 1) Documentary survey. 2) Personal interview, Group 1: Higher Education Art and Culture Advisor, Group 2: Members of the Higher Education Dance Network, Group 3: Students Participating in Higher Education Art and Culture. 3) Using relevant information technology equipment and 4) Field study. The research found that the performances appearing in the 1st-19th Higher Education Art and Culture Festival can be divided into 5 categories, 23 performances types. The performance that was shown almost 62% of the total performance was the creative folk dance. The decision to create there dance was based upon: 1) The aptitude, the unique character of the dance of each university. 2) Location and show venue. 3) Budget. With these various factors resulting in the performance that was displayed, which was the performance of folk dance. There reflected the potential of the creative talent of each participating institution that used the way of life, wisdom or stock performances to create new dances. Performing to the management, it was found that the Festival complied to the government policy in preserving arts and culture, resulting in organizing the Higher Education Art and Culture Festival. The evaluation of each Festival has been recognized good and very good. This Festival was considered to be an inspiration to create new works of art and culture and to conserve traditional works based upon the Department of the Fine Arts can standard. The Higher Education Art and Culture Festival was the event that students practice in creating performance, management. The Festival creating more will help artistic and cultural networks in the future in order to, preserve and disseminate Thai culture. It is also the center for Thai dance personnel to exchange ideas in order to develop various forms of dance in the future.

Field of Study: Thai Dance

Student's Signature

Academic Year: 2019

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับนิสิตระดับปริญญาเอกและโทที่เข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย (Graduate Students in Thainess – related Programs) และ ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช [The 90th Anniversary Chulalongkorn University Fund(Ratchadaphiseksomphot Endowment Fund)]

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของศาสตราจารย์กิตติคุณดร.ศักดา ปิ่นแห่งเพชร ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต วิงวอน กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์ กรรมการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยให้สมบูรณ์ ตลอดจนสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏยศิลป์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อมูล และข้อคิดต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

ตลอดจนผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครอบครัว เพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ ความเอื้อเฟื้อสนับสนุน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้วิจัยมีพลังในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สัมฤทธิ์ผล

อรอุทัย นิลนาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

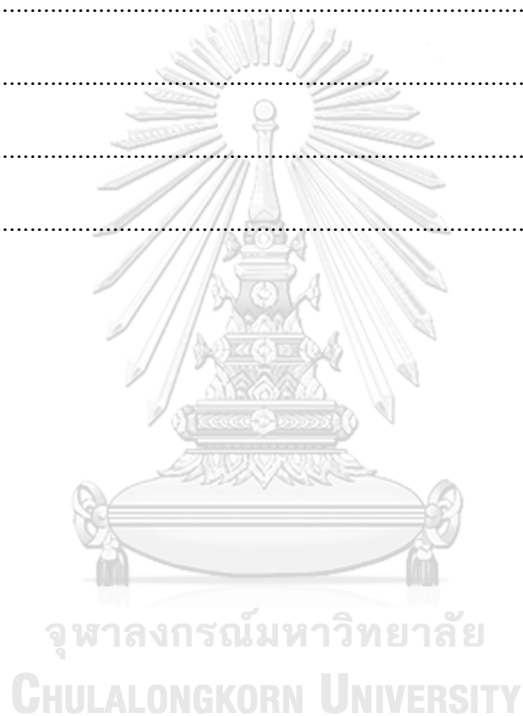
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญตาราง.....ฎ	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....ช	ช
สารบัญภาพ.....ฅ	ฅ
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของประเด็นปัญหา..... 1	1
วัตถุประสงค์..... 4	4
กรอบแนวความคิด..... 5	5
ขอบเขตของการวิจัย..... 6	6
วิธีการดำเนินวิจัย..... 6	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 12	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 13	13
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง..... 14	14
2.1.1 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 53 – 62..... 14	14
2.1.2 ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา..... 20	20
2.1.3 ประวัติและที่มาของโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา..... 24	24
2.1.4 สূจิบัตร..... 24	24
2.1.5 สรุปผลการดำเนินโครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา..... 26	26
2.1.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง..... 27	27

2.1.6.1	นาฏยประดิษฐ์โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์.....	27
2.1.6.2	ทฤษฎี 5M	27
2.2	วิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
2.3	งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย, โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.....	28
2.4	โครงการงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค, ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค ครั้งที่ 5.....	29
2.5	การแสดงศิลปวัฒนธรรมระดับนานาชาติ.....	29
2.5.1	งานศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ เฉพาะนิสิต นักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษา	29
2.5.1.1	โครงการบูรณาการศิลปอาเซียน (ASEAN Youth Cultural Forum).....	29
2.5.1.2	World Culture Festival.....	35
2.5.1.3	KORAT International Art and Culture Festival.....	36
2.5.1.4	Festival Juvenil International de Dança International Youth Dance Festival	40
2.6	งานศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ ที่ไม่จำกัดผู้เข้าร่วมแสดง โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วม ด้วย	42
2.6.1	China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival.....	42
2.6.2	International Cultural and Dance Festival, New Delhi, India.....	44
2.6.3	The Midosuji Parade Osaka 21 Century Association 2003 ณ เมือง โอซากา กา ประเทศญี่ปุ่น.....	44
สรุป46		
บทที่ 3	วิธีการดำเนินวิจัย	47
3.1	ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย.....	48
3.2	ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร	50
3.2.1	แหล่งที่มาของเอกสาร	50
3.2.2	การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	51

3.2.3 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	51
3.2.4 การรวบรวมข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
3.3 ชั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์บุคคล	52
3.4 ชั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์.....	57
3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม	57
3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม	58
สรุป 59	
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4.1 ประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	60
4.1.1 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์	63
4.2 พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	70
4.2.1 พัฒนาการการแสดงในพิธีเปิด.....	70
4.2.2 พัฒนาการแสดงของกลุ่มภาค	72
4.2.3 พัฒนาการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม.....	73
4.2.4 พัฒนาการแสดงในพิธีปิด /การแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์	76
4.3 ประเภทและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	76
4.3.1 ประเภทที่ 1 การแสดงมาตรฐาน	77
ก. โขน.....	78
ข. หนังใหญ่.....	79
ค. ละคร	80
ง. รำ	83
จ. ระบำ	86
4.3.2 ประเภทที่ 2 การแสดงพื้นเมือง.....	91
ก. นาฏศิลป์พื้นเมือง.....	91

ข.	การละเล่นพื้นบ้าน.....	96
ค.	การแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน.....	98
ง.	ศิลปะป้องกันตัว	101
4.3.3	ประเภทที่ 3 การแสดงสร้างสรรค์.....	104
ก.	นาฏศิลป์ไทย.....	104
ข.	นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย	123
ค.	นาฏศิลป์พื้นเมือง.....	132
ง.	ขบวนแห่.....	144
จ.	ละครรำ	145
ฉ.	นาฏศิลป์ตะวันตก	145
ช.	การแสดงประกอบ แสง สี เสียง.....	146
4.3.4	ประเภทที่ 4 การแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ	148
ก.	นาฏศิลป์อินเดีย	148
ข.	นาฏศิลป์อินโดนีเซีย.....	148
ค.	นาฏศิลป์มาเลเซีย	148
ง.	นาฏศิลป์เวียดนาม.....	149
4.3.5	ประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี.....	152
4.4	ปัจจัยในการเลือกชุดการแสดง.....	155
4.4.1	ความถนัดทางด้านนาฏศิลป์ของแต่ละสถาบันการศึกษา.....	157
4.4.2	สถานที่จัดงาน และสถานที่ทำการแสดง	157
4.4.3	งบประมาณ	158
4.5	การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา.....	159
4.5.1	การจัดการแสดงของสมาชิกที่เข้าร่วม	159
4.5.2	การจัดการแสดงในกลุ่มภาค.....	162

4.5.3 การจัดการแสดงของเจ้าภาพ.....	163
4.6 วิเคราะห์การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา.....	164
4.7 วิเคราะห์การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	170
4.8 ประโยชน์ของการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา.....	194
สรุป195	
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	197
ข้อเสนอแนะ	205
บรรณานุกรม	206
ภาคผนวก	214
ประวัติผู้เขียน	218

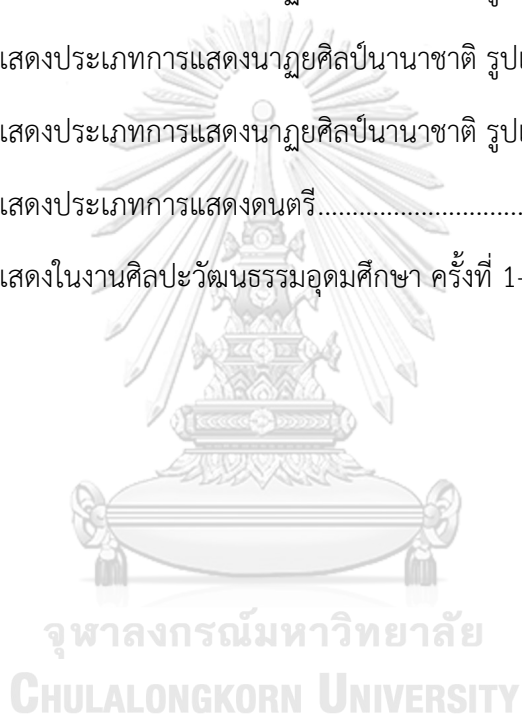
สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ตารางการจัดงาน ASEAN Youth Culural Forum	31
ตาราง 2 ตารางการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 1-19	61
ตาราง 3 ตารางจำนวนสมาชิกเครือข่ายที่นำการแสดงมาร่วมแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	69
ตาราง 4 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบโขน	78
ตาราง 5 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ หนังใหญ่	80
ตาราง 6 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ ละคร	81
ตาราง 7 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ รำ	83
ตาราง 8 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ ระบำ	86
ตาราง 9 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (รำ)	91
ตาราง 10 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)	92
ตาราง 11 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (ฟ้อน)	93
ตาราง 12 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (เซิ้ง)	96
ตาราง 13 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการเล่นพื้นบ้าน (เพลงพื้นบ้าน)..	97
ตาราง 14 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน (วงดนตรี หมอลำ).....	99
ตาราง 15 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน (วงลูกทุ่ง)	99
ตาราง 16 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน (วงโปงลาง)	100
ตาราง 17 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงศิลปะป้องกันตัว.....	101
ตาราง 18 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (โขน)..	105

ตาราง 19 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หนังใหญ่)	107
ตาราง 20 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (รำ)....	108
ตาราง 21 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (ระบำ).....	112
ตาราง 22 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หุ่น)... ..	118
ตาราง 23 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หุ่นคน)	119
ตาราง 24 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยการแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีไทย (การแสดงสด).....	121
ตาราง 25 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย เล่นเป็นเรื่องเป็นตอน	121
ตาราง 26 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย (ระบำ)	123
ตาราง 27 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย (จินตลีลา)	128
ตาราง 28 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีแต่ละเชื้อชาติ (การแสดงสด).....	130
ตาราง 29 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)	132
ตาราง 30 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง(ฟ้อน)	139
ตาราง 31 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง(เซิ้ง)	140
ตาราง 32 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีพื้นบ้าน (การแสดงสด)	141
ตาราง 33 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงเพลงพื้นบ้าน	142

ตาราง 34 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงขบวนแห่	144
ตาราง 35 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงละครรำ	145
ตาราง 36 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ตะวันตก (Contempolary dance).....	146
ตาราง 37 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงประกอบ แสง สี เสียง	146
ตาราง 38 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏศิลป์อินเดีย.....	148
ตาราง 39 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏศิลป์อินโดนีเซีย	148
ตาราง 40 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏศิลป์มาเลเซีย....	148
ตาราง 41 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏศิลป์เวียดนาม...	149
ตาราง 42 ตารางการแสดงประเภทการแสดงดนตรี.....	152
ตาราง 43 ตารางการแสดงในงานศิลปะวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1-19.....	167

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิ 1 แผนภูมิสรุปการแสดงประเภทที่ 1 การแสดงมาตรฐาน ครั้งที่ 1- 19	90
แผนภูมิ 2 แผนภูมิสรุปการแสดงประเภทที่ 2 การแสดงนาฏยศิลป์พื้นเมือง ครั้งที่ 1- 19.....	103
แผนภูมิ 3 แผนภูมิสรุปการแสดงประเภทที่ 2 การแสดงสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ไทย ครั้งที่ 1- 19.....	122
แผนภูมิ 4 แผนภูมิสรุปการแสดงประเภทที่ 2 การแสดงสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ไทย ร่วมสมัย ครั้งที่ 1- 19.....	131
แผนภูมิ 5 แผนภูมิสรุปการแสดงประเภทที่ 2 การแสดงสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ พื้นเมือง ครั้งที่ 1- 19	143
แผนภูมิ 6 แผนภูมิสรุปการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดง ขบวนแห่ , ละครรำ ,นาฏยศิลป์ ตะวันตก , การแสดงประกอบแสง สี เสียง ครั้งที่ 1 - 19.....	147
แผนภูมิ 7 แผนภูมิสรุป การแสดงประเภท การแสดงนาฏยศิลป์นานาชาติ	151
แผนภูมิ 8 แผนภูมิสรุปการแสดงประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี.....	153
แผนภูมิ 9 แผนภูมิสรุปประเภทการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 1 – 19.....	154
แผนภูมิ 10 แผนภูมิ ปัจจัยในการเลือกชุดการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม.....	158
แผนภูมิ 11 ประเภทและรูปแบบการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา.....	165
แผนภูมิ 12 แผนภูมิการวิเคราะห์การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา.....	168
แผนภูมิ 13 รูปแบบการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา.....	179
แผนภูมิ 14 แผนภูมิรูปแบบคณะกรรมการดำเนินการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา.....	181
แผนภูมิ 15 แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา.....	192

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 การแบ่งงานภายในส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	23
ภาพที่ 2 รายนาม 30 มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก AUN	30
ภาพที่ 3 ภาพพิธีเปิดงาน โครงการบูรณาการศิลปอาเซียน (ASEAN Youth Culural Forum) โดย ตัวแทนจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ณ วันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ณ หอแสดงดนตรี อาคาร ศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	34
ภาพที่ 4 ภาพถ่ายสมาชิกเครือข่าย AUN - ASEAN Youth Culural Forum	34
ภาพที่ 5 ภาพถ่ายตัวแทนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมงานครั้งที่ 17 th ASEAN and 7 th ASEAN+3 Youth Culural Forum โดยรับมอบเกียรติบัตรจาก ดร.ชลธิศ ธีระรัฐดี ผู้อำนวยการบริหาร สำนักงานมหาวิทยาลัยเครือข่ายอาเซียน ณ National University of Laos .35	
ภาพที่ 6 ภาพการแสดงในงาน World Culture Festival 2019	36
ภาพที่ 7 ภาพการแสดงในงาน World Culture Festival 2019	36
ภาพที่ 8 ภาพพิธีเปิด KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 5	37
ภาพที่ 9 การแสดงลิเกฮูลู จากประเทศอินโดเนเซีย KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4	38
ภาพที่ 10 การแสดงจากประเทศอินเดีย KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4 38	
ภาพที่ 11 การแสดงจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4	39
ภาพที่ 12 ภาพพิธีเปิดงาน KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4	39
ภาพที่ 13 การแสดงในงาน Festival Juvenil Internatinal de Dança Internatinal Youth Dance Festival 2019	40
ภาพที่ 14 การแสดงในงาน Festival Juvenil Internatinal de Dança Internatinal Youth Dance Festival 2019	41

ภาพที่ 15 การแสดงในงาน Festival Juvenil International de Dança International Youth Dance Festival 2019	41
ภาพที่ 16 ภาพร่วมเดินขบวนพาเหรด ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017	42
ภาพที่ 17 ภาพรำซัดชาติรี โดยนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017.....	43
ภาพที่ 18 ภาพการแสดงกนิรร้อน ออกบูชายัญ โดยนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงรำซัดชาติรี ในงาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017	43
ภาพที่ 19 ภาพการเดินขบวนพาเหรด ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	44
ภาพที่ 20 การแสดงโขน ณ เวทีกลางแจ้ง ณ The Midosuji Parade Osaka 21 Century Association 2003 ณ เมือง โอซากา ประเทศญี่ปุ่น.....	45
ภาพที่ 21 การแสดงระบำโบราณคดี ณ เวทีในร่ม ณ The Midosuji Parade Osaka 21 Century Association 2003 ณ เมือง โอซากา ประเทศญี่ปุ่น.....	45
ภาพที่ 22 ภาพถ่ายคณะผู้ประสานงานกองอำนวยการ ณ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16 วิชาศิลปวัฒนธรรมศิลปสโมสร	57
ภาพที่ 23 ภาพถ่ายคณะนิสิต ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เข้าร่วม	58
ภาพที่ 24 ภาพการแสดงโขน ตอน หนุมานเข้าห้องนางสุวรรณกัลยา โดย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	79
ภาพที่ 25 ภาพการแสดงหนังใหญ่ หนุมานตรวจพล โดยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ณ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19	80
ภาพที่ 26 ละครรำตอน "พระสุธนเลือกคู่" โดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	82
ภาพที่ 27 ละครปลุกใจหลวงวิจิตรวาทการ เลือดสุพรรณ โดยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	82
ภาพที่ 28 การรำดอกไม้เงินทอง โดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง	85
ภาพที่ 29 การรำดอกไม้เงินทอง โดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง	85

ภาพที่ 30 ระบำดาวดึงส์ โดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	88
ภาพที่ 31 ระบำเทพบันเทิง โดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	88
ภาพที่ 32 ภาพการแสดงระบำกรับ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19.....	89
ภาพที่ 33 โนราสาธิต โดยมหาวิทยาลัยทักษิณ แสดงโดยอาจารย์ธรรมนิศย์ นิคมรัตน์.....	92
ภาพที่ 34 ภาพการแสดงระบำตารีกีปัส โดยวิทยาลัยศรีโสภณ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	93
ภาพที่ 35 ภาพการแสดง ฟ้อนม่านม้ายี่เซียงตา โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	94
ภาพที่ 36 ภาพการแสดงฟ้อนนกกิ่งกะหล่ำ โดยวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน	95
ภาพที่ 37 ภาพการแสดงฟ้อนที โดยวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา	95
ภาพที่ 38 การแสดง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง โดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18.....	97
ภาพที่ 39 ภาพการแสดงเพลงฉ่อย โดยมหาวิทยาลัยมหิดล ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18	98
ภาพที่ 40 ภาพการแสดง เพลงเรือล่องนที ธนบุรีศรีนครินทรมาศ โดย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.....	98
ภาพที่ 41 ภาพการแสดง วงโปงลาง โดยโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครึ่ง ที่ 18.....	100
ภาพที่ 42 การแสดงมวยพายุหุฑ โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	102
ภาพที่ 43 ฟล่อง โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	102
ภาพที่ 44 ภาพการแสดงชุด โขน หุ่นละครเล็ก ชุด ยกรบ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16 ณ ศูนย์ศึกษาถาวรชัยมงคล (สยามสแควร์วัน) จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.....	106

ภาพที่ 45 โขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน รามราชจักรี วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18.....	106
ภาพที่ 46 การแสดงอุยฉายจามจู้รี โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	110
ภาพที่ 47 ภาพการแสดงอุยฉายเกษมบัณฑิต โดยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในงานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	111
ภาพที่ 48 รำเฉลิมราชจักรีวงศ์องค์ภูมิพล ฯ มหาราช โดยมหาวิทยาลัยศรีปทุม.....	111
ภาพที่ 49 การแสดงศรีทวารวดีศวรปุณยะ โดย มหาวิทยาลัยศิลปากร	114
ภาพที่ 50 ระบำเทพธิดามณี เมขลา โดย กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ภาคกลาง).....	115
ภาพที่ 51 การแสดงระบำพรหมจารีศรีนครน่าน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	115
ภาพที่ 52 โถโลโปติ โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18.....	116
ภาพที่ 53 วิจิตรพัสดราวชิราลงกรณ์ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18.....	116
ภาพที่ 54 ระบำอินทราภนิเทวีเมืองพระบาง โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18	117
ภาพที่ 55 ภาพการแสดงระบำยักษ์แคะ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษาครั้งที่ 18	117
ภาพที่ 56 นาฏกรรมหุ่นคนเฉลิมพระเกียรติ โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16.....	119
ภาพที่ 57 ภาพการแสดง หุ่นคนนาฏศิลป์ไริวิญญานศิลปะการเชิดหุ่นคน โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19	120
ภาพที่ 58 ภาพการแสดง BAI - SI Y2K 2000 โดยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม งานศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2.....	125
ภาพที่ 59 ภาพการแสดงชุด ฮาปอง โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 7.....	125
ภาพที่ 60 ภาพการแสดง นาฏยปริดิยานันท์ โดย มหาวิทยาลัยศิลปากร ในงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษาครั้งที่ 18.....	126

ภาพที่ 61 ภาพการแสดง กระหนกนารี โดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18.....	126
ภาพที่ 62 ภาพการแสดง เทพยพیمان โดยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19.....	127
ภาพที่ 63 ภาพการแสดงสีสนแห่งสยาม โดยมหาวิทยาลัยเกริก ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้ง ที่ 18.....	129
ภาพที่ 64 ภาพการแสดง love forever and ever โดยมหาวิทยาลัยคริสเตียน ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19.....	130
ภาพที่ 65 โนราห์รวมใจถวายชัยพ่อหลวง โดยกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้.....	136
ภาพที่ 66 ภาพการแสดงนางนอน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19.....	137
ภาพที่ 67 ภาพการแสดงระบำกรงนก โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19.....	137
ภาพที่ 68 ภาพการแสดงสวยดอกล้านนาความศรัทธาในวิถีชาวพุทธ โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19.....	138
ภาพที่ 69 ร่วมแสดงชุดรำกลองยาวกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	142
ภาพที่ 70 ภาพการแสดงขบวนแห่รับมอบตราสัญลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 16.....	145
ภาพที่ 71 ภาพการแสดง Malaysia truly Asia โดยมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย – แปซิฟิก ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18.....	149
ภาพที่ 72 ภาพการแสดง The Power of Vietnam โดยมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย - แปซิฟิก ใน งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19.....	150
ภาพที่ 73 ภาพการแสดงดนตรี บทเพลงพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9 โดย มหาวิทยาลัยศิลปากร ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18.....	152
ภาพที่ 74 ภาพการแลกเปลี่ยนของที่ระลึก จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.....	161
ภาพที่ 75 ภาพการแลกเปลี่ยนของที่ระลึก มหาวิทยาลัยคริสเตียน มอบให้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 12.....	161

ภาพที่ 76 ของที่ระลึกจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18 162

ภาพที่ 77 ภาพงานแถลงข่าวงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2 ณ โรงแรม
บางกอกพาเลส เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542..... 215

ภาพที่ 78 การแสดงฟ้อนสาวไหมต้นแบบแม่ครูบัวเรียว รัตนมณีภรณ์ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
ครั้งที่ 15..... 215

ภาพที่ 79 ประชานชมรมดนตรีไทยและประชานชมรมนาฏศิลป์และการละครไทย 216

ภาพที่ 80 การส่งมอบตราสัญลักษณ์ให้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เจ้าภาพในการจัด
งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 17 216

ภาพที่ 81 ภาพหนังสือขอรับเป็นเจ้าภาพงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 20 โดย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏลำปาง 217

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของประเด็นปัญหา

งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา คือโครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้นิสิต นักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความสามารถทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ถือกำเนิดขึ้นจากงานดนตรีไทยอุดมศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เล็งเห็นความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย จึงเป็นผู้ประสานงานหลักให้มีสถาบันอุดมศึกษาเพียงหนึ่งแห่งเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน จากการเสนอชื่อมหาวิทยาลัยที่สนใจเป็นเจ้าภาพจัดงาน โดยสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ และถือเป็นพันธกิจสำคัญอีกประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยการนี้คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่ง เพื่อสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรมเผยแพร่ด้านศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรมให้แก่ นิสิต นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัยและประชาชนทั่วไป

โดยงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยอันเต็มไปด้วยความหลากหลายตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศและเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาได้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนการเป็นเจ้าภาพ เพื่อทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านศิลปวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่ การอนุรักษ์ สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทยให้เข้มแข็งยิ่ง ๆ ขึ้นไป อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้นิสิต นักศึกษา ได้แสดงออกตามความสามารถของตนอย่างอิสระ สร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

งานนี้เดิมใช้ชื่อว่า "งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย" (ครั้งที่ 1 - 5) ต่อมาเมื่อมีการปรับโครงสร้างของส่วนราชการทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เปลี่ยนชื่องานเป็น "งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา" และตั้งแต่ครั้งที่ 6 เปลี่ยนเป็น "งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา" โดยมีเจ้าภาพในแต่ละครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(ท่าพระจันทร์) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

- ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์) จังหวัดนครปฐม
- ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์) จังหวัดนครปฐม
- ครั้งที่ 7 มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- ครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
- ครั้งที่ 9 มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
- ครั้งที่ 10 มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์) จังหวัดนครปฐม
- ครั้งที่ 11 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- ครั้งที่ 12 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา
- ครั้งที่ 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา
- ครั้งที่ 14 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
- ครั้งที่ 15 มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
- ครั้งที่ 16 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ครั้งที่ 17 มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม (ส่วนวังจันทน์) จังหวัดพิษณุโลก
- ครั้งที่ 18 มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์) จังหวัดนครปฐม
- ครั้งที่ 19 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ในยุครัฐบาลของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีโครงการการปฏิรูปโครงสร้างกระทรวง โดยนำกระทรวงวิทยาศาสตร์มารวมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งกระทรวงใหม่ที่ใช้ชื่อว่า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ทำให้งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 20 ยังไม่มีมหาวิทยาลัยได้รับเป็นเจ้าภาพ เหตุมาจากการปฏิรูปของโครงสร้างของหน่วยงานหลัก อย่าง สกอ. และแนวโน้มที่จะรวมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาและงานดนตรีไทยอุดมศึกษาเข้าด้วยกัน

งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษามีขั้นตอนการเตรียมงาน การประชุมงานระหว่าง สกอ. มหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพและมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อชี้แจงเรื่องงบประมาณ แนวความคิดของการจัดงานในแต่ละปี เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดกับสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ และแบ่งกลุ่มสมาชิกแต่ละภาคในการนัดหมายการแสดงของภาคนั้น ๆ และการแสดงรวมของสมาชิกในเครือข่ายอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ในแต่ละภูมิภาค เพื่อติดตามความคืบหน้า แก้ไขปัญหาที่พบเจอ ไปจนถึงความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในวันแสดง การประสานงาน ที่พัก สถานที่และข้อจำกัดของเวทีการแสดงให้มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมได้รับทราบ

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า รูปแบบการแสดงประกอบด้วย การแสดงมาตรฐาน การแสดงสร้างสรรค์ การแสดงพื้นบ้านอันเป็นศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละมหาวิทยาลัยในภาคนั้น ๆ การละเล่นพื้นบ้าน การแสดงดนตรีพื้นบ้าน ตลอดจนวงดนตรีลูกทุ่งอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการแสดงผลงานทางด้านศิลปะ การจัดสัมมนาทางวิชาการ การจัดทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญของมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ การจัดทำหนังสือที่ระลึก สุจิตร์ เพื่อเผยแพร่ และการออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่น โดยงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาจัดขึ้นครั้งแรก ในปีพ.ศ.2541 โดยมีจำนวนสถาบันที่เป็นสมาชิกเข้าร่วมงาน 42 สถาบัน และ พ.ศ. 2561 สมาชิกที่เข้าร่วมถึง 97 สถาบัน และมีแนวโน้มที่จะมีสมาชิกในเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์สนใจเข้าร่วมเพิ่มขึ้นในทุกปี

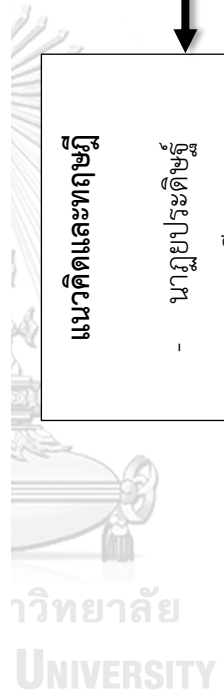
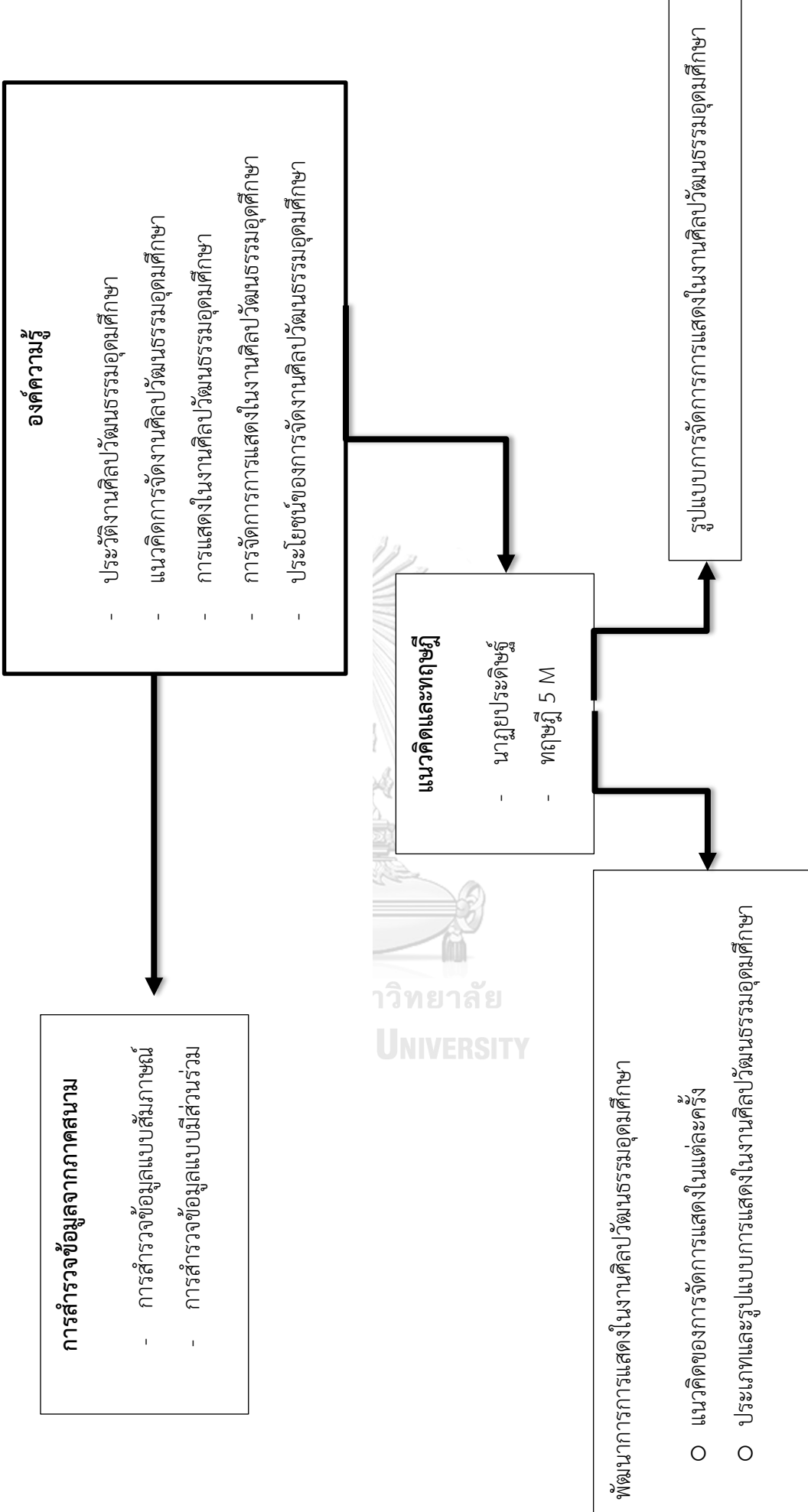
ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 19 จากสุจิตร์งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 - 19 และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เนื่องจากงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเป็นงานที่เปิดโอกาสให้นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาที่สนใจได้แสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่โดยคนรุ่นใหม่ และยังเป็นศูนย์รวมของบุคลากรวงการนาฏศิลป์ไทย ได้พบปะแลกเปลี่ยน เพื่อพัฒนาผลงานทางด้านนาฏศิลป์รูปแบบต่าง ๆ และยังเป็นแนวทางการจัดงานให้มหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพครั้งต่อไปสามารถนำข้อมูลมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดงานครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

กรอบแนวความคิด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 - 19
2. ขอบเขตด้านเวลา โดยระยะเวลาการดำเนินงานตั้งแต่ กันยายน 2561 – กันยายน 2562

วิธีการดำเนินวิจัย

เนื้อหา	สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม
บทที่ 1	→				
บทที่ 2		→			
บทที่ 3	→				
บทที่ 4			→		
บทที่ 5				→	

การศึกษารวบรวมข้อมูลในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ จึงมีขั้นตอนในการเก็บและรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นการนำเสนอ ดังนี้

1. ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมิ และการสัมภาษณ์ผู้ทำงาน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ที่ปรึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- (1) ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง
- (2) รศ.ลาวัณย์ ไกรเดช
- (3) อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง

กลุ่มที่ 2 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์

- (1) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- (2) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคเหนือ
- (3) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคกลาง

- กลุ่มภาครัฐ

- กลุ่มภาคเอกชน

(4) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคใต้

กลุ่มที่ 3 นิสิต นักศึกษาที่ได้รวมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

2. ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร ตำรา หนังสือที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานวิทยทรัพยากร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หอสมุดปรีดี พนมยงค์ (ท่าพระจันทร์)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศูนย์บรรณสารและสื่อสารการศึกษา	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
สำนักหอสมุด	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สำนักหอสมุด	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สำนักบรรณสารและสารสนเทศ	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
สำนักหอสมุด	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สำนักบรรณสาร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

3. ใช้เครื่องมือช่วยในการเก็บข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง และแถบเทปบันทึกเสียง เครื่องบันทึกวีดิทัศน์ และแถบบันทึกวีดิทัศน์ กล้องถ่ายภาพ จดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร จากการสังเกต และการสัมภาษณ์

4. จากการบันทึกวีดิทัศน์ นำข้อมูลมาบันทึกลงแผ่นซีดี เพื่อเป็นการเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นการถาวร และสามารถเผยแพร่ข้อมูลทาง INTERNET ได้

5. ถอดบทสัมภาษณ์จากแถบบันทึกเสียง พิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษร

6. จำแนกข้อมูลได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาเรียบเรียง แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบของการพรรณนา นำเสนอเป็นผลการวิจัย 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2.1.2 ประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

2.1.3 สื่อบัตรงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 – 19

2.1.4 สรุปผลการดำเนินโครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

2.1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.5.1 นาฏยประดิษฐ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิจารณ์รักษ์

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1.5.2 ทฤษฎี 5M

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

การแสดงนาฏยศิลป์ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ของ

นางสาวนภััสสร พูลเกษม

บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินวิจัย

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมเอกสาร

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสาร

3.2.2 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์

กลุ่มที่ 1 ที่ปรึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

(1) ม.ร.ว.อรรฉัตร ชองทอง

(2) รศ.ลาวัณย์ ไกรเดช

(3) อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง

กลุ่มที่ 2 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์

(1) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(2) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคเหนือ

(3) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคกลาง

- กลุ่มภาครัฐ

- กลุ่มภาคเอกชน

(4) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคใต้

กลุ่มที่ 3 นิสิต นักศึกษาที่เข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์

3.4.1 การสังเกตการณ์ การลงพื้นที่จริง งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.1.1 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์

4.2 พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.2.1 พัฒนาการการแสดงในพิธีเปิด

4.2.2 พัฒนาการแสดงของกลุ่มภาค

4.2.3 พัฒนาการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม

4.2.4 พัฒนาการแสดงในพิธีปิด /การแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์

4.3 ประเภทและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.3.1 ประเภทที่ 1 การแสดงมาตรฐาน

โขน

หนังใหญ่

ละคร

รำ

ระเบ๋า

4.3.2 ประเภทที่ 2 การแสดงพื้นเมือง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นาฏศิลป์พื้นเมือง

การเล่นพื้นบ้าน

การแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน

ศิลปะป้องกันตัว

4.3.3 ประเภทที่ 3 การแสดงสร้างสรรค์

นาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

นาฏศิลป์พื้นเมือง

ชบวนแห่

ละครร่ำ

นาฏศิลป์ตะวันตก

การแสดงประกอบ แสง สี เสียง

4.3.4 ประเภทที่ 4 การแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ

นาฏศิลป์อินเดีย

นาฏศิลป์อินโดนีเซีย

นาฏศิลป์มาเลเซีย

นาฏศิลป์เวียดนาม

4.3.5 ประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี

4.4 ปัจจัยในการเลือกชุดการแสดง

4.4.1 ความถนัดทางด้านนาฏศิลป์ของแต่ละสถาบันการศึกษา

4.4.2 สถานที่จัดงาน และสถานที่ทำการแสดง

4.4.3 งบประมาณ มหาวิทยาลัย

4.5 การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.5.1 การจัดการแสดงของสมาชิกที่เข้าร่วม

4.5.2 การจัดการแสดงในกลุ่มภาค

4.5.3 การจัดการแสดงของเจ้าภาพ

4.6 วิเคราะห์การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.7 ประโยชน์ของการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ในอนาคต
2. ได้เครือข่ายทางด้านวิชาการด้านศิลปะการแสดง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บข้อมูลในการทำวิจัยเรื่องการจัดการ งานการแสดงศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 53 - 62

2.1.2 ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2.1.3 ประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

2.1.4 สฐิติ์ตรงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 - 19

2.1.5 สรุปผลการดำเนินโครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

2.1.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.6.1 นาฏยประดิษฐ์

2.1.6.2 ทฤษฎี 5 M

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 การแสดงนาฏยศิลป์ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ของนางสาวนภััสสร พูลเกษม

- โครงการงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

- โครงการส่งเสริมศิลปะลัวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค

- การแสดงศิลปวัฒนธรรมระดับนานาชาติ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 53 – 62

แนวทางการปฏิบัติของรัฐบาลในแต่ละสมัย โดยมีนโยบายด้านทำนุบำรุงศาสนา ดังนี้

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 53 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ 20 พฤศจิกายน 2540

“ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม (3) สนับสนุนให้ประชาชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (4) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือทางการศึกษา การวิจัย และการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ รวมทั้งการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมในภูมิภาค”¹

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 54 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544

“11.3 ด้านวัฒนธรรม (1) ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ได้สืบค้นและศึกษาเรื่องราวของมรดกวัฒนธรรมไทย เพื่อการอนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย (2) พัฒนาแหล่งวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ และโบราณสถาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ของประชาชน (3) ประสานให้ประชาชนและเยาวชนมีบทบาทและกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมกับสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน (4) สนับสนุนให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เชิดชูและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างสมศักดิ์ศรีและสร้างสรรค์”²

¹ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2540. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/?page_id=11102[3 กรกฎาคม 2563]

² สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2544. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2020/01/pol_54.pdf [3 กรกฎาคม 2563]

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 55 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อรัฐสภาวันพุธ ที่ 23 มีนาคม 2548

“นโยบายทางด้านศิลปวัฒนธรรม ในอีกสี่ปีต่อไปนี้จะเน้นที่การส่งเสริมให้วัยรุ่นไทยเกิดการ
เรียนรู้ที่ถูกต้อง รักชาติในทางที่ถูกต้อง มีคุณธรรมเอื้ออาทรต่อผู้อื่น และเข้าใจถึงคุณค่าซาบซึ้งในความ
สุนทรีย์ของศิลปะ เพื่อก่อให้เกิดศิลปินรุ่นใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์งานศิลป์ได้ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ
โดย (1) จัดหาพื้นที่ถาวรทางศิลปะประเภทต่าง ๆ ให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน
อย่างสร้างสรรค์ และเป็นเวทีพบปะศิลปิน (2) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ทุนการศึกษาแก่เด็กและ
เยาวชนที่มีศักยภาพหรือส่อแววด้านศิลปะ (3) ส่งเสริมให้เกิดการประกวด แข่งขันผลงานศิลปะ
หลากหลายประเภท ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เพื่อค้นหาศิลปินรุ่นใหม่
และ (4) ประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ส่งเสริมให้
เกิดการเรียนรู้ศิลปะอย่างสร้างสรรค์”³

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 56 พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภา
นิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ ที่ 3 พฤศจิกายน 2549

“3.7 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีสันติ
สุขอย่างยั่งยืน บนฐานของวัฒนธรรมไทย และใช้สื่อทุกรูปแบบในการสร้างสรรค์สังคม รักษาสืบทอด
ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเชิดชูคุณค่าและจิตวิญญาณ
ของความเป็นไทย ตลอดจนสร้างสามัคคี เอื้ออาทร สมานฉันท์ของสังคมและประเทศชาติ”⁴

³ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2548. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา:

https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_55.pdf[3 กรกฎาคม 2563]

⁴ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2549. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา:

https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_56Th.pdf[3 กรกฎาคม 2563]

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 56 นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ ที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551

“2.4 นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม 2.4.2 ฟื้นฟูและสืบสานคุณค่าความหลากหลายของวัฒนธรรมไทย ทั้งที่เป็นวิถีชีวิต ประเพณี ค่านิยมที่ฝังาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการดูแลรักษาแหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ เพื่อการศึกษาเรียนรู้และใช้ประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตบนพื้นฐานความรู้และความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาโบราณสถานให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลก 2.4.3 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและนันทนาการ เพื่อส่งเสริมให้วัยรุ่นไทยเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีคุณธรรมเอื้ออาทรต่อผู้อื่น และเกิดการเรียนรู้ศิลปะอย่างสร้างสรรค์ เข้าใจถึงคุณค่า ซาบซึ้งในความสุนทรีย์ของศิลปะ 2.4.4 ขยายบทบาทสหภาพวัฒนธรรมทุกจังหวัดให้เป็นกลไกเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมทั้งวิถีชีวิตและสื่อทุกประเภทที่มีผลกระทบต่อการเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งจัดสื่อที่เป็นภัยต่อสังคม ขยายสื่อดีเพื่อนำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่างเท่าทันสถานการณ์”⁵

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 57 นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา วันอังคาร ที่ 7 ตุลาคม 2551

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“3.4 นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม...3.4.2 ฟื้นฟูและสืบสานคุณค่าความหลากหลายของศิลปะและวัฒนธรรมไทยทั้งที่เป็นวิถีชีวิต ประเพณี ค่านิยมอันดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการดูแลรักษาแหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ เพื่อการศึกษาเรียนรู้และใช้ประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตบนพื้นฐานความรู้และความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถานให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลก ควบคู่

⁵ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2551. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_57.pdf [3 กรกฎาคม 2563]

ไปกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น 3.4.3 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทาง วัฒนธรรมและนันทนาการเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทยเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ มีคุณธรรม เอื้ออาทรต่อผู้อื่น และเกิดการเรียนรู้ศิลปะอย่างสร้างสรรค์ เข้าถึงคุณค่า ซาบซึ้งในความสุนทรีย์ศิลปะ 3.4.4. ขยายบทบาทและสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสภาวัฒนธรรม ทุกจังหวัดกับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน เพื่อขยายบทบาทสภาวัฒนธรรมทุกจังหวัดเป็นกลไกเฝ้า ระวังทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมทั้งวิถีชีวิตและสื่อทุกประการที่มีผลกระทบต่อการเบี่ยงเบนทาง วัฒนธรรม และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งขจัดสื่อที่เป็นภัยต่อสังคม ขยายสื่อดีเพื่อ นำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่างเท่าทันสถานการณ์”⁶

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 60 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ ที่ 29 ธันวาคม 2551

“3.4 นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม 3.4.1 ส่งเสริมการทํานุบำรุงและรักษา ศิลปวัฒนธรรมไทยทุกด้าน รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้มีความก้าวหน้า มี การค้นคว้า วิจัย พัฒนา และพัฒนา พร้อมทั้งฟื้นฟูต่อยอดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้ของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน 3.4.2. เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัว ร่วมกับสถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ในการปลูกฝังค่านิยมและ จิตสำนึกที่ดีและเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อ การเบี่ยงเบนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ สร้างกระแสเชิงบวกให้แก่สังคมและเปิดพื้นที่สาธารณะที่ดี ให้แก่เด็กและเยาวชน 3.4.3 สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปะ และวัฒนธรรมไทยทั้งที่เป็นวิถีชีวิต ค่านิยมที่ดีงาม และความเป็นไทย เพื่อการศึกษาเรียนรู้และ

⁶ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2551. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา:

https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_58.pdf [3 กรกฎาคม 2563]

เผยแพร่อุตสาหกรรมโลก ตลอดจนเป็นประโยชน์เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชาวโลกและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ”⁷

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 60 นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันอังคาร ที่ 23 สิงหาคม 2554

“4.4 นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม 4.4.1 ...โดยน้อมนำพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา “การรักษา วัฒนธรรม คือการรักษาชาติ”... 4.4.3 อนุรักษ์ ทำนุบำรุง และบูรณปฏิสังขรณ์แหล่งศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่เป็นเอกลักษณ์และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ รวมถึงอนุรักษ์ และส่งเสริมศิลปะการแสดง ทั้งที่เป็นมรดกของชาติและการแสดงพื้นบ้านให้เป็นมรดกไทยมรดกโลก ของคนรุ่นต่อไป โดยจัดหาสถานที่จัดการแสดงทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค และเพิ่มพื้นที่เวทีทางด้าน วัฒนธรรมให้สามารถจัดการแสดงได้อย่างต่อเนื่องในราคาที่เหมาะสมที่ประชาชนส่วนใหญ่เข้าชมได้ เพื่อสืบสานและสืบทอดการแสดงที่ทรงคุณค่าและสมควรภาคภูมิใจสู่ประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชน และถ่ายทอดสู่ต่างชาติให้ร่วมชื่นชมคุณค่าทางวัฒนธรรมไทย 4.4.4. สร้างสรรค์ อารยธรรมที่ดึงมาสู่วิถีชีวิตและสังคมคุณภาพ ... 2) ส่งเสริมความร่วมมือและเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับอารยธรรมประเทศและประชาคมอาเซียน ร้อยเรียง เรื่องราวผ่าน การสื่อสารรูปแบบใหม่และเทคโนโลยีทันสมัย ผลิตภัณฑ์การเรียนรู้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สื่อ เคลื่อนไหว สารคดีและภาพยนตร์ รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารอันทันสมัย... 4.4.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและการนันทนาการเพื่อส่งเสริมให้วัยรุ่นไทยเกิดการเรียนรู้ที่ ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีคุณธรรม”⁸

⁷ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2551. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_28.pdf[3 กรกฎาคม 2563]

⁸ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2554. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา:

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 61 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ ที่ 12 กันยายน 2557

“...4.8 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทย และ ภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้ สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ”⁹

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 62 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดี ที่ 25 กรกฎาคม 2562

“3.1 ส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ โดยอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทย และ ภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้ สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ”¹⁰

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/history_60.pdf[3 กรกฎาคม 2563]

⁹ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2557. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/history_61.pdf[3 กรกฎาคม 2563]

¹⁰ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม[ออนไลน์]. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/07/history_62.pdf[3 กรกฎาคม 2563]

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 53 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี - คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 62 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สรุปได้ว่างานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ถือเป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง ส่งผลให้หน่วยงานภายใต้การดูแลของรัฐบาลในทุกสมัยได้มีการสนองนโยบาย โดยการนำนโยบายในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนการดำเนินการจัดงานที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ขึ้นมา

2.1.2 ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประวัติทบวงมหาวิทยาลัย

“การจัดการอุดมศึกษาของไทยได้เริ่มมาแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และอุดมศึกษาในสมัยนั้นมีหลากหลาย ทั้งโรงเรียนกฎหมาย โรงเรียนแพทย์ และโรงเรียนข้าราชการพลเรือนที่ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย และได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งอื่นขึ้นอีกในเวลาต่อมา ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยสังกัดอยู่ในกระทรวงต่าง ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สังกัดกระทรวงเกษตร เป็นต้น

พ.ศ.2514 สภาการศึกษาแห่งชาติและที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐได้ร่วมกันเสนอความเห็นต่อจอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติ ว่ามหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีอิสระในการปกครองตนเอง มีเสรีภาพทางวิชาการในการถ่ายทอดและแสวงหาความรู้ โดยถือหลักความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงควรแยกมหาวิทยาลัยออกจากระบบราชการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล หากไม่สามารถดำเนินการได้ ควรจัดตั้งทบวงอิสระหรือทบวงในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับการจัดตั้งโดยประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ในชื่อทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ในปี พ.ศ.2520 รัฐบาลสมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ตราพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็น ทบวงมหาวิทยาลัย และให้ยกฐานะเป็นทบวงอิสระ มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง ไม่อยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน เนื่องจากมีการโอนงานกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจาก

กระทรวงศึกษาธิการมาอยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังได้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 320 โดยตราพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 ขึ้นแทน เพื่อให้ทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจควบคุมมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นของรัฐ และเอกชนในสังกัดด้วย ต่อมาพระราชบัญญัตินี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี พ.ศ.2537 เพื่อให้มีอำนาจครอบคลุมมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ปรับเปลี่ยนสถานภาพจากสถาบันที่เป็นส่วนราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับตามนโยบายของรัฐบาลที่จะให้มหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งเป็นส่วนราชการออกจากกระบบราชการ

พ.ศ. 2546 รัฐบาลของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้ลงประกาศพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120 ตอนที่ 62ก วันที่ 6 กรกฎาคม 2546 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัย ต้องแปรสภาพเป็น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามกฎหมายใหม่

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและเอกชนตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ จึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2542 และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 116 ตอนที่ 74ก วันที่ 19 สิงหาคม 2542 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้หลอมรวมหน่วยงานด้าน

การศึกษาเดิม ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการเดิม ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เข้าด้วยกัน เป็นกระทรวงใหม่ ชื่อว่า กระทรวงการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม มีโครงสร้างในการแบ่งส่วนราชการในรูปของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ กำกับดูแลการศาสนาและวัฒนธรรม การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาด้านการอาชีวศึกษา และการศึกษาด้านการอุดมศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยจะแปรสภาพตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

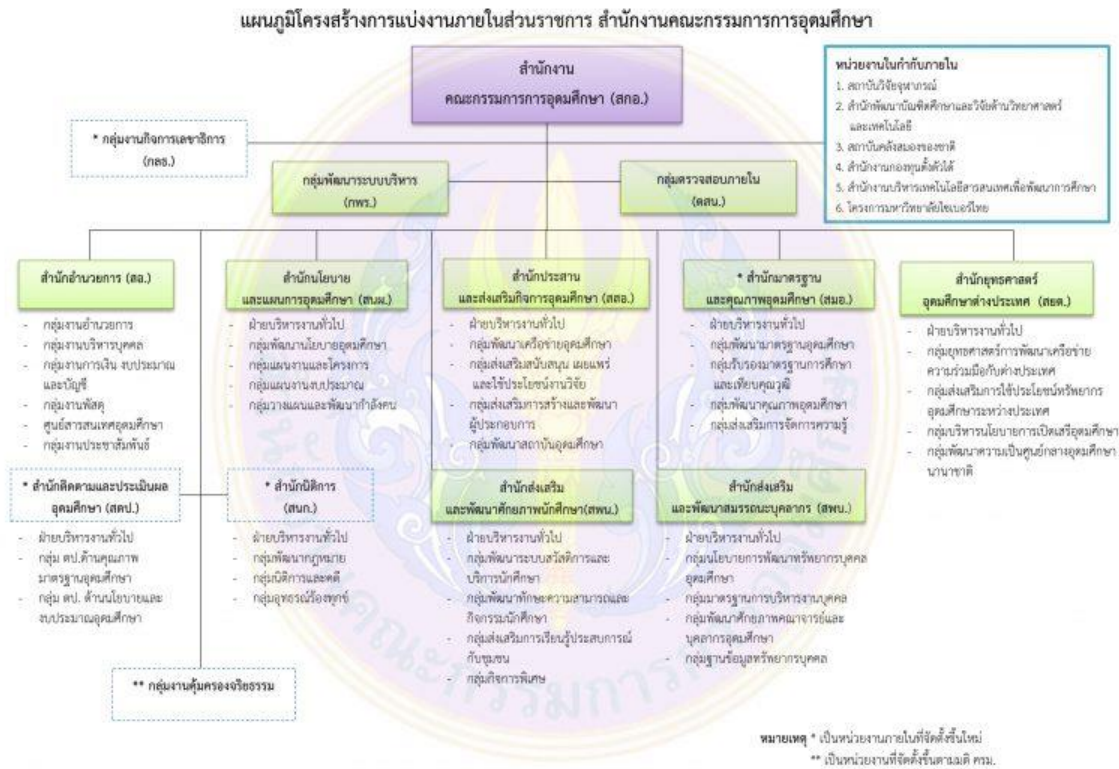
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีสถานภาพเป็นนิติบุคคล แบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 9 สำนัก ได้แก่ สำนักอำนวยการ สำนักทดสอบกลาง (ยุบเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2548 ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2548) สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน (โอนกิจการไปเป็นของสถาบันวิทยาลัยชุมชน ตามพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2558) สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และสำนักส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และมีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด จำนวน 157 แห่ง ทั่วประเทศ

วิสัยทัศน์(Vision)“สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นองค์กรหลักขับเคลื่อนการพัฒนาอุดมศึกษาไทย เพื่อเป็นพลังสร้างชาติอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ(Mission)

- (1) จัดทำข้อเสนอนโยบายและมาตรฐานการอุดมศึกษา และแผนพัฒนาการอุดมศึกษา รวมทั้งดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระดับอุดมศึกษากับต่างประเทศ
- (2) จัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการสนับสนุนทรัพยากร การจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชน
- (3) ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และศักยภาพนักศึกษา รวมทั้งผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษในระบบอุดมศึกษา และประสานส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และสนับสนุนการพัฒนาประเทศ
- (4) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุงและยกเลิกสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชน

(5) ดำเนินการเกี่ยวกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการอุดมศึกษาตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษามอบหมาย รวมทั้ง การรวบรวมข้อมูลและจัดทำสารสนเทศด้านการอุดมศึกษา”¹¹

ภาพที่ 1 การแบ่งงานภายในส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ที่มา : สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
[ออนไลน์]. 20 สิงหาคม 2561. แหล่งที่มา : <http://www.mua.go.th/history.html>

¹¹ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. [ออนไลน์].
20 สิงหาคม 2561. แหล่งที่มา : <http://www.mua.go.th/history.html>

2.1.3 ประวัติและที่มาของโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

“งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันเต็มไปด้วยความหลากหลายตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ และเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาได้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนการเป็นเจ้าภาพ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์สืบสานและพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการให้นิสิตได้แสดงออกตามความสามารถของตนเองอย่างอิสระ สร้างสรรค์ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ”¹²

2.1.4 สূจิบัตร

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 - 19 เพื่อนำข้อมูลการแสดงในครั้งต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับพัฒนาการการแสดง รูปแบบการแสดง และการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมสূจิบัตรงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 4 ,8 - 19 โดยผู้วิจัยไม่พบข้อมูลสূจิบัตรครั้งที่ 5 - 7 โดยผู้วิจัยคิดเห็นว่าข้อมูลอาจจะหายไปเหตุการณ์มหาอุทกภัยในปี 2554 ส่งผลให้ข้อมูลในส่วนนี้หายไป

จากสূจิบัตรในแต่ละครั้งจะมีคำกล่าวของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ คำนำ โครงการของแต่ละปีที่จัดงาน ตลอดจนข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแนวคิดหลักของงานในแต่ละครั้ง รวมไปถึงรายการแสดง ประวัติความเป็นมา ผู้ควบคุมการ ผู้ฝึกซ้อม รายนามผู้แสดง รูปภาพต่าง ๆ แผนที่เวทีที่จัดแสดงในปีนั้น ๆ และคณะกรรมการดำเนินงาน

ข้อความกล่าวเปิดและปาฐกถาพิเศษ ของ นาวาโท นายแพทย์เดชา สุขารมณ์ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ในสূจิบัตรงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1 ณ มหาวิทยาลัยพายัพ วันที่ 27 - 29 สิงหาคม 2541¹³ “รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการทำนุ

¹² จากอนุสารอุดมศึกษา, งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18 นาฎยปริดิยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ศิลปากร

¹³ มหาวิทยาลัยพายัพ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1,ครั้งที่ 1, หน้า15.

บำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติตามที่ปรากฏในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2540 โดยมีนโยบายด้านศิลปวัฒนธรรมสรุปสาระสำคัญ ดังนี้ 1.สนับสนุนให้ประชาชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชน ร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น 2.ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือทางการศึกษาวิจัยและอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ รวมทั้งพัฒนาศิลปวัฒนธรรม รัฐบาลได้ตระหนักถึงคุณค่าซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติ จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดูแลทำนุบำรุง ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยหน่วยงานเหล่านี้ได้กำหนดนโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยผ่านทางกระบวนการของนักเรียน นิสิตนักศึกษา และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนของทบวงมหาวิทยาลัย ผมขอเรียนว่าได้ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดดำเนินการในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีดีงามของไทย โดยกำหนดแนวนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเพื่อให้นิสิตนักศึกษาและประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดกลยุทธ์และมาตรการตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไว้ดังนี้ 1.สร้างตระหนักให้แก่นักศึกษาและบุคลากรให้เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยและให้มีโลกทัศน์สากลเกี่ยววัฒนธรรมทั้งของไทยและนานาชาติประเทศ เพื่อให้มีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมต่อกันในกระบวนการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยมีมาตรการดังนี้ (1) ส่งเสริมการศึกษาทางด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ในสถาบันอุดมศึกษา (2) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (3) สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยและภาษาไทยให้เป็นปึกแผ่นและสามารถสร้างความเป็นเอกลักษณ์ในทางวิชาการได้ 2.ขอให้ทุกมหาวิทยาลัยกำหนดภารกิจของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยใช้กลไกดังนี้ (1)กลไกตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ (2)กลไกกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา ในด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ (3) ให้ความร่วมมือสนับสนุนทางวิชาการและการบริการวิชาการ ในด้านศิลปวัฒนธรรมแก่สังคมและประชาชนและนโยบายของรัฐบาล 3 นโยบาย ดังต่อไปนี้ 1.ศิลปวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความเป็นชาติไทย การรักษาศิลปวัฒนธรรม คือการรักษชาติ 2.การจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมทุกภูมิภาค เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุน และสนองแนวพระราชดำริ เรื่องสามัคคี 3.มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการศึกษา วิจัย ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของชาติ...”

นับว่าโครงการศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเป็นโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษา และใน สฐจิตร์งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 3 ปี พ.ศ.2543 ฌมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ และห้องสนามหลวง¹⁴ นายสุชน ชามพูนท รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญอีกประการ ความว่า “...งานศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัยเป็นการจัด กิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อบัณฑิตุประสงค์ของการอุดมศึกษาอีกประการหนึ่ง”

จะเห็นได้ว่าการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเกิดขึ้นจากการที่รัฐบาล เห็นถึงความสำคัญของการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไปโดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการ อุดมศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดขึ้นเป็นประจำ

จากการรวบรวมข้อมูลสฐจิตร์ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สฐจิตร์งาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในแต่ละปีนั้น ประกอบด้วย คำนำ โครงการ กำหนดการงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา คำกล่าวของผู้ว่าราชการ คำกล่าวของอธิการบดีมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ คำกล่าวรัฐมนตรี วิทยานามมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม ชุดการแสดงและประวัติ วิทยานามนักแสดง วิทยานามผู้ฝึกซ้อม คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และรูปภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้ทราบถึงวัตถุประสงค์การจัดงาน แนวคิดการจัดงาน รายการแสดงใน แต่ละครั้ง รูปแบบการแสดงในแต่ละครั้ง รวมไปถึงคณะกรรมการดำเนินการจัดศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ในแต่ละปีอีกด้วย

2.1.5 สรุปผลการดำเนินโครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากสรุปผลการดำเนินโครงการ โดยภายในสรุปผลการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ลำดับการเป็นเจ้าภาพการจัดงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษาจากอดีตถึงปัจจุบัน โครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ กำหนดการของงาน รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมงาน ผลการประเมินการจัดงาน ภาพการแสดง คณะกรรมการดำเนินการจัดงาน และคณะอนุกรรมการการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน นำมาวิเคราะห์เรื่องการจัดแสดง ของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และนำข้อมูลส่วนต่าง ๆ นำมาประกอบในกานวิเคราะห์ด้วย

¹⁴ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทำพระจันทร์, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 3, ครั้งที่ 1, หน้า5

2.1.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.6.1 นาฏยประดิษฐ์โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กล่าวถึงแนวคิดนาฏยประดิษฐ์ ในหนังสือ นาฏยศิลป์ปริทรรศน์ ไว้ดังนี้ “นาฏยประดิษฐ์ หมายถึง การคิด การออกแบบ และการสร้างสรรค์ แนวคิด รูปแบบ กลวิธีของนาฏยศิลป์ชุดหนึ่ง ที่แสดงโดยผู้แสดงคนเดียวหรือหลายคน ทั้งนี้รวมถึงการปรับปรุง ผลงานในอดีต นาฏยประดิษฐ์ จึงเป็นการทำงานที่ครอบคลุม ปรัชญา เนื้อหา ความหมาย ท่ารำ ท่าเต้น การแปรแถว การตั้งซุ้ม การแสดงเดี่ยว การแสดงหมู่ การกำหนดดนตรี เพลง เครื่องแต่งกาย ฉาก และ ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญในการทำให้นาฏยศิลป์ชุดหนึ่งสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้”¹⁵

จากขั้นตอนในการทำงานนาฏยประดิษฐ์ ผู้วิจัยหยิบยกขึ้นมาประเด็นที่มีเนื้อหาสอดคล้องกัน และสามารถนำไปวิเคราะห์รูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ในการกำหนด รูปแบบการแสดงประเภทสร้างสรรค์

2.1.6.2 ทฤษฎี 5M

ทฤษฎี 5 M ประกอบด้วย

Money (เงินทุน)

Man (ทรัพยากรบุคคล)

Management (การบริหารจัดการ)

Marketing (การบริหารจัดการ)

Moral (ใจ)

โดยหลักทฤษฎี 5M มาใช้เป็นหลักวิเคราะห์การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ในบทที่ 4 ต่อไป

¹⁵ สุรพล วิรุฬห์รักษ์, หลักการแสดงนาฏยศิลป์ปริทรรศน์. (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 231.

2.2 วิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดย นางสาวนภัสสร พูลเกษม คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสดงนาฏศิลป์ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาที่มา และพัฒนาการของโครงการการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา 2. วิเคราะห์ลักษณะของการแสดงและการจัดการแสดงในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา 3. วิเคราะห์บริบททางสังคมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา พัฒนามาจาก งานดนตรีไทย อุดมศึกษา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของนาฏศิลป์ไทยจึงเป็นผู้ประสานงานหลักให้มีสถาบันอุดมศึกษา เพียงหนึ่งแห่งเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน โดยการจัดงานจะจัดปีละ 1 ครั้ง จำนวน 3 วัน งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเป็นงานที่เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศเสนอชุดการแสดงนาฏศิลป์เพื่อนำมาแสดงภายในงาน ประเภทของการแสดงในงานครั้งที่ 10 ส่วนมากเป็นการแสดงประเภทเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งต่างจากปีแรก ๆ ในการจัดงาน ที่การแสดงส่วนใหญ่เป็นระบำมาตรฐานและพื้นบ้าน

จากข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับการทำวิทยานิพนธ์นี้ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.3 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย, โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

ในพ.ศ. 2506 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดมหกรรมดนตรี (Music Festival) จัดเพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกทักษะ แสดงความสามารถในทางดนตรี จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2520 ฝ่ายกิจการนิสิตทุกวิทยาเขต และมหาวิทยาลัยได้มีแนวความคิดในการขยายขอบข่ายของงานมหกรรมดนตรี โดยการบรรจุนาฏศิลป์ เป็นการแสดงที่สะท้อนเรื่องประเพณีและวัฒนธรรม และเปลี่ยนชื่องานเป็น “งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย” โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ได้เป็นเจ้าภาพในการจัดงานครั้งแรก และสับเปลี่ยนหมุนเวียนแต่ละวิทยาเขตกันเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน

โดยมีกิจกรรมในงาน คือ การแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง 4 ภาค การสาธิตดนตรีพื้นเมืองและการแสดงสินค้าพื้นเมือง การแสดงนาฏศิลป์บนเวที การแสดงดนตรีไทย

2.4 โครงการงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค, ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค ครั้งที่ 5

งานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค เริ่มต้นจากการดำริของมหาวิทยาลัยบูรพา ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานี โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้นักศึกษา มีความสนใจในศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและนำไปเผยแพร่ยังภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในหมู่นักศึกษา โดยเริ่มจัดงานครั้งแรกในปี พ.ศ. 2535

บทบาทหน้าที่หลักประการหนึ่งของมหาวิทยาลัย คือ การส่งเสริมด้านศิลปะและวัฒนธรรม ดังนั้นงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภูมิภาค จึงเป็นการตอบสนองต่อภารกิจนี้เป็นอย่างสูง และงานนี้ยังเป็นสื่อในการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีในหมู่นักศึกษาต่างสถาบัน ในการพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น

วัตถุประสงค์โครงการ เพื่อส่งเสริมการศึกษางานด้านศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในหมู่นักศึกษาและคณาจารย์ เพื่อเผยแพร่ อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมแก่ชุมชน

กิจกรรมในงานประกอบด้วย การจัดนิทรรศการทางวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นแต่ละมหาวิทยาลัย การจัดสัมมนาทางวิชาการ การแสดงดนตรี การฟ้อนรำ การละเล่น การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นจากแต่ละมหาวิทยาลัย การจัดทัศนศึกษาสถานที่สำคัญทางศิลปะวัฒนธรรม การจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกและสูจิบัตรเพื่อออกเผยแพร่ และการจัดการประเมินผลการจัดกรรม

2.5. การแสดงศิลปวัฒนธรรมระดับนานาชาติ

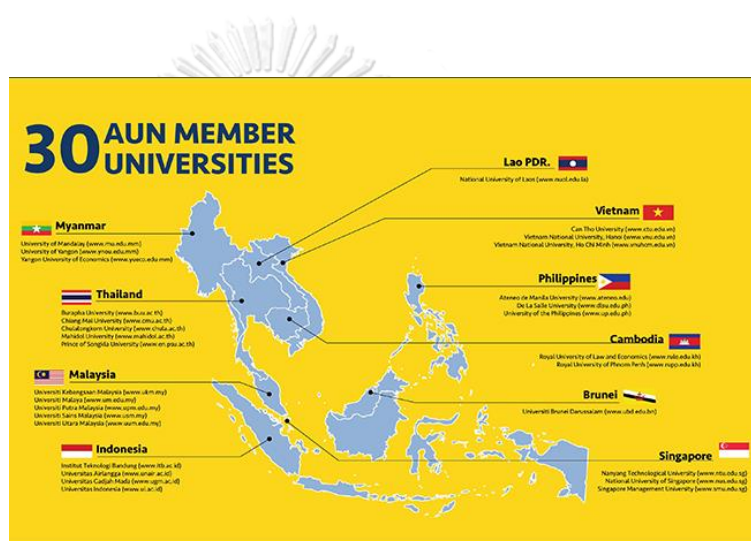
2.5.1 งานศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ เฉพาะนิสิต นักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษา

2.5.1.1 โครงการบูรณาการศิลปอาเซียน (ASEAN Youth Culural Forum)

ASEAN Youth Culural Forum งานนี้เป็นงานสำหรับเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน 10 ประเทศ โดยมีสมาชิกเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนจำนวน 30 สถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้าง

และสร้างมิตรภาพ ผ่านการแสดงทางวัฒนธรรม ดนตรี และการแสดง และยังเป็นเวทีให้เยาวชนในอาเซียนที่มีความสามารถในการร้อง การแสดง และดนตรี

รูปแบบการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติ (Forum) โดยเป็นการประชุมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละประเทศ ตลอดจนประสบการณ์ด้านดนตรี การแสดง ที่เป็นเอกลักษณ์ผ่านการบรรยายและการแสดง ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจที่ดีของวัฒนธรรมที่หลากหลาย และส่งเสริมความเป็นส่วนหนึ่งในภูมิภาคผ่านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนความคิด โดยการจัดงานเป็นการเปลี่ยนหมุนเวียนการเป็นเจ้าภาพในการจัดจากมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก¹⁶

ภาพที่ 2 รายนาม 30 มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิก AUN

ที่มา : <http://www.aunsec.org/aunmemberuniversities.php>

ระยะเวลาในการจัดงาน ASEAN Youth Cultural Forum มีระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยกิจกรรมหลักของงานมี 4 กิจกรรม ดังนี้

การทำกิจกรรมร่วมกัน (Workshop)

การเสวนา เรื่องวัฒนธรรม (Cultural Programme)

การทัศนศึกษา (Cultural Trip)

¹⁶ASEAN University Network. International cultural and dance festival [ออนไลน์]. 2012.

แหล่งที่มา : <http://www.aunsec.org/aunmemberuniversities.php> [28 เมษายน 2562].

การแสดงวัฒนธรรมจากสมาชิก

การแสดงต้นแบบของสมาชิก

การแสดงที่ได้จากการแลกเปลี่ยน ในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน

โดยมีประวัติการจัดงาน ดังนี้

ตาราง 1 ตารางการจัดงาน ASEAN Youth Cultural Forum¹⁷

	HOST	YEAR	CITY	COUNTRY
1 st	Nanyang Technological University	20-25 June 2002	Singapore	Singapore
2 nd	Chulalongkorn University	21-25 June 2003	Bangkok	Thailand
3 rd	Universiti Brunei Darussalam	23 – 27 June 2004	Bandar Seri Begawan	Brunei Darussalam
4 th	University of the Philippines, De La Salle University, Ateneo De Manila University	2006	Manila	Philippines

¹⁷ ASEAN University Network. International cultural and dance festival[ออนไลน์]. 2012.

แหล่งที่มา: <http://www.aunsec.org/aseanyouth.php> [28 เมษายน 2562].

	HOST	YEAR	CITY	COUNTRY
5 th	Royal University of Phnom Penh	26-31 August, 2007	Phnom Penh	Cambodia
6 th	Vietnam National University-HCM	28 July – 2 August 2008	Ho Chi Minh	Viet Nam
7 th	Burapha University, Chulalongkorn University, Mahidol University	10-15 May 2009	Nakhonpathom and Bangkok	Thailand
8 th	National University of Singapore	7-12 June 2010	Singapore	Singapore
9 th	Gadjah Madah University	23-27 May 2011	Yogyakarta	Indonesia
10 th	Universiti Brunei Darussalam	6-11 October 2012	Bandar Seri Begawan	Brunei Darussalam
11 th	University of Malaya	4-9 November 2013	Kuala Lumpur	Malaysia

	HOST	YEAR	CITY	COUNTRY
12 th	Universiti Indonesia	7-12 September 2014	Depok	Indonesia
13 th	De La Salle University	6-11 September 2015 (tentative)	Manila	Philippines
14 th	University Sains Malaysia	2016	Penang	Malaysia
15 th	Universitas Gadjah Mada	2017	Yogyakarta	Indonesia
16 th	Ateneo de Manila Univesity	2018	Manila	Philippines
17 th	National University of Laos	2019	Vientiane	Laos

ภาพที่ 3 ภาพพิธีเปิดงาน โครงการบูรณาการศิลปอาเซียน (ASEAN Youth Cultural Forum) โดยตัวแทนจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ณ วันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : <https://mahidol.ac.th/th/2018/asean-youth-cultural-forum-thailand/>

ภาพที่ 4 ภาพถ่ายสมาชิกเครือข่าย AUN - ASEAN Youth Cultural Forum

ที่มา : Facebook : โครงการบูรณาการศิลปอาเซียน ครั้งที่ 12

ภาพที่ 5 ภาพถ่ายตัวแทนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมงานครั้งที่ 17th ASEAN and 7th ASEAN+3 Youth Cultural Forum โดยรับมอบเกียรติบัตรจาก ดร.ชลธิศ ชีระฐิติ ผู้อำนวยการบริหาร สำนักงานมหาวิทยาลัยเครือข่ายอาเซียน ณ National University of Laos
ที่มา : <https://www.inter.chula.ac.th/en/news/5225/>

2.5.1.2 World Culture Festival

World Culture Festival หรือเทศกาลวัฒนธรรมนานาชาติ จัดขึ้นโดยมูลนิธิเยาวชนสัมพันธ์นานาชาติ ประจำประเทศไทย (IYF) และร่วมกับสถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (IIS - RU) จัดครั้งแรกในปีพ.ศ.2549 โดยจัดงาน ณ อาคารหอประชุมพ่อขุนรามคำแหง มหาราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยในงานมีการแสดงจากหลากหลายประเทศ อาทิ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินเดีย แอฟริกา อเมริกา ฯลฯ ภายในงานมีการจัดนิทรรศการตลาดนานาชาติ โดยนำเสนอของพื้นเมือง ชุดและอาหารชาติ¹⁸

¹⁸ IYF ประเทศไทย. International cultural and dance festival[ออนไลน์]. 2012. แหล่งที่มา: <https://iyfthailand.com/project/world-culture-festival/> [28 เมษายน 2562].

ภาพที่ 6 ภาพการแสดงในงาน World Culture Festival 2019

ที่มา : https://www.khaosod.co.th/pr-news/news_3009730

ภาพที่ 7 ภาพการแสดงในงาน World Culture Festival 2019

ที่มา : https://www.khaosod.co.th/pr-news/news_3009730

2.5.1.3 KORAT International Art and Culture Festival

เทศกาลโคราชศิลปะและวัฒนธรรมนานาชาติ จัดโดยสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ร่วมกับหน่วยงานในจังหวัดนครราชสีมา จัดงาน KORAT International Art and Culture Festival จัดงานครั้งแรกปี พ.ศ.2558 โดยกิจกรรมประกอบด้วย การเดินขบวนพาเหรดศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ การแสดงจากประเทศนานาชาติ และการแสดงจาก มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดงานเพื่อเผยแพร่กิจกรรมบริการวิชาการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ศิลปะวัฒนธรรมร่วมกันในระดับนานาชาติ บูรณาการการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรมของนิสิต นักศึกษา และ

ก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำประสบการณ์ไปใช้ดำเนินการงานด้านศิลปะวัฒนธรรม ตลอดจนเป็นการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา และยกระดับชาติให้ก้าวไปสู่ระดับสากลต่อไป¹⁹

ภาพที่ 8 ภาพพิธีเปิด KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 5
ที่มา : <https://www.ryt9.com/s/prg/2952492>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁹KORAT STARTUP. *International cultural and dance festival*[ออนไลน์]. 2016. แหล่งที่มา:
<http://www.koratstartup.com/korat-art-culture-fes16/> [28 เมษายน 2562].

ภาพที่ 9 การแสดงลิเกฮูลู จากประเทศอินโดเนเซีย KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4

ที่มา : <http://www.koratculture.com/koratarts/korat2019/gallery.html>

ภาพที่ 10 การแสดงจากประเทศอินเดีย KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4

ที่มา : <http://www.koratculture.com/koratarts/korat2019/gallery.html>

ภาพที่ 11 การแสดงจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4

ที่มา : <http://www.koratculture.com/koratarts/korat2019/gallery.html>

ภาพที่ 12 ภาพพิธีเปิดงาน KORAT Internatinal Art and Culture Festival ปีที่ 4

ที่มา : <http://www.koratculture.com/koratarts/korat2019/gallery.html>

2.5.1.4 Festival Juvenil International de Dança International Youth Dance Festival

เทศกาลการเต้น จัดที่เขตบริหารพิเศษมาเก๊าแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน งานนี้จัดขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 (ค.ศ.1987) งานนี้ถือเป็นอีกเวที ที่มอบโอกาสให้เยาวชนจากทั่วโลกได้แสดงศักยภาพทางการแสดง และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำชาติของแต่ละชาติ โดยกิจกรรมประกอบด้วย การจัดขบวนพาเหรดของทุกชาติที่เข้าร่วม และการแสดงการเต้นแต่ละชาติ โดยมีทั้งเวทีในร่ม (In Door) เวทีกลางแจ้ง (Out Door) และอีกสองเวที ที่ Macao Forum²⁰

ภาพที่ 13 การแสดงในงาน Festival Juvenil International de Dança International Youth Dance Festival 2019

ที่มา :

<https://www.facebook.com/photo?fbid=2309341299147943&set=a.2247434642005276>

²⁰ MUSHROOMTRAVEL. *Dance festival*[ออนไลน์]. 2016. สืบค้นจาก:

<https://www.mushroomtravel.com/page/international-youth-dance-festival-2016/> [28 เมษายน 2562].

ภาพที่ 14 การแสดงในงาน *Festival Juvenil Internacional de Dança International Youth Dance Festival 2019*

ที่มา: <https://www.facebook.com/photo?fbid=2309494319132641&set=a.224743464200>

5276

ภาพที่ 15 การแสดงในงาน *Festival Juvenil Internacional de Dança International Youth Dance Festival 2019*

ที่มา :

<https://www.facebook.com/photo?fbid=2307587389323334&set=a.2247434642005276>

โดยทั้งสี่งานมีลักษณะคล้ายงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยมีการจัดงานในรูปแบบนี้ในระดับศิลปวัฒนธรรมระดับนานาชาติสำหรับเครือข่ายมหาวิทยาลัย โดยเป็นการจัดเพื่อให้นิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมของตนเอง และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศอื่น ๆ

2.6 งานศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ ที่ไม่จำกัดผู้เข้าร่วมแสดง โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมด้วย

2.6.1 China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival

งานเฉลิมฉลองการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่จัดโดยเทศบาลเมือง Yuncheng สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีการเชิญวงดนตรี และการแสดง จากทั่วโลกมาร่วมงาน โดยกิจกรรมประกอบด้วย การเดินขบวนพาเหรด การแสดงบนเวที ทั้งเวทีกลางแจ้ง และ เวทีในร่ม

ภาพที่ 16 ภาพร่วมเดินขบวนพาเหรด ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017
ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์ภาพถ่ายจาก คุณสุริมาศ หฤทัยบริรักษ์

ภาพที่ 17 ภาพรำชาติชาติ โดยนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017
ที่มา: ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ภาพถ่ายจาก คุณสุรีมาศ หลุทัยบริรักษ์

ภาพที่ 18 ภาพการแสดงกัณรีร้อน ออกบูชายัญ โดยนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงรำชาติชาติ ในงาน China Yuncheng the 2nd Guan Gong International Festival 2017
ที่มา: ผู้วิจัย ได้รับความอนุเคราะห์ภาพถ่ายจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

2.6.2 International Cultural and Dance Festival. New Delhi, India

เทศกาลวัฒนธรรมและการเต้นนานาชาติ สาธารณรัฐอินเดีย เปิดให้นำการแสดงพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน การแสดงแบบมาตรฐาน การแสดงสร้างสรรค์ การแสดงร่วมสมัย โดยงานนี้เปิดรับการแสดงจากทุกช่วงอายุ มาแสดงในงานเทศกาล

2.6.3 The Midosuji Parade Osaka 21 Century Association 2003 ณ เมือง โอซากา ประเทศญี่ปุ่น

กิจกรรมการแสดงวงโยธวาทิต ขบวนพาเหรดนานาชาติ การแสดงจากนานาชาติ โดยเริ่มจัดงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2526 (ค.ศ.1983) โดยมีการจัดการแสดงเวทีกลางแจ้ง และเวทีในร่ม

ภาพที่ 19 ภาพการเดินขบวนพาเหรด ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ณ The Midosuji Parade Osaka 21 Century Association 2003 ณ เมือง โอซากา ประเทศญี่ปุ่น ที่มา : สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ภาพที่ 20 การแสดงโขน ณ เวทีกลางแจ้ง ณ The Midosuji Parade Osaka 21 Century Association 2003 ณ เมือง โอซากา ประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ภาพที่ 21 การแสดงระบำโบราณคดี ณ เวทีในร่ม ณ The Midosuji Parade Osaka 21 Century Association 2003 ณ เมือง โอซากา ประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สรุป

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถือเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้มีการสนับสนุนงานด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย ทำให้หน่วยงานเหล่านี้ได้กำหนดนโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ผ่านกระบวนการของนักเรียน นิสิตนักศึกษา

ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีการร่วมตัวกัน เพื่อจัดงานเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม โดยเป็นการร่วมตัวของสถาบันที่มี วิทยาเขต จนไปถึงการร่วมกลุ่มของสถาบันในแต่ละภูมิภาคเพื่อจัดงานที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะและวัฒนธรรม ต่อมาทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณในการจัดงานงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย” (ครั้งที่ 1 – 5) ต่อมาเมื่อมีการปรับโครงสร้างของส่วนราชการทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เปลี่ยนมาเป็นชื่อ “งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา” ตั้งแต่ครั้งที่ 6 และเปลี่ยนเป็น “งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา” ถึงปัจจุบัน

การจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา แสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมให้มีการจัดงานเพื่อส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษา ที่เป็นกำลังสำคัญในการอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต

นอกจากยังเห็นได้ว่าการจัดงานที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมในประเทศไทยแล้วในต่างประเทศเองก็มีการจัดงานในลักษณะเดียวกัน เนื่องด้วยการเล็งเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชน และประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นมรดกที่สำคัญอีกประการหนึ่งของชาติ โดยการจัดงานรวมตัวกันของนักศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในการแลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรม จนไปถึงการรวมตัวกันของศิลปิน หลากหลายประเทศร่วมกันแสดงศิลปวัฒนธรรมนานาชาติในประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ พัฒนา ได้พบปะ พุดคุย แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจของประเทศด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

วิธีการดำเนินวิจัย การจัดการ การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ จึงมีขั้นตอนในการเก็บและรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการลงพื้นที่ค้นหาข้อมูลปฐมภูมิ และการสัมภาษณ์ ดำเนินการศึกษาค้นหาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร ตำรา หนังสือที่เกี่ยวข้อง สื่อบันทึกงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 – 19 เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์พัฒนาการการแสดง รูปแบบการแสดง และการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินวิจัย

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมเอกสาร

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสาร

3.2.2 กระบวนการได้มาซึ่งเอกสาร

3.2.3 การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์

กลุ่มที่ 1 ที่ปรึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

กลุ่มที่ 2 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์

(1) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(2) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคเหนือ

(3) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคกลาง

- กลุ่มภาครัฐ

- กลุ่มภาคเอกชน

(4) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคใต้

กลุ่มที่ 3 นิสิต นักศึกษาที่เข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์

3.4.1 การสังเกตการณ์ การลงพื้นที่จริง

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ในการจัดดำเนินการวิจัย การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากทำให้ผู้วิจัยสามารถแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยได้เป็นช่วงระยะเวลาดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การเลือกหัวข้อวิจัยที่สนใจจะทำการวิจัย

(เดือนกรกฎาคม 2561)

ในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรึกษาถึงหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่สนใจจะศึกษาและทำการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ) ซึ่งเป็นการปรึกษาถึงแนวทางที่ผู้วิจัยสนใจ ความรู้ภูมิหลังของผู้วิจัย การเข้าถึงข้อมูลของผู้วิจัย ข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวไปเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกหัวข้อวิจัยให้เหมาะสมกับผู้วิจัย

ระยะที่ 2 การรวบรวมข้อมูลวิจัยเบื้องต้น และการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ (บทที่ 1 - 3)

(เดือนสิงหาคม – เดือนพฤศจิกายน 2561)

ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้เริ่มรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ ในเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และดำเนินการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ โดยกำหนดข้อมูลในการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ 3 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย

ระยะที่ 3 การนำส่งข้อมูลโครงร่างแก่อาจารย์ที่ปรึกษา

(เดือนธันวาคม 2561)

ในระยะที่ 3 เป็นการนำส่งข้อมูลโครงร่างวิทยานิพนธ์แก่อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลวิทยานิพนธ์ และความถูกต้องของรูปแบบการเขียนวิทยานิพนธ์ โดยผู้วิจัยได้นำไปปรับแก้ไขเพื่อความถูกต้องของวิทยานิพนธ์

ระยะที่ 4 การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์

(เดือนมีนาคม พ.ศ.2561)

ผู้วิจัยนำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2462 โดยมีคณะกรรมการสอบได้แก่

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ศักดา	ปิ่นแห่งเพ็ชร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี	อาชายุทธการ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต	วิงวอน	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล	วิรุฬห์รักษ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล	โรจนสุขสมบูรณ์	กรรมการ

ระยะที่ 5 การปรับแก้ไข และดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์บทที่ 4 - 5

(เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2561)

ในระยะที่ 5 เป็นการแก้ไขวิทยานิพนธ์บทที่ 1 - 3 ตามคำแนะนำของคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง และดำเนินการจัดทำงานวิจัยครั้งที่ 4 - 5 โดยบทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ และในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาสรุปในการจัดทำวิทยานิพนธ์และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นลำดับเพื่อนำมาปรับแก้ไขและตรงตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

ระยะที่ 6 การเรียบเรียงข้อมูลเพื่อรูปเล่มงานวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

(เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 - มกราคม พ.ศ. 2562)

ในระยะที่ 6 ผู้วิจัยจัดเตรียมข้อมูลเป็นรูปเล่ม ตามรูปแบบการจัดเรียงข้อมูลแต่ละส่วนตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ศิลป์ไทย ภาควิชาภาษาไทย ศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแบ่งเป็นส่วนนำ ได้แก่ ปกหน้า ปกรอง บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ สารบัญภาพ สารบัญตาราง ส่วนเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาบทที่ 1 - 5 และส่วนท้าย ได้แก่ รายการอ้างอิง ภาคผนวก และประวัติผู้วิจัย

ระยะที่ 7 การนำเสนอวิทยานิพนธ์

(เดือนมิถุนายน พ.ศ.2563)

ในระยะที่ 7 เป็นการนำเสนอวิทยานิพนธ์ ต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอถึงที่มาความสำคัญของวิทยานิพนธ์ วัตถุประสงค์ ขอบเขต ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการดำเนินวิจัย ผลการวิจัย สรุปและข้อเสนอแนะ

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร

การรวบรวมเอกสารในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีการจัดบันทึกองค์ความรู้ จากเรื่องเล่า ตลอดจนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ตลอดจนข้อมูลงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ โดยวิธีการดังต่อไปนี้

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสาร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดต่าง ๆ อันเป็นที่รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่สำคัญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ โดยวิธีการดังต่อไปนี้

สำนักงานวิทยทรัพยากร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หอสมุดปริดี พนมยงค์ (ท่าพระจันทร์)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศูนย์บรรณสารและสื่อสารการศึกษา	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
สำนักหอสมุด	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สำนักหอสมุด	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สำนักบรรณสารและสารสนเทศ	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
สำนักหอสมุด	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สำนักบรรณสาร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

3.2.2 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากหอสมุด ห้องสมุด อนุสาร อันจะเป็นที่เก็บเอกสารต่าง ๆ ไว้สำหรับการศึกษา โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร ได้แก่

- เอกสารที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
 1. อนุสารอุดมศึกษา, “งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18 นาฏยปริดิยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ศิลปากร”
 2. สูจิบัตรงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
 3. วิทยากรแสดงนาฏยศิลป์ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
โดย นางสาวนภัสสร พูลเกษม
 4. สรุปผลการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

โดยข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่เป็นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยจะศึกษาถึงประวัติความเป็นมา พัฒนาการการแสดงรูปแบบการแสดงในอดีต ตลอดจนบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพัฒนาการแสดง

3.2.3 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

สูจิบัตรงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 1 – 4 , 8 – 19 จำนวน 16 เล่ม

สรุปผลการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

สำหรับข้อมูลเชิงเอกสารในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยศึกษาข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ แนวคิดหลักในการจัดงานแต่ละครั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน รายการแสดงในแต่ละครั้ง รูปแบบการแสดง ตลอดจนผู้แสดง ผู้ควบคุมการแสดง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสรุปข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาพัฒนาการแสดงรูปแบบการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยนำมาวิเคราะห์รูปแบบการแสดงในเชิงสถิติ และการจัดการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

3.2.4 การรวบรวมข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การแสดงนาฏศิลป์ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดย นางสาวนภัสสร พูลเกษม คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลเชิงเอกสารในส่วนนี้ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่องการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยรวบรวมและศึกษาพบว่างานวิจัยมีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาเป็นข้อมูลในการดำเนินวิจัยในขั้นตอนไป

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์บุคคล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ โดยเป็นการเข้าถึงข้อมูลด้านบุคคลที่เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ โดยแบ่งกลุ่มบุคคลดังนี้

กลุ่มที่ 1 ที่ปรึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

(1) ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง

(2) รศ.ลาวัณย์ ไกรเดช

(3) อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง

กลุ่มที่ 2 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์

(1) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(2) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคเหนือ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ดร.ภริตา เรืองจิรยศ

มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศราวุธ จันทระขำ

อาจารย์ว่าที่ร้อยตรีวิริยะ สวัสดิ์จิ้น

มหาวิทยาลัยพายัพ

อาจารย์วรวรรณ ชัดชื่นะ

(3) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคกลาง

กลุ่มภาครัฐ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาจารย์ ดร.ธรรมจักร พรหมพ้วย

กลุ่มภาคเอกชน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ซองทอง

(4) ตัวแทนจากสมาชิกเครือข่ายภาคใต้

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

อาจารย์ กอมารุติง โชะนิยาตะ

กลุ่มที่ 3 นิสิต นักศึกษาที่ไดรรวมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

นางสาวนริภัทร แป้นดี

อดีตประธานชมรมนาฏศิลป์และการละคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน นิสิตระดับมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวธัญญกร กล้าแดง

อดีต นิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและอดีตสมาชิกชมรม

นาฏศิลป์และการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ประธานงานโครงการและการ

แสดง บริษัท WECAN MULTIMEDIA จำกัด

นางสาวสุรีมาศ หฤทัยบริรักษ์

อดีตนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย และอดีตสมาชิกชมรมนาฏศิลป์และ

การละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาววงศ์สุรางค์ อรุณรัตน์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักแสดงสังกัด ไทยรัฐทีวี

อดีต นิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและอดีตสมาชิกชมรม

นาฏยศิลป์และการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเกริก

นายวสุพล คำเหล็ก

อดีตนักศึกษาสาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ครู ประจำโรงเรียนทรัพย์ไพร

วัลย์วิทยาคม สพม.39 จังหวัดพิษณุโลก

นางสาวณัฐธยาน์ มงคละสิงห์

อดีตนักศึกษาสาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสานงาน

สำนักงานบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์

พลังงาน กระทรวงพลังงาน

นางสาวสุนิษา สุทิน

CHULALONGKORN UNIVERSITY
อดีตนักศึกษาสาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขา

ศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นางสาวกัญญ์กานต์ กุญโศจร

อดีตนักศึกษา จากคณะศิลปศาสตร์

สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรังสิต

ในนามนักศึกษาทุนความสามารถพิเศษ

	ด้านศิลปวัฒนธรรม ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
	ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ที่ปรึกษาทุนด้าน ศิลปวัฒนธรรม สถาบันส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
นางสาวพิมพ์ศร สุวรรณ	บัณฑิตสาขาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
นายกษิตศ ม่วงจันทร์	บัณฑิตสาขาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
นางสาวฐิติมา ยอดรักษ์	อดีตนักศึกษาสาขาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครู โรงเรียน เทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
นางสาวบุษกร มุสิกโก	นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 สาขาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากรายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการแสดงภายในงาน และการจัดการแสดงงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ตั้งแต่ครั้งที่ 1 - 19 โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยการใช้คำถามสำหรับสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อให้บุคคลผู้ให้สัมภาษณ์สามารถบอกเล่าและถ่ายทอดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และทำให้สถานการณ์ในการสัมภาษณ์มีความเป็นกันเองมากขึ้น โดยมีกลุ่มคำถามแบ่งตามกลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ที่ปรึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- ประวัติความเป็นมาของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- การเลือกแนวความคิดหลัก ของงานในแต่ละครั้ง
- การจัดการ และกระบวนการในการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- เอกลักษณะของการแสดงแต่ละมหาวิทยาลัย
- การจัดสรรงบประมาณของ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา / มหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ / มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม
- พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- ประโยชน์ของการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา คืออะไร
- หากงดจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาจะเป็นอย่างไร
- รูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา แต่ละครั้ง

กลุ่มที่ 2 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์

- การจัดการ และกระบวนการในการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- เอกลักษณะของการแสดงของมหาวิทยาลัย
- รูปแบบการแสดงที่ปรากฏนำไปแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- วิธีการเลือกการแสดงที่นำไปแสดงของแต่ละมหาวิทยาลัย
- การคัดเลือกผู้แสดงในการแสดงแต่ละครั้ง
- การจัดการด้านบุคคลในการแสดง เป็นอย่างไร
- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดรายการของเวที ในแต่ละปี ใช้หลักการใดในการเลือกรายการ
แสดง
- หากงดจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาจะเป็นอย่างไร

กลุ่มที่ 3 นิสิต นักศึกษาที่ได้ร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- คิดเห็นอย่างไรกับการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- ประสบการณ์ที่ได้จากงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านเชิงพูดคุย ชักถาม ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้พูดคุยเกี่ยวกับได้เข้าร่วมการแสดง แต่ไม่ได้เจาะจงคำตอบที่ได้จากผู้สัมภาษณ์มากเกินไป ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อจริง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินวิทยานิพนธ์ด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม โดยเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้ร่วมสังเกตการณ์จากงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ณ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน ปี พ.ศ.2557 โดยผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนเข้าร่วมสังเกตการณ์การแสดงจากการติดตามอาจารย์ และผู้ปฏิบัติงานท่านอื่น ๆ ในการฝึกซ้อมการแสดง การจัดการเวทีการแสดง และผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกองอำนวยการ เมื่อครั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพ โดยผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16 วิชาศิลปวัฒนธรรมศิลปสโสมสร 14 – 17 พฤศจิกายน 2558 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประสานงานกองอำนวยการ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงวิธีการจัดการการแสดง ตารางการซ้อมของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พิธีการและการแสดงในพิธีเปิด - พิธีปิด

ภาพที่ 22 ภาพถ่ายคณะผู้ประสานงานกองอำนวยการ ณ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16 วิชาศิลปวัฒนธรรมศิลปสโสมสร

ที่มา : ผู้วิจัย วันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 ณ อาคารศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

และผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมในฐานะเป็นผู้ประสานงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้ทราบถึงการเตรียมตัวก่อนแสดงของสถาบันที่เข้าร่วมงาน

ภาพที่ 23 ภาพถ่ายขณะนิสิต ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19
ที่มา : ผู้วิจัย วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2562 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากวิดิทัศน์การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และภาพถ่ายจากงานแต่ละครั้ง ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลจากสูจิบัตร โดยผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากการสืบค้นข้อมูลจากวิดิทัศน์การแสดงเมื่อครั้งที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพ จากนั้นดำเนินการสอบถามและสืบค้น ได้พบว่าการแสดงแต่ละครั้งจัดเก็บในรูปแบบสูจิบัตร ภาพถ่าย และวิดิทัศน์ ซึ่งได้จัดเก็บไว้ที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม และมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ และมีเว็บไซต์ของงานแต่ละครั้งที่บ้านที่ภาพถ่ายและถ่ายทอดการแสดงที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งที่จัดงาน

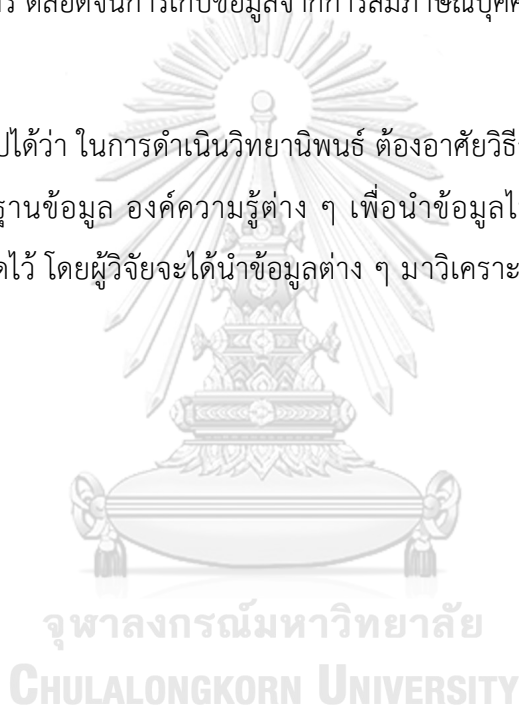
ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากวิดิทัศน์การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาและภาพถ่ายจากงานแต่ละครั้ง ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลจากสูจิบัตร ตั้งแต่ครั้งที่ 1 จนถึงครั้งปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงพัฒนาการการแสดงและรูปแบบการแสดงที่เกิดขึ้นในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

สรุป

ในการดำเนินการวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการดำเนินการวิจัย เพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยเป็นขั้นเป็นตอน และใช้เวลาอย่างคุ้มค่า ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบวิธีการดำเนินวิจัย ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1.การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 2. การรวบรวมเอกสาร 3.การสัมภาษณ์บุคคล และ 4. การสังเกตการณ์

จากขั้นตอนทั้ง 4 นั้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดสรรระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย เพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เนื่องจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ตลอดจนการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อนำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริงและมีหลักฐานรองรับ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการดำเนินวิทยานิพนธ์ ต้องอาศัยวิธีการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการวางพื้นฐานข้อมูล องค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิทยานิพนธ์นี้ในบทต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ถึงพัฒนาการ รูปแบบการแสดงในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยนำเสนอ ข้อมูล ประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ประเภทและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ปัจจัยในการเลือกชุดการ แสดง วิเคราะห์การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา และประโยชน์ของการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.1 ประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

จากข้อมูลจากแหล่งข้อมูล และการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลกลุ่มที่ 1 – 2 ได้ให้ข้อมูลที่ตรงกันใน เรื่องของประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ผู้วิจัยพบว่า งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาถือกำเนิด ขึ้นจากงานดนตรีไทยอุดมศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยเห็นว่า งานดนตรีไทยอุดมศึกษาเน้นเรื่อง ดนตรีมากกว่าการแสดงแต่ยังมีการแสดงประกอบดนตรีมาบ้าง ทางทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้ริเริ่ม เชิญสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดเข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย โดยการให้ สถาบันอุดมศึกษาสมัครเป็นสมาชิก ทำให้เกิดสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ในงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยให้สมาชิกเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาทางด้าน นาฏศิลป์ที่มีความพร้อมในการเป็นเจ้าของภาพรับหน้าที่เป็นมหาวิทยาลัยที่จัดงานและสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้ทุนสนับสนุนในการจัดงานเป็นบางส่วน

งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมและสืบสานศิลปวัฒนธรรม ไทย ซึ่งเต็มไปด้วยความหลากหลายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมี เสน่ห์อยู่ภายในตัวเองที่จะดึงดูดให้ผู้คนได้สัมผัสทั้งด้าน นาฏศิลป์ คีตศิลป์และวิจิตรศิลป์ เดิมใช้ชื่อว่า “งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย” (ครั้งที่ 1 – 5) ต่อมาเมื่อมีการปรับโครงสร้างของ ส่วนราชการทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในสังกัดของ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เปลี่ยนมาเป็นชื่อ “งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา” ตั้งแต่ครั้งที่ 6 และเปลี่ยนเป็น “งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา” ตามรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 ตารางการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 1-19

ครั้งที่	งาน	เจ้าภาพ	วันที่	ผู้เข้าร่วม
1	งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยพายัพ	27 – 29 สิงหาคม พ.ศ. 2541	42 สถาบัน
2	งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1 – 3 ธันวาคม พ.ศ.2542	61 สถาบัน
3	งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์)	11 – 13 ธันวาคม พ.ศ.2543	59 สถาบัน
4	งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย “ศิลปะ นาฏยลีลา ลักษณะศิลปากร	มหาวิทยาลัยศิลปากร	25 – 27 พฤศจิกายน พ.ศ 2544	61 สถาบัน
5	งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย “ภูมิปัญญาพื้นบ้าน สืบ สานพัฒนาไทย”	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	24 – 26 มกราคม พ.ศ.2546	63 สถาบัน
6	งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมสำนักงาน คณะกรรมการการ อุดมศึกษา “ศิลปะ นาฏยธร ศิลปากร วรรณพัฒนา”	มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์)	18 – 20 สิงหาคม พ.ศ.2547	75 สถาบัน

ตาราง 2 ตารางการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 1-19 (ต่อ)

ครั้งที่	งาน	เจ้าภาพ	วันที่	ผู้เข้าร่วม
7	งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมสำนักงาน คณะกรรมการการ อุดมศึกษา “ออนซอน ศิลป์ ศรีมอदिนแดง”	มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	25 – 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547	45 สถาบัน
8	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา “ศิลป์ ล้านนา ปูจาแม่ฟ้า หลวง”	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	13 – 15 มกราคม พ.ศ.2549	50 สถาบัน
9	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา “วัฒนธรรม ทุกภาค ทุกศาสนา สร้าง ปัญญาชน”	มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี	25 – 27 มีนาคม พ.ศ. 2552	83 สถาบัน
10	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา “ศิลปะ ศิลปิน ศิลปากร”	มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์)	7 – 9 ธันวาคม พ.ศ.2552	96 สถาบัน
11	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา “นาฏดุริยศิลป์ ณ ถิ่นล้านนา”	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	19-22 ตุลาคม พ.ศ.2553	92 สถาบัน
12	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา “เทิดไท้องค์ เอกอัครศิลปิน”	มหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล	9 –11ธันวาคม พ.ศ.2554	54 สถาบัน
13	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา “รวมดวงใจ ถวายแม่ของแผ่นดิน”	มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา	12- 14 สิงหาคม พ.ศ. 2555	58 สถาบัน

ตาราง 2 ตารางการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 1-19 (ต่อ)

ครั้งที่	งาน	เจ้าภาพ	วันที่	ผู้เข้าร่วม
14	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา"ฮิตฮอยศิลป์ ถิ่นตักสิลา"	มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	25 - 27 มกราคม 2557	76 สถาบัน
15	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา"โดยฮิต ต่อม ฮอย สานศิลป์ สู่อัน ล้านนา"	มหาวิทยาลัยพายัพ	31 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2557	81 สถาบัน
16	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา "วิเศษศิลป์ สรรพศิลป์สโมสร"	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	14 - 17 พฤศจิกายน 2558	83 สถาบัน
17	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา "สานศิลป์ ถิ่น สองแคว"	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล สงคราม	1 - 3 กุมภาพันธ์ 2560	82 สถาบัน
18	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา "นาฏยปริตี ยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร"	มหาวิทยาลัยศิลปากร	7 - 9 กุมภาพันธ์ 2561	101สถาบัน
19	งานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา "สืบสาร วัฒนธรรมนาฏลีลา เฉลิม พระเกียรติพระราชแห่ง แผ่นดิน"	มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์	2 - 4 กุมภาพันธ์ 2562	97 สถาบัน

4.1.1 สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏยศิลป์

จากสัมภาษณ์และจากศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏยศิลป์ มีหน้าที่ในการเข้าร่วมการประชุม เพื่อหาแนวทางในการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และสามารถที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาได้ หากมีความ

จำเป็นที่จะไม่เข้าร่วมแสดง โดยสามารถแจ้งสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าจะเข้าร่วมงานในครั้งนั้นหรือไม่ เพื่อมหาวิทยาลัยที่รับเป็นเจ้าภาพจะได้ทราบถึงจำนวนสมาชิกที่จะเข้าร่วมงานและดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในลำดับถัดไป

การเป็นสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ โดยเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและกำกับของคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาที่สนใจสมัครเป็นสมาชิก สามารถแจ้งเจตจำนงของเป็นสมาชิกได้ โดยทำหนังสือขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และแสดงเจตจำนงขอเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ก่อนที่จะจัดงานในครั้งถัดไป ในกรณีที่สถาบันการศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในสังกัด หรืออยู่ในกำกับ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สามารถที่จะเข้าร่วมการแสดงผลได้เช่นกัน โดยการทำหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ ในการขอเข้าร่วมแสดงภายในงานปีนั้น ๆ

โดยในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 19 นี้ มีรายนามสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ จำนวน 121 สถาบัน ดังรายนามต่อไปนี้

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. มหาวิทยาลัยบูรพา
4. มหาวิทยาลัยมหิดล
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
6. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
7. มหาวิทยาลัยทักษิณ
8. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
10. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
11. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
12. มหาวิทยาลัยพะเยา
13. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
14. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
15. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
16. มหาวิทยาลัยนเรศวร
17. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

18. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
19. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
20. มหาวิทยาลัยศิลปากร
21. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วช.หาดใหญ่
22. ฝ่ายพัฒนานักศึกษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วช.ปัตตานี
23. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
24. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
25. มหาวิทยาลัยแม่โจ้
26. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
27. มหาวิทยาลัยนครพนม
28. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
29. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
30. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
31. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
32. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
33. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
34. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
35. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
36. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
37. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
38. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
39. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
40. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
41. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
42. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
43. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
44. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
45. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
46. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
47. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
48. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

49. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
50. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
51. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
52. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
53. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
54. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
55. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
56. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
57. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
58. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
59. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
60. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (สมาชิกใหม่)
61. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (สมาชิกใหม่)
62. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วช.เทคนิคกรุงเทพ
63. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
64. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
65. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
66. วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี
67. วิทยาลัยชุมชนระนอง
68. วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
69. วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
70. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
71. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
72. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
73. มหาวิทยาลัยพายัพ
74. มหาวิทยาลัยรังสิต
75. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
76. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
77. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วช.ชลบุรี
78. มหาวิทยาลัยสยาม
79. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

80. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
81. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
82. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
83. มหาวิทยาลัยเกริก
84. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
85. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
86. มหาวิทยาลัยภาคกลาง
87. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
88. มหาวิทยาลัยราชธานี
89. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
90. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
91. มหาวิทยาลัยเว็สเตอร์ (ประเทศไทย)
92. มหาวิทยาลัยคริสเตียน
93. มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
94. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
95. มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก
96. สถาบันรัชต์ภาคย์
97. วิทยาลัยแสงธรรม
98. มหาวิทยาลัยเนชั่น
99. วิทยาลัยทองสุข
100. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
101. มหาวิทยาลัยปทุมธานี
102. วิทยาลัยดุสิตธานี
103. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
104. มหาวิทยาลัยธนบุรี
105. วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
106. มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
107. วิทยาลัยสันตพล
108. มหาวิทยาลัยตาปี
109. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
110. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

111. วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
112. มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
113. วิทยาลัยเชียงราย
114. วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
115. สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
116. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
117. มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
118. มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
119. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
120. สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ (สมาชิกใหม่)
121. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (สมาชิกใหม่)

ตาราง 3 ตารางจำนวนสมาชิกเครือข่ายที่นำการแสดงผลมาร่วมแสดงในงานศิลปะวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ปีพ.ศ.	ครั้งที่	เจ้าภาพ	สกอ.	สมาชิกเครือข่ายที่นำการแสดงผลมาร่วมแสดงในงานศิลปะวัฒนธรรมอุดมศึกษา												รวม
				ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคใต้		ไม่ใช้สมาชิก		
				รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน			
2541	1	มหาวิทยาลัยพายัพ	✓	3	2	1	-	12	14	3	2	5	-	1	43	
2542	2	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	✓	4	2	1	-	12	17	3	4	4	-	2	49	
2543	3	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	✓	4	4	1	-	10	23	4	4	5	1	3	58	
2544	4	มหาวิทยาลัยศิลปากร	✓	4	4	1	-	9	20	3	4	3	1	-	48	
2545				จต												
2546	5	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	✓												ไม่ทราบข้อมูล	
2547	6	มหาวิทยาลัยศิลปากร	✓												ไม่ทราบข้อมูล	
2547	7	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	✓												ไม่ทราบข้อมูล	
2548				จต												
2549	8	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	✓	4	2	1	-	14	15	4	2	5	-	1	48	
2550				จต												
2551				จต												
2552	9	มหาวิทยาลัยบูรพา	✓	4	3	1	1	9	15	5	2	5	-	1	45	
2552	10	มหาวิทยาลัยศิลปากร	✓	5	3	1	1	15	12	6	2	5	2	5	54	
2553	11	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	✓	6	3	1	1	12	17	8	2	7	-	3	59	
2554	12	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	✓	6	1	1	1	10	13	6	1	7	-	5	50	
2555	13	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	✓	6	3	1	1	14	14	7	2	7	-	1	55	
2556				จต												
2557	14	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	✓	7	3	1	2	17	19	11	3	7	-	3	71	
2557	15	มหาวิทยาลัยพายัพ	✓	7	4	1	2	20	18	12	4	6	-	5	77	
2558	16	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	✓	7	2	1	2	18	21	13	2	7	-	4	80	
2559				จต												
2560	17	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	✓	9	4	1	3	17	20	13	2	7	-	4	77	
2561	18	มหาวิทยาลัยศิลปากร	✓	8	5	1	3	25	22	15	3	7	1	12	98	
2562	19	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	✓	9	4	1	3	18	20	14	2	6	-	14	88	

ที่มา : ผู้วิจัย

เห็นได้ว่ามีมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาที่มีความพร้อมเพียงหนึ่งเดียวที่ได้รับคัดเลือกจากสมาชิก ให้เป็นเจ้าภาพในการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยจะมีการจัดงาน 3 วัน รูปแบบการจัดงาน ประกอบด้วย

1. เวทีสำหรับการแสดงจากมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม
2. การจัดนิทรรศการตามแนวความคิดหลักของงาน
3. การจัดเสวนาทางวิชาการด้านนาฏศิลป์ไทย
4. การออกร้านค้า จำหน่ายสินค้าของนักเรียน นิสิต นักศึกษา สินค้าประจำจังหวัด (OTOP)

และส่วนที่สำคัญของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาอีกประการหนึ่ง คือพิธีเปิดและงานเลี้ยงของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาที่จัดขึ้นภายในวันแรกของการจัดงาน โดยมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ จะขอความร่วมมือจากสมาชิกเครือข่าย ในการร่วมแสดง สำหรับการแสดงในพิธีเปิดโดยเฉพาะ ซึ่งการแสดงเป็นการแสดงตามแนวความคิดหลักของงานแต่ละครั้ง ต่อพิธีปิดโดยการแสดงการส่งมอบตราสัญลักษณ์ให้กับมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพครั้งต่อไป และสมาชิกในเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ได้พบปะแลกเปลี่ยนพูดคุย ในพิธีเปิดด้วย

จากประวัติงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นทั้ง 19 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือของสมาชิกเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ ที่สนใจเข้าร่วมและส่งผลงานการแสดงเข้าร่วมเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยการที่สมาชิกเครือข่ายไม่ได้เข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมศึกษา ครบทั้ง 121 สถาบัน เนื่องด้วยความพร้อมของแต่ละสถาบันในการเข้าร่วมงาน โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงในเรื่องการจัดการของสถาบันผู้เข้าร่วมต่อไป

4.2 พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษานี้ จากข้อมูลทางเอกสาร ตลอดจนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่าการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา 4 ส่วน ดังนี้

4.2.1 พัฒนาการการแสดงในพิธีเปิด

ช่วงที่ 1 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1 – 3

เนื่องจากในการจัดงานทั้งสามครั้ง ไม่มีการตั้งแนวความคิดหลักของงานในแต่ละครั้ง ทำให้การแสดงในพิธีเปิดมาจากการจัดการการแสดงของเจ้าภาพ โดยมีการแสดงดังนี้

ครั้งที่ 1 ไม่มีการแสดงในพิธีเปิดงาน แต่มีการแสดงแบบเครื่องแต่งกายพื้นถิ่นของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย โดย นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

ครั้งที่ 2 การแสดงในพิธีเปิด เป็นการแสดงของมหาวิทยาลัยเจ้าภาพและการแสดงจากกลุ่มภาค

ครั้งที่ 3 พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จเป็นประธานในการเปิดงาน โดยมี มติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานการจัดงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีมติให้ทุกสถาบันที่ร่วมงานมีโอกาสแสดงต่อหน้าพระที่นั่งในพิธีเปิด ภายใน เวลา 30 นาที และได้มอบหมายหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ผู้แทนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย ้นำพระเกียรติคุณด้านต่าง ๆ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อนำมาจัดเป็นการแสดง ของกลุ่มสถาบันต่าง ๆ และผูกเป็นเรื่องราวและตั้งชื่อการแสดงว่า พระคือสร้อยร้อยใจไทยทั้งชาติ โดยให้แต่ละกลุ่มสถาบันแสดงภายในเวลากลุ่มละ 5 นาที

ครั้งที่ 2 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย – งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 4 - 19

ในครั้งที่ 4 ทีมวิทยาลัยศิลปากรเป็นเจ้าภาพ ได้มีแนวคิดที่จะมีชื่อของงานในครั้งนี้ โดยใช้ ชื่อว่า “ศิลปะ นาฏยลีลา ลักษณะศิลปากร” ทำให้ส่งผลต่อการแสดงในพิธีเปิด โดยการแสดงในพิธีเปิด ตั้งแต่การจัดงานในครั้งนี้ 4 เป็นต้นมา เป็นการแสดงที่มีแนวความคิดมาจากชื่องานตามวัตถุประสงค์ ของการจัดงานในครั้งนั้น ๆ ชื่องานในแต่ละครั้ง มีแนวความคิดเพื่อการเฉลิมฉลองเนื่องในวาระ โอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนวาระ ครบรอบการก่อตั้งของมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ โดยการแสดงพิธีเปิดนั้น เจ้าภาพในแต่ละครั้งจะ ขอความร่วมมือจากสมาชิกที่เข้าร่วมงานส่งตัวแทนนิสิต นักศึกษา จากแต่ละสถาบัน มาร่วมแสดงใน การแสดงพิธีเปิดในแต่ละครั้ง

และในครั้งที่ 16 เป็นการรวมการจัดงานดนตรีไทยอุดมศึกษา และงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา รวมกัน เนื่องในวาระเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยาม บรมราชกุมารี การแสดงในพิธีเปิดเป็นการแสดงเพลงวิชญ์ศิลป์ปณสรพศิลป์ปณสร (ทำนองเพลง ทองย่อนและเพลงขึ้นพลับพลา) การแสดงมหาดุริยางค์ : ชื่นชมขุนกลุ่มดนตรี การแสดงมหาดุริยางค์: ใฝ่รอกกับทานตะวันผู้โยโส (การแสดงนาฏศิลป์ประกอบ) และการแสดงโขนเฉลิมพระเกียรติ (ตอน ยกรบ)

4.2.2 พัฒนาการการแสดงของกลุ่มภาค

เนื่องจากมีการแบ่งการแสดงของกลุ่มภาคจากงานดนตรีไทยอุดมศึกษา เมื่อมีงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา จึงมีแบ่งกลุ่มด้วยเช่นกัน โดยการแสดงกลุ่มภาคในระยะแรกสามารถแบ่งออกได้ดังนี้ การแสดงกลุ่มภาคเหนือ การแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การแสดงกลุ่มภาคกลาง การแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การแสดงกลุ่มภาคใต้ และมีการปรับการแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือแสดงร่วมกับกลุ่มภาคกลางตั้งแต่ครั้งที่ 15 เป็นต้นมา

ผศ.ดร.มาลินี อาชายุทธการ อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวว่า “...การแสดงกลุ่มภาคกลาง แบ่งออกเป็นการแสดงกลุ่มภาครัฐ กลุ่มภาคเอกชน ในช่วงแรก ๆ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นแกนนำในการฝึกซ้อมการแสดงกลุ่มภาค มหาวิทยาลัยรัฐภาคกลาง โดยการเลือกชุดการแสดงเป็นการพูดคุยในที่ประชุมถึงการเลือกชุดการแสดง โดยแต่ละสถาบันร่วมกันคิดและช่วยกันลงความเห็นในการเลือกแนวความคิดของการแสดง จากนั้นแบ่งการแสดงตามจำนวนสถาบัน เพื่อให้แต่ละสถาบันนำไปคิดการแสดงต่อไป แต่ในช่วงหลังแกนหลักของการแสดงกลุ่มภาคกลางสลับกัน เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยมหิดล และในส่วนของภาคใต้ และภาคอีสาน มีแกนในการเลือกชุดการแสดง ในช่วงแรก ๆ เป็นการรวมกันจากหลากหลายสถาบัน มาแสดงร่วมกัน แต่ในช่วงหลังเป็นการรับหน้าที่การแสดงกลุ่มภาคเป็นสถาบันเดียว เนื่องด้วยในเรื่องของการจัดการ ตลอดจนงบประมาณ...”²¹

อ.วรวรรณ ขัติชินะ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ กล่าวว่า “การแสดงกลุ่ม ถึงแม้จะเป็นการแสดงเพียงชุดเดียว แต่ในหนึ่งชุดการแสดงแยกเป็นช่วง ๆ ของการแสดง ที่มารวมกัน หลัง ๆ การแสดงของกลุ่มภาคปรับเปลี่ยนตั้งแต่งานที่จุฬา ฯ เป็นเจ้าภาพ เปลี่ยนมานำเอาการแสดงพื้นบ้าน “ฟ้อนม่านแม่แล้” ได้รับถ่ายทอดจากอาจารย์จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่ โดยถ่ายทอดให้คณาจารย์แต่ละสถาบัน เพื่อนำมาต่อให้นักศึกษาต่อไป นำมาแสดง เพื่อเป็นการสืบสานการแสดงไว้”²²

²¹ สัมภาษณ์ มาลินี อาชายุทธการ, อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 25 กุมภาพันธ์ 2562.

²² สัมภาษณ์ วรวรรณ ขัติชินะ, ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ, 21 มีนาคม 2563.

ผศ. ศราวุธ จันทรวงศ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กล่าวว่า “การแสดงของกลุ่มภาคจะไม่มีกำหนดเวลาของการแสดง โดยเฉลี่ยการแสดงจะอยู่ 25 – 40 นาที จึงทำให้การแสดงของกลุ่มภาคจะอยู่ในช่วงของการแสดงพิธีเปิด หรือการแสดงในงานเลี้ยง”²³

ดังนั้นจะสรุปได้ว่าการแสดงกลุ่มภาคในสมัยปัจจุบันมีระยะเวลาในการแสดง 25 – 40 นาที ทำให้การแสดงของกลุ่มภาคมักจะเป็นการแสดงที่อยู่ในช่วงของพิธีเปิด พิธีปิด ของงาน

4.2.3 พัฒนาการการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม

อาจารย์ ดร.ธรรมจักร พรหมพ้วย กล่าวว่า “...ในครั้งที่ 2 นี้ มีการกำหนดระยะเวลาของการแสดง มีการแบ่งเวที เป็น 3 แห่ง เนื่องจากพบปัญหาในเรื่องระยะเวลาของการแสดงจากการจัดงาน ครั้งที่ 1...”²⁴

อาจารย์ ดร.ภูริดา เรืองจิรายศ กล่าวว่า “...การคัดเลือกการแสดงของมหาวิทยาลัยนเรศวรจะเริ่มต้นดำเนินการโดยการประชุมของบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาฯ ที่ปรึกษาชมรมด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และนิสิตชมรมด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงมีการแบ่งให้ดำเนินการคัดเลือกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การแสดงของชมรมสืบสานล้านนา

เน้นที่การสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมล้านนาเป็นหลัก จึงมอบหมายให้ที่ปรึกษาและประธานชมรมฯ เป็นผู้คัดเลือกการแสดง หลังจากนั้นชมรมสืบสานล้านนาจึงมีการประชุมเพื่อวางแผนในการรับการถ่ายทอดการแสดงล้านนา จากคุณครูผู้เป็นศิลปินแห่งชาติ (ศิลปะการแสดง

²³ สัมภาษณ์ ศราวุธ จันทรวงศ์, อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 22 มีนาคม 2563.

²⁴ สัมภาษณ์ ธรรมจักร พรหมพ้วย, รองคณบดีฝ่ายบริหาร และอาจารย์ประจำภาควิชา ศิลปะการแสดงไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 27 มีนาคม 2563.

พื้นบ้านล้านนา) หรือปราชญ์ท้องถิ่น (ล้านนา) การแสดงของชมรมฯ จึงเป็นการเลือกการแสดงเฉพาะ ศิลปวัฒนธรรมล้านนาเท่านั้น

2. การแสดงของชมรมดนตรีและการแสดงมังคละ (ส่วนกลางของมหาวิทยาลัย) ร่วมกับ ภาควิชาศิลปะการแสดง และสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาดนตรี เน้นการแสดง ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคเหนือตอนล่าง คือ การแสดงพื้นบ้านมังคละ ซึ่งการแสดงชุดนั้นจะเป็น ความร่วมมือกันระหว่างคณาจารย์ทั้ง 2 ภาควิชา ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงพื้นบ้านมังคละ โดยนำเสนอเรื่องราวและวิถีชีวิตประจำท้องถิ่นของจังหวัดพิษณุโลก

3. การแสดงผลงานสร้างสรรค์ของคณะมนุษยศาสตร์ เน้นการแสดงที่เป็นผลงาน สร้างสรรค์ของนิสิตชั้นปีที่ 4 ภาควิชาศิลปะการแสดง โดยทั้ง 3 ส่วน จะมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ เพื่อเป็นการสืบทอด อนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคเหนือและภาคเหนือ ตอนล่าง รวมถึงเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร...”²⁵

อาจารย์ ดร. ปวริส มินา ได้กล่าวว่า “...เอกลักษณ์การแสดงของศิลปากร มี 2 แบบ ถ้าไปใน นามภาคละคร จะเป็นการแสดงสร้างสรรค์แบบร่วมสมัย เป็นการแสดงเคลื่อนไหวร่างกาย แบบที่ 2 ไปในนามชมรม เป็นการแสดงพื้นบ้าน ภาคกลาง เล่นเพลงพื้นบ้าน เพลงเรือ เพลงอีแซว...”²⁶

ผศ. ศราวุธ จันทระ ขำ กล่าวว่า “แต่ละที่จะมีรูปแบบเฉพาะตัวของตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับ อาจารย์มีวิถีคิดแบบไหน การแสดงจะออกมาในลักษณะนั้น ถ้าอาจารย์มีแนวความคิดให้มีการนำ การเต้น หรือการงานร่วมสมัยมาผสม การแสดงที่นำมาแสดงจะเป็นการแสดงแนวร่วมสมัย หรืออาจารย์ ที่มีความสามารถในการรำมาตรฐาน ก็จะถ่ายทอดทำให้นักศึกษา นักศึกษา นำมาแสดง ตลอดไปจนการ นำวัฒนธรรมจากพื้นที่ของตนมาพัฒนารูปแบบ และนำมาแสดงอย่างการแสดงของสถาบันภาคเหนือ ในส่วนของกลุ่มที่เป็นชมรม ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ตลอดจนวิถีคิดของผู้ดูแลชมรม บางครั้งการแสดง ที่นำมาแสดงอาจจะเป็นนำการแสดงหลาย ๆ ที่เคยมีอยู่แล้วมาเรียบเรียงใหม่ ทำให้เกิดการแสดงชุด

²⁵ สัมภาษณ์ ภูริดา เรืองจิรายศ, อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะ มนุษยศาสตร์ และที่ปรึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัย นเรศวร, 7 เมษายน 2563.

²⁶ สัมภาษณ์ ปวริส มินา, ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และอาจารย์ประจำภาค วิชานาฏย สังคีตสาขาวิชาการละคร มหาวิทยาลัยศิลปากร, 23 ธันวาคม 2563.

ใหม่ อาจจะได้มีกระบวนในการสร้างสรรค์การแสดงมากเหมือนกับวิธีการสร้างสรรค์การแสดงของสถาบันที่มีภาควิชา”²⁷

จากข้อความข้างต้นทำให้ ผู้วิจัยพบว่าการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา สามารถแบ่งผู้รับผิดชอบการแสดงได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มการแสดงจากชมรมฝ่ายศิลปะและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารสโมสรนิสิตนักศึกษา หรือชมรมสังกัดศูนย์วัฒนธรรม ในสถาบันที่เป็นสมาชิก โดยการแสดงของกลุ่มนี้ ในยุคแรกจะเป็นการแสดงเน้นการแสดงประเภทมาตรฐานรูปแบบระบำ เนื่องจากชมรมศิลปวัฒนธรรมของแต่ละสถาบันได้เชิญผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ไทยเป็นที่ปรึกษา แต่ในช่วงหลังของชมรมได้เปิดโอกาสการให้นิสิต นักศึกษาในชมรมช่วยกันแสดงความคิดเห็นในการเลือกชุดการแสดงที่จะนำไปแสดงได้

กลุ่มที่ 2 กลุ่มการแสดงจากคณะที่มีสาขานาฏศิลป์ หรือสาขาศิลปะการแสดง

ในกลุ่มนี้การแสดงที่นำมาแสดง จะมีแนวความคิด และกระบวนกรการแสดงที่ซับซ้อนกว่าการแสดงของชมรม เนื่องจากเป็นนิสิต นักศึกษาที่มีพื้นฐานทางนาฏศิลป์ จึงทำให้การแสดงมีแนวความคิดของการแสดง และมีข้อคิดผ่านการแสดงในแต่ละชุดการแสดง

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การแสดงจากสมาชิกที่เข้าร่วมในครั้งแรก เป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์หรือการแสดงเชิงสัญลักษณ์ของสถาบันนั้น ๆ ตลอดจนการแสดงที่เป็นสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบัน โดยการแสดงในครั้งที่ 1 เป็นการแสดงประเภทมาตรฐานรูปแบบระบำและระบำ โดยการแสดงสร้างสรรค์ที่นำมาแสดงจะเป็นการแสดงสร้างสรรค์ที่สร้างสรรค์โดยอาจารย์จากสถาบันเป็นหลัก โดยการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วมงานในครั้งแรก มีระยะเวลาของการแสดงที่ไม่จำกัด โดยแต่ละสถาบันนำการแสดงมาแสดง 2- 3 ชุดการแสดง/สถาบัน ทำให้กำหนดการของงานครั้งที่ 1 มีกำหนดถึง 19.00 – 20.00 น. เพราะการแสดงมีระยะเวลานานและจำนวนชุดการแสดงค่อนข้างมาก และมีเวทีในการแสดงเพียง 1 เวที

ต่อมาในครั้งที่ 2 นั้น เริ่มมีการแสดงสร้างสรรค์ของนิสิตนักศึกษามาแสดง โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้นำผลงานสร้างสรรค์ของนิสิตจากชมรมนาฏศิลป์และการละคร ไปแสดงเพื่อเป็น

²⁷ สัมภาษณ์ ศราวุธ จันทร์ขำ, อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 22 มีนาคม 2563.

การเพิ่มเวทีในการพัฒนาฝีมือของนิสิตในรูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย ทำให้การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เริ่มมีผลงานสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ ๆ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

4.2.4 พัฒนาการการแสดงในพิธีปิด /การแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์

จากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่าพัฒนาการการแสดงพิธีปิดในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา มีดังนี้

งานครั้งที่ 1 ไม่มีการแสดงในพิธีปิด แต่มีพิธีการส่งมอบงานให้เจ้าภาพในครั้งถัดไป

งานครั้งที่ 2 - 3 การแสดงในพิธีปิด มาจากการแสดงของแต่ละสถาบัน ต่อด้วยพิธีการส่งมอบงานให้เจ้าภาพในครั้งถัดไป

งานครั้งที่ 4 - ครั้งปัจจุบัน การแสดงพิธีปิดมาจากเจ้าภาพ และการแสดงจากสถาบันที่เป็นเจ้าภาพในครั้งถัดไป

4.3 ประเภทและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

จากการนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งประเภทและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ นำมาจัดหมวดหมู่โดยการพิจารณาจากข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสรุปผลโครงการ สূจิบัตรของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในแต่ละครั้ง โดยวิเคราะห์จากแนวความคิด ประเภทของการแสดง รูปแบบของการแสดง ประเภทของเครื่องดนตรี การแต่งกาย เนื้อร้อง จำนวนผู้แสดง รูปถ่ายของการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาสามารถแบ่ง ได้ 4 ส่วน ดังนี้

การแสดงส่วนที่ 1 การแสดงพิธีเปิด - พิธีปิด ผู้วิจัยพบว่าการแสดงพิธีเปิด - พิธีปิด เป็นการแสดงที่มหาวิทยาลัยเจ้าภาพ ออกแบบ สร้างสรรค์ และขอความร่วมมือจากสถาบันที่เข้าร่วมงานแต่ละครั้ง ส่งตัวแทนนิสิต นักศึกษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง โดยมหาวิทยาลัยเจ้าภาพเป็นผู้กำหนดแนวความคิดของการแสดง ประเภทของการแสดง จำนวนของผู้แสดง การแต่งกายของผู้แสดง โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มหาวิทยาลัยเจ้าภาพแต่งตั้ง ตลอดจนคณาจารย์ประจำของสถาบันเจ้าภาพเป็นผู้ควบคุมการแสดง โดยมีแนวความคิดการแสดงมาจากแนวความคิดหลักของการจัดงานในแต่ละครั้ง การแสดงชุดละ 20 – 35 นาที

การแสดงส่วนที่ 2 การแสดงกลุ่มภาค ผู้วิจัยพบว่าการแสดงของสถาบันกลุ่มภาค เป็นการแสดงที่แต่ละสถาบันกลุ่มภาค รวมกลุ่มกันสร้างสรรค์การแสดงขึ้นมาในนามกลุ่มภาค โดยแบ่งออกได้ คือ การแสดงกลุ่มภาคเหนือ การแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การแสดงกลุ่มภาคกลางมหาวิทยาลัยของรัฐ การแสดงกลุ่มภาคกลางมหาวิทยาลัยเอกชน การแสดงกลุ่มภาคใต้ และการแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจะมีหรือไม่มีการแสดงกลุ่มภาค ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถาบันในแต่ละภูมิภาค ประเภทของการแสดงกลุ่มภาคเป็นการแสดงสร้างสรรค์ จากแนวความคิดที่นำมาจากวิถีชีวิต ภูมิปัญญา หรือการแสดงที่เคยมีอยู่แล้ว นำมาเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่ ตลอดจนการต่อทำรำจาก ศิลปินพื้นบ้านของแต่ละภูมิภาค เพื่อนำการแสดงมาแสดงในงานศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษา การแสดงชุดละ 25 – 40 นาที

การแสดงส่วนที่ 3 การแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม ผู้วิจัยพบว่าการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม เป็นการแสดงจากชมรมในสังกัดของสถาบันที่เข้าร่วม , การแสดงจากชมรมในสังกัดศูนย์ศิลปวัฒนธรรม การแสดงจากคณะที่มีสาขาวิชานาฏศิลป์ , สาขาศิลปะการแสดง นำมาแสดง ตามเวทีต่าง ๆ โดยกำหนดการแสดงสถาบันละ 1 – 2 ชุดการแสดง การแสดงชุดละไม่เกิน 20 นาที

การแสดงส่วนที่ 4 การแสดงรับมอบตราสัญลักษณ์ ผู้วิจัยพบว่าเป็นการแสดงจากมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพในครั้งต่อไป โดยการแสดงนี้เป็นการแสดงเชิงประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สมาชิกแต่ละสถาบันได้ทราบว่าสถาบันใดเป็นเจ้าภาพในครั้งถัดไป และเป็นการแสดงศักยภาพของเจ้าภาพในครั้งถัดไป การแสดงรับมอบตราสัญลักษณ์สามารถอยู่ในกำหนดการการแสดงในช่วงพิธีเปิด หรือ พิธีปิด ก็ได้ ขึ้นอยู่กับเจ้าภาพในการจัดงานในครั้งนั้นเป็นผู้กำหนด การแสดงชุดละ 25 – 30 นาที

จากการแสดงทั้ง 4 ส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการแสดงทั้ง 4 ส่วนมาวิเคราะห์ประเภทและรูปแบบการแสดง ส่งผลให้ผู้วิจัยพบว่าประเภทและรูปแบบการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษามีดังนี้

4.3.1 ประเภทที่ 1 การแสดงมาตรฐาน

การแสดงมาตรฐาน หมายถึง การแสดงที่ยึดรูปแบบการของกรมศิลปากรที่มีทำรำในแม่ท่าต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ไทย ตามที่ปรากฏในแม่บทและเพลงช้า – เพลงเร็ว แบ่งรูปแบบ และตัวอย่างการแสดง ได้ดังนี้

ก. โขน

โขน เป็นการแสดง ที่มีกระบวนการการแสดงตามแบบกรรมศิลป์ปกร ตามจารีตการเล่นโขน โดยมีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ไม่มีฉากประกอบการแสดง มีอุปกรณ์การแสดงตามแบบจารีตดั้งเดิม รวมไปถึงเครื่องดนตรี ที่ใช้ในการแสดง ดนตรีเล่นสด และ การเปิดเสียงบันทึก ผู้แสดงเป็นชายจริงหญิงแท้ มีจำนวน 2 - 20 คนขึ้นไป ทำการแสดงที่เวทีโรงละคร หอประชุม และเวทีกลางแจ้ง มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 10 - 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 4 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบโขน

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
โขน รามเกียรติ์ ชุดพระรามข้ามสมุทร ยกรบ	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 1
โขน รามเกียรติ์ ตอนปล่อยม้าอุปการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ครั้งที่ 1
โขน ตอน "หนุมานเข้าห้องสุวรรณกัญญา"	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ครั้งที่ 2
โขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนยกรบ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 3
โขน ตอนพิธิอุโมงค์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 8
โขน ตอน พระรามตามกวาง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 9
การแสดงโขนตอนยกรบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	ครั้งที่ 10
โขนเรื่องรามเกียรติ์ ชุดศึกกุมภกรรณ ตอนโมกษศักดิ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธนบุรี	ครั้งที่ 14

ตาราง 4 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบโขน (ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
โขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอน ยกรบ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ครั้งที่ 15
โขนรามเกียรติ์ ตอน สำนักขาออกศึก	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 18
โขน รามเกียรติ์ ตอนปล่อยม้าอุปการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 24 ภาพการแสดงโขน ตอน หนุมานเข้าห้องนางสุวรรณกัลยา โดย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), หน้า 61

ข. หนังใหญ่

หนังใหญ่ การแสดงที่นำตัวหนังมาใช้ โดยใช้ท่าทางการเชิดตามจารีตแบบกรรมศิลปากร หากจะแตกต่างจากหนังใหญ่ที่เป็นมหรสพไทย คือไม่มีการปลุกโรง ไม่มีผ้าขาวคาดจอ นำบท เรื่อง

รามเกียรติ์ ผู้แสดงเป็นผู้ทำท่าทางในการเชิดหนัง เครื่องดนตรี ที่ใช้ในการแสดงเป็นวงปี่พาทย์ โดยการเล่นดนตรีสด หรือ การเปิดเสียงบันทึก ผู้แสดงชายมีจำนวน 10 – 20 คนขึ้นไป ทำการแสดงที่เวทีโรงละคร หอประชุม และเวทีกลางแจ้ง มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 10 – 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 5 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ หนังใหญ่

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
หนังใหญ่เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกเจ้ารบเจ้า คณะหนังใหญ่ประสานมิตรศิษย์ วัดสว่างอารมณ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ครั้งที่ 18
การแสดงหนังใหญ่ หนุมานตรวจพล	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 25 ภาพการแสดงหนังใหญ่ หนุมานตรวจพล โดยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ณ
งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สุจิตร์การแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสานวัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชินีแห่งแผ่นดิน”, (บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า 14

ค. ละคร

ละคร เป็นการแสดงรำที่เป็นเรื่องเป็นราว มีระเบียบแบบแผนตามจารีตแบบกรมศิลปากร ทำรำตามแบบฉบับกรมศิลปากร มีอุปกรณ์ประกอบการแสดงตรงตามบทประพันธ์ที่นำมาแสดง รวมไปถึง

ถึงบทร้อง บทเจรจา บทประพันธ์ที่นำมาแสดง มาจากละครใน , ละครนอก โดยแต่งกายยืนเครื่อง พระ - นาง เครื่องดนตรี ที่ใช้ในการแสดงเป็นวงปี่พาทย์ โดยการเล่นดนตรีสด หรือ การเปิดเสียง บันทึกมีผู้แสดงชายจริง หญิงแท้ ตามลักษณะของตัวละคร จำนวนผู้แสดงตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ทำการแสดงที่เวทีโรงละคร หอประชุม และเวทีกลางแจ้ง มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 6 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ ละคร

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ละครรำตอน "พระสุธนเลือกคู่"	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ครั้งที่ 2
ละครปลุกใจหลวงวิจิตรวาทการ เลือดสุพรรณ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ครั้งที่ 2
ละครนอก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ครั้งที่ 3
ละครเรื่องพระลอ ตอน พระลอตามไก่อ	วิทยาลัยดุสิตธานี	ครั้งที่ 4
ละครเรื่อง พระลอ ตอนพระลอตามไก่อแก้วและ งามเพริศแพรวเมืองสรอง	มหาวิทยาลัยพายัพ	ครั้งที่ 4
พระลอ ตอน ปู่เจ้าเรียกไก่อและตามไก่อ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ครั้งที่ 4
ละครเรื่อง "สาวตรี"	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	ครั้งที่ 4
ละครพันทาง เรื่องลิลิตพระลอ ตอนตามไก่อ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่10
ละครนอกเรื่องพระสมุทร ตอน พระสมุทรชมดาว	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่11
ละครนอก "สุวรรณหงส์" ตอนชมถ้ำเพชรพลอย	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	ครั้งที่12
พระรถเมรี ตอน นางเมรีอกแตก	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่14

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 26 ละครรำตอน "พระสุธนเลือกคู่" โดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542),
หน้า 46

ภาพที่ 27 ละครปลุกใจหลวงวิจิตรวาทการ เลือดสุพรรณ โดยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542),
หน้า 51

ง. รำ

รำ หมายถึง การแสดงที่มีกระบวนการแสดงตามแบบกรรมศิลปากร โดยใช้บทประพันธ์ ทำรำ
วิธีการแสดงอุปกรณ์ประกอบการแสดงตามแบบกรรมศิลปากร ผู้แสดงแต่งกายยืนเครื่องพระ – นาง
ตามสีของตัวละครเครื่องดนตรี ที่ใช้ในการแสดงเป็นวงปี่พาทย์โดยการเล่นดนตรีสด หรือ การเปิด
เสียงบันทึก การแปรแถว เป็นไปตามรูปแบบกรรมศิลปากร ทำการแสดงที่เวทีโรงละคร หอประชุม
และเวทีกลางแจ้ง ผู้แสดงเป็นชายจริง หญิงแท้ ตามลักษณะของตัวละคร มีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป
มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 7 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ รำ

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รำรจนาเสียงพวงมาลัย	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่ 1
รำซัดชาติตรี	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 1
ย่าหรีนตามนกยูง	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ครั้งที่ 2
รำอุยฉายหนุมาณทรงเครื่อง	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งที่ 2
รำชุดศรีชัยสิงห์	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ครั้งที่ 2
พระล่อตามไก่	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 3
รำซัดชาติตรี	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 3
รำด้บัวรเชษฐ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 3
รำรจนาเสียงพวงมาลัย	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งที่ 3
ต้นวรเชษฐ์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ครั้งที่ 4
ศกุนตลา	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	ครั้งที่ 4
อุยฉายกิ่งไม้เงินทอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ครั้งที่ 9
อุยฉายกิ่งไม้เงินทอง	มหาวิทยาลัยบูรพา (ชมรมนาฏศิลป์ไทย)	ครั้งที่ 9

ตาราง 7 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ ไร่ (ต่อ)

พระรามตามกวาง	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	ครั้งที่ 10
สมิงพระรามเกี่ยวพระราชาธิดา	มหาวิทยาลัยหอการค้า	ครั้งที่ 10
การแสดงต้นวรเชษฐ	มหาวิทยาลัยสยาม	ครั้งที่ 11
ไร่ฉุยฉายไกรทอง	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ครั้งที่ 11
ฝรั่งคู่	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 13
คันธมาลีแต่งตัว	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	ครั้งที่ 14
ไร่กิ่งไม้เงินทอง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ครั้งที่ 14
หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งที่ 16
ไร่หนุมานจับนางเบญกาย	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ครั้งที่ 17
พระรามตามกวาง	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	ครั้งที่ 17
ฉุยฉายเบญกาย	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ครั้งที่ 18
พระลอชมสวน	สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ	ครั้งที่ 18
บุษบาชมศาล	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 28 การรำดอกไม้เงินทอง โดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริม
 ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542),หน้า

31

ภาพที่ 29 การรำดอกไม้เงินทอง โดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริม
 ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542),

หน้า 31

จ. ระเบียบ

ระเบียบ หมายถึง การแสดงที่รำพร้อมเพียงเป็นหมู่คณะ กระบวนการแสดงตามแบบกรมศิลปากร โดยใช้บทประพันธ์ ทำรำ วิธีการแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดงตามแบบกรมศิลปากร ผู้แสดงแต่งกายยืนเครื่องพระ - นาง ตลอดจนแต่งกายตามชุดการแสดงตามแบบกรมศิลปากร ตลอดจนการแปรแถวยึดตามแบบกรมศิลปากร เครื่องดนตรี ที่ใช้ในการแสดงเป็นวงปี่พาทย์โดยการเล่นดนตรีสด หรือ การเปิดเสียงบันทึก ทำการแสดงที่เวทีโรงละคร หอประชุม มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 - 10 นาที มีจำนวนผู้แสดง ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 8 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ ระเบียบ

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ระบำลพบุรี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 1
ระบำกรับ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ครั้งที่ 1
ระบำกฤดาภินิหาร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 1
ระบำสุโขทัย	วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	ครั้งที่ 1
ระบำนพรัตน์	วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	ครั้งที่ 1
ระบำศรีวิชัย	วิทยาลัยคริสเตียน	ครั้งที่ 1
ระบำฉิ่ง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ครั้งที่ 1
ระบำดาวดึงส์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 2
ระบำเทพบันเทิง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 2
ระบำมยุราภิมรมย์	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ครั้งที่ 2
รำชุดศรีชัยสิงห์	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ครั้งที่ 2
ระบำลพบุรี	มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จ	ครั้งที่ 3
ระบำศรีชัยสิงห์	มหาวิทยาลัยสยาม	ครั้งที่ 3
ระบำศรีวิชัย	มหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์	ครั้งที่ 4
ระบำดาวดึงส์	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 8
ระบำดาวดึงส์	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ครั้งที่ 9
ระบำเชียงใหม่	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ครั้งที่ 9
ระบำสุโขทัย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ครั้งที่ 9

ตาราง 8 ตารางการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน รูปแบบ ระเบียบ (ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รำกฤษดาภินิหาร	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	ครั้งที่ 9
ระบำศรีชัยสิงห์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ครั้งที่ 10
ระบำฉิ่ง	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 13
ระบำนพรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ครั้งที่ 13
ระบำสุโขทัย	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ครั้งที่ 14
ระบำกรับ	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 14
โกลาสสำเร็จ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	ครั้งที่ 15
ระบำสุโขทัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	ครั้งที่ 15
ระบำฉิ่ง	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	ครั้งที่ 17
ระบำดาวดึงส์	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 18
ระบำลพบุรี	สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น	ครั้งที่ 18
ระบำกรับ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 30 ระบำดาวดิงส์ โดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542),
หน้า 80

ภาพที่ 31 ระบำเทพบันเทิง โดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

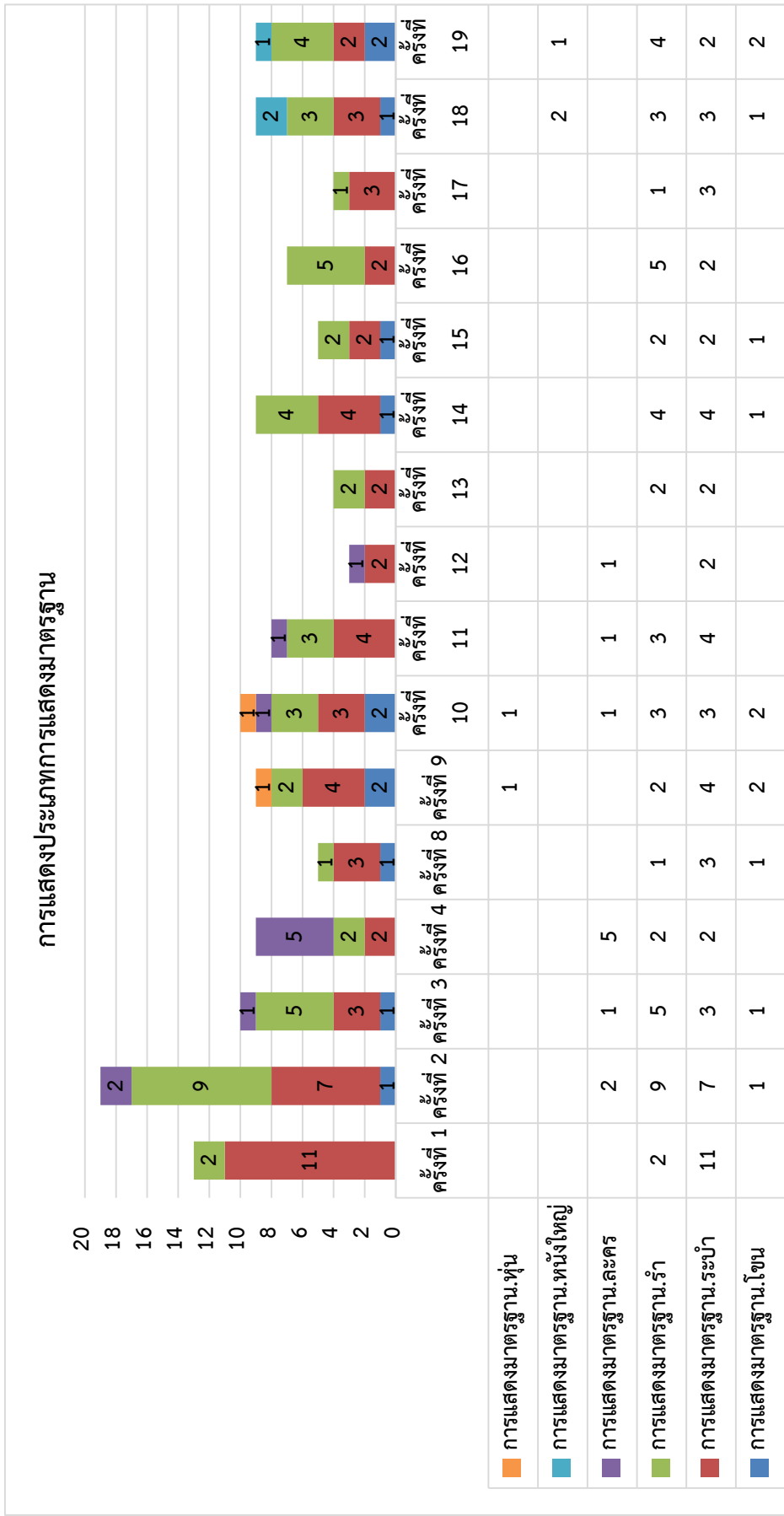
ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542),
หน้า 81

ภาพที่ 32 ภาพการแสดงระบำกรับ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สื่อบัตรการแสดงผลศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสานวัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”, (บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า12

แผนภูมิ 1 แผนภูมิสรูปการแสดงผลประเภทที่ 1 การแสดงมาตรฐาน ครั้งที่ 1-19

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.2 ประเภทที่ 2 การแสดงพื้นเมือง

การแสดงพื้นเมือง หมายถึง การแสดงที่เกิดขึ้นตามท้องถิ่นและพื้นที่ต่าง ๆ ของแต่ละภูมิภาค โดยมีจุดมุ่งหมาย คือความสนุกสนานรื่นเริง เป็นการแสดงเกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยโบราณและสืบทอดต่อกันมา ยึดตามแบบการแผนการแสดงตามโบราณ เครื่องแต่งกายตามแบบเดิม แต่อาจปรับเปลี่ยนจำนวนผู้แสดง บทกลอนจากเดิมบ้างเล็กน้อย

ก. นาฏศิลป์พื้นเมือง

นาฏศิลป์พื้นเมือง หมายถึง การแสดงที่นำเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นของแต่ละภาค มีแนวทางปฏิบัติการแสดงสืบทอดต่อกันมา ยึดทำรำ การแต่งกาย บทเพลง วงดนตรีตามภูมิภาค ตามแบบเดิมที่เล่นต่อกันมา

1) รำ

นาฏศิลป์พื้นเมือง (รำ) หมายถึงการแสดง ของแต่ละภูมิภาคที่เล่นตามแบบเดิม ทำรำ การแต่งกาย ตามดั้งเดิมของแต่ละภูมิภาค การแปรแถวมีรูปแบบทรงเรขาคณิต มีผู้แสดงชาย – หญิง ตั้งแต่ 1- 6 คน ทำการแสดงที่เวทีโรงละคร หอประชุม เวทีที่มีขนาดเล็ก ระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 9 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (รำ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รำโนราห์	กลุ่มการแสดงภาคใต้	ครั้งที่ 1
โนราห์ - สาธิต	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 2
รำตงหวาย	วิทยาลัยเทคโนโลยีราชธานี	ครั้งที่ 4
มโนราห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	ครั้งที่ 10
รำโนรา	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่	ครั้งที่ 11
โนรา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	ครั้งที่ 15
เรือมตรด	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ครั้งที่ 16
จลมมั่วด	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	ครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 33 โนราสาธิต โดยมหาวิทยาลัยทักษิณ แสดงโดยอาจารย์ธรรมนิศย์ นิคมรัตน์
 ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริม
 ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
 2542), หน้า67

2) ระบำ

ระบำ หมายถึงการแสดงของแต่ละภูมิภาคที่มีกระบวนการการแสดงตามแบบเดิม โดยยึดทำ
 รำ วิธีการแสดงตามแบบที่สืบทอดต่อกันมา การแปรแถวมีรูปแบบทรงเรขาคณิต มีผู้แสดงชาย-หญิง
 ตั้งแต่ 1- 6 คนขึ้นไป อุปกรณ์การแสดงใช้ตามแบบเดิม เครื่องดนตรีประกอบตามลักษณะของแต่ละ
 ภูมิภาคเป็นเครื่องดนตรีสด หรือ เป็ดเทพบันทึกลีเสียง แสดง ณ เวทีในโรงละคร หอประชุม ที่มีขนาด
 เวทีเล็ก มีระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 10 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รองเง็ง	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 1
ระบำตารีกีปัส	วิทยาลัยศรีโสภณ	ครั้งที่ 2
ซั่มเปง	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	ครั้งที่ 9
โยเก็ดตานี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ครั้งที่ 14

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 34 ภาพการแสดงระบำตารีกีปัส โดยวิทยาลัยศรีโสภณ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), หน้า 66

3) ฟ้อน

ฟ้อน หมายถึงการแสดงของภาคเหนือ มีกระบวนการการแสดง ธรรมเนียมปฏิบัติของการแสดงที่สืบทอดกันมา โดยมีผู้แสดง 2 คนขึ้นไป อุปกรณ์ประกอบการแสดงตามแบบการแสดงแต่ละชุด เครื่องแต่งกายสวมใส่ตามลักษณะแบบเดิม ยืดการแปรแถวตามแบบเดิม การแปรแถวมีรูปแบบการรวมกลุ่มกัน 2-5 คน/กลุ่ม และแสดงหน้าตรงตามแนวหน้ากระดานเป็นหลัก มีผู้แสดงหญิง ตั้งแต่ 1- 6 คน ใช้เครื่องดนตรีของภาคเหนือ แสดง ณ เวทีในโรงละคร หอประชุม ที่มีขนาดเวทีเล็ก มีระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 11 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (ฟ้อน)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ฟ้อนไทยทรงดำ	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ครั้งที่ 2
ฟ้อนม่านม้ายเชียงตา	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ครั้งที่ 2
ฟ้อนวี	วิทยาลัยเชียงราย	ครั้งที่ 8

ตาราง 11 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (ฟ้อน) (ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ฟ้อนผาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ครั้งที่ 9
ฟ้อนที	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	ครั้งที่ 10
ฟ้อนเงี้ยว	มหาวิทยาลัยพายัพ	ครั้งที่ 14
ฟ้อนลาวคำหอม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่ 14
ฟ้อนสาวไหม	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	ครั้งที่ 15
ฟ้อนนกกิ่งกะหล่ำ	วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน	ครั้งที่ 18
ฟ้อนที	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	ครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 35 ภาพการแสดง ฟ้อนม่านม้วยเชียงตา โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), หน้าหน้า 71

ภาพที่ 36 ภาพการแสดงฟ้อนนกกิ่งกะหล่ำ โดยวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
 ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษฯ สนามจันทร์ ศิลปากร งาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า 5

ภาพที่ 37 ภาพการแสดงฟ้อนที โดยมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
 ครั้งที่18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษฯ สนามจันทร์ ศิลปากร งาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า 5

4) เชิ้ง

เชิ้ง หมายถึงการแสดงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกระบวนการการแสดง ธรรมเนียมปฏิบัติของการแสดงที่สืบทอดกันมา โดยมีผู้แสดงชาย - หญิง 4 คนขึ้นไป อุปกรณ์ประกอบการแสดงตามแบบการแสดงแต่ละชุด เครื่องแต่งกายสวมใส่ตามลักษณะแบบเดิม การแปรแถวมีรูปแบบการแปรแถวเข้าคู่ชาย - หญิง เป็นหลัก ทำรำเป็นท่าเข้าคู่ชาย - หญิง โดยทำเป็นท่าในลักษณะท่าทางของวิถีชีวิตจริง ใช้เครื่องดนตรีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดง ณ เวทีในโรงละคร หอประชุม ที่มีขนาดเวที มีระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 - 10 โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 12 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (เชิ้ง)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
เชิ้งไข่มดแดง	วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อุบลราชธานี)	ครั้งที่ 3
เชิ้งกะโป๋	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ครั้งที่ 3
เชิ้งไข่มดแดง	วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อุบลราชธานี)	ครั้งที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข. การละเล่นพื้นบ้าน

การละเล่นพื้นบ้าน หมายถึง การแสดงที่แสดงเอกลักษณ์ของการละเล่นแต่ละท้องถิ่น ตามวิถีชีวิตของแต่ละภูมิภาค มีความสนุกสนาน ทำรำ การแต่งกาย เครื่องดนตรี ตามแบบดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา มีระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 - 10

1) เพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้าน หมายถึง ที่ผู้แสดงเป็นผู้ต่อบทกลอน ร้องเพลง ตลอดจนเคลื่อนไหวร่างกาย โดยทำนาฏยศัพท์ โดยทำนองเพลงเป็นแบบดั้งเดิม แต่บทกลอนปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย หรือแนวความคิดหลักของงาน การแต่งกายของผู้แสดง แต่งกายตามภูมิภาค ใช้เครื่องดนตรีตามภูมิภาค เป็น

ดนตรีสด หรือเปิดเครื่องบันทึกเสียง แต่การร้องเป็นการร้องสดโดยแบ่งฝั่งชาย หญิง ในการโต้ตอบ แสดงใน โรงละคร ที่มีขนาดเวทีเล็ก มีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 - 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 13 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการละเล่นพื้นบ้าน (เพลงพื้นบ้าน)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
เพลงพื้นบ้านภาคกลาง	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง	ครั้งที่ 18
เพลงฉ่อย	มหาวิทยาลัยมหิดล	ครั้งที่ 18
เพลงเรือล่องนที ธนบุรีศรีนพมาศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	ครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 38 การแสดง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง โดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า20

ภาพที่ 39 ภาพการแสดงเพลงฉ่อย โดยมหาวิทยาลัยมหิดล ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า27

ภาพที่ 40 ภาพการแสดง เพลงเรือล่องนที ธนบุรีศรีนพมาศ โดย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า

23

ค. การแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน

การแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน หมายถึง การแสดงวงดนตรีของแต่ละท้องถิ่น โดยนำเครื่องดนตรีท้องถิ่นมาใช้ประกอบการแสดง โดยภาษาที่ใช้ในการขับร้องจะเป็นภาษาประจำท้องถิ่น มีผู้แสดงตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป และมีเครื่องดนตรีประกอบการแสดง

1) วงดนตรีหมอลำ

วงดนตรีหมอลำ หมายถึง การแสดงของวงดนตรีภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีแคน โหวด โปงกลาง เป็นเครื่องดนตรีหลัก ผู้ร้องใช้ภาษาท้องถิ่นในการแสดง มีท่าทางนาฏศิลป์ประกอบการแสดงส่วนน้อย โดยการแสดงมีความสนุกสนาน ลักษณะการแปรแถวเน้นการแปรแถว

หน้ากระดาน ผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 - 15 คนขึ้นไป แสดง ณ เวทีในโรงละคร หอประชุม ที่มีขนาดกลาง ระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 - 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 14 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน
(วงดนตรีหมอลำ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
การแสดงหมอลำเรื่องต่อกลอน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 14
วงลูกทุ่งหมอลำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	ครั้งที่ 14

ที่มา : ผู้วิจัย

2) วงดนตรีลูกทุ่ง

วงดนตรีลูกทุ่ง หมายถึง การแสดงวงดนตรีที่ขับร้องเพลง ลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง มีนักร้อง นักดนตรี โดยใช้เครื่องดนตรีสากลเป็นหลัก ผู้แสดงประกอบด้วย นักร้อง นักเต้นที่แสดงท่าทางประกอบการแสดง ลักษณะการแปรแถวเน้นการแปรแถวหน้ากระดาน การแปรแถวแบบตั้งซุ้มโดยที่นักร้องอยู่ตรงกลาง ผู้แสดงชาย - หญิง ผู้แสดงตั้งแต่ 8 คนขึ้นไป แสดง ณ เวทีกลางแจ้ง เวทีในหอประชุม ที่มีขนาดใหญ่ ระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 - 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 15 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน (วงลูกทุ่ง)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ศรีปทุมลูกทุ่งไทย	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ครั้งที่ 9
ลูกทุ่งไทยวิจิตร มิ่งมิตรนิรันดร์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 10
ลูกทุ่งเพชรศรีปทุม	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ครั้งที่ 14
วงดนตรีลูกทุ่ง	โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย	ครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

3) วงโปงลาง

วงโปงลาง หมายถึง การแสดงวงดนตรีโปงลาง มีช่วงหนึ่งของการแสดงที่โชว์การตีโปงลางเดียว มีการแสดงนาฏศิลป์ประกอบการแสดงพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือภายในการแสดงโดยมีเครื่องดนตรีอยู่ส่วนหลัง หรือส่วนข้างของเวที มีการแสดงนาฏศิลป์อยู่ส่วนหน้าของเวที โดยมีลักษณะการแปรแถวทรงเรขาคณิต การแต่งกายตามแบบเครื่องแต่งกายของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้แสดงชาย-หญิง ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ทำแสดง ณ เวทีกลางแจ้ง ระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 – 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 16 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน (วงโปงลาง)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
โปงลาง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 9
วงสุพรรณิกาโปงลาง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่ 9
วงโปงลาง	โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา	ครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 41 ภาพการแสดง วงโปงลาง โดยโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า

ง. ศิลปะป้องกันตัว

ศิลปะป้องกันตัว หมายถึง การแสดงที่นำศาสตร์ในการต่อสู้และการป้องกันตัวของไทย อูปรณ์ประกอบการแสดงอาวุธไทย หรือ ไม่มีอาวุธไทยประกอบการแสดง โดยนำลีลาท่านาฏศิลป์ ประกอบการแสดง แต่ยังคงท่าทางของการต่อสู้ และการป้องกันตัวเป็นหลัก ทำการแสดงตรงกลาง ของเวทีโดยหันสี่ทิศทาง ผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แสดง ณ เวทีขนาดเล็ก ที่โรงละคร หรือ หอประชุม ระยะเวลาการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 17 ตารางการแสดงประเภทการแสดงพื้นเมือง รูปแบบการแสดงศิลปะป้องกันตัว

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
มวยไทยพายุหุทธ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 1
พลอง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 1
มวยดับจาก	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	ครั้งที่ 2
อาวุธไทยรามคำแหง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่ 2
มวยไทยรำลึก	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 4
การต่อสู้ด้วยดาบสองมือ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	ครั้งที่ 10
มวยโบราณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง	ครั้งที่ 10
มวยไทยไชยา	วิทยาลัยตาปี	ครั้งที่ 10
ศิลปะการต่อสู้ด้วยดาบสองมือ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	ครั้งที่ 13
ศิลปะการต่อสู้ด้วยพลองไม้สั้น	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	ครั้งที่ 14
ศิลปะแม่ไม้มวยไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	ครั้งที่ 14
ฟ้อนดาบ	มหาวิทยาลัยนอร์ท - เชียงใหม่	ครั้งที่ 16
มวยลพบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	ครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

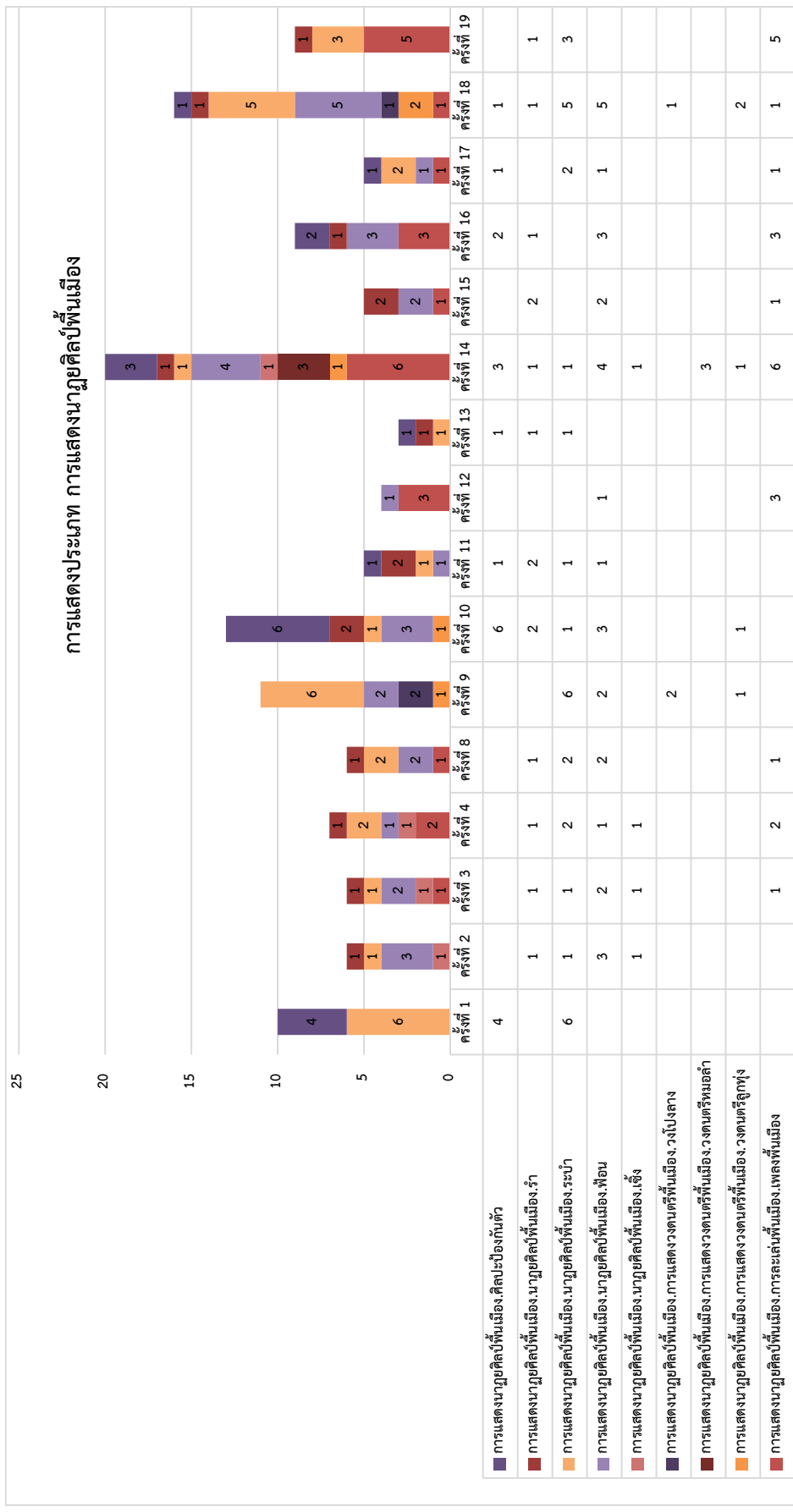

ภาพที่ 42 การแสดงมวยพายุฤทธิ์ โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : มหาวิทยาลัยพายัพ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1, พิมพ์ครั้งที่ 1
 (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ, 2541), หน้า 56

ภาพที่ 43 ฟล่อง โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), หน้า 79

แผนภูมิ 2 แผนภูมิสรูปการแสดงผลประเภทที่ 2 การแสดงนาฏยศิลป์พื้นเมือง ครั้งที่ 1-19

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.3 ประเภทที่ 3 การแสดงสร้างสรรค์

การแสดงสร้างสรรค์ หมายถึง การแสดงที่คิดค้น สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ทั้งกระบวนการทำรำ ทำนอง เพลง เนื้อร้อง เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบการแสดง ให้สมบูรณ์ตามความคิดของผู้สร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงการแสดงที่ปรับปรุงผลงานในอดีตขึ้นใหม่ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ “นักนาฏยประดิษฐ์ มักมีความชำนาญในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นพิเศษ และมักได้รับมอบหมายให้สร้างสรรค์ผลงานที่มีรูปแบบอย่างที่ท่านเคยผลิตมาก่อน การกำหนดรูปแบบของนาฏยศิลป์ชุดใหม่ นักนาฏยประดิษฐ์มีวิธีกำหนดได้มากมายหลายแนวทาง แต่อาจสรุปเป็นแนวทางหลัก ๆ ได้ 4 แนว”²⁸

1. กำหนดให้อยู่ในหนึ่งนาฏยจารีตเดิมหมายถึง การแสดงสร้างสรรค์รูปแบบนาฏยศิลป์ไทย , ละครรำ , ขบวนแห่
2. กำหนดให้เป็นการผสมหลายนาฏยจารีต หมายถึง การแสดงสร้างสรรค์รูปแบบนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย , การแสดงนาฏยศิลป์นานาชาติ
3. กำหนดให้ประยุกต์จากนาฏยจารีตเดิม หมายถึง การแสดงสร้างสรรค์รูปแบบนาฏยศิลป์พื้นเมือง , การแสดงประกอบ แสง สี เสียง
4. กำหนดให้อยู่นอกนาฏยจารีตเดิม หมายถึง การแสดงสร้างสรรค์รูปแบบนาฏยศิลป์ตะวันตก

ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นหลักการวิเคราะห์รูปแบบการแสดงสร้างสรรค์ ที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา แบ่งออกดังนี้

ก. นาฏยศิลป์ไทย

นาฏยศิลป์ไทย หมายถึง การแสดงนาฏยศิลป์ไทย ที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน ที่ไม่เหมือนในอดีต แต่ยังคงทำรำที่ปรากฏในทำรำแม่บท เพลงช้า - เพลงเร็ว

²⁸ สุรพล วิรุฬห์รักษ์, หลักการแสดงนาฏยศิลป์ปริทรรศน์. (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า หน้า 216 -218.

1) โขน

โขน หมายถึง การแสดงที่คิดขึ้นใหม่ โดยใช้ท่ารำตามแบบกรมศิลปากร และสวมหน้ากากปิดบังใบหน้าผู้แสดง นำบท เรื่องรามเกียรติ์ มาใช้ประกอบการแสดง มีการพากย์ เจาจาจา ชับร้อง และมีการแสดงประเภทอื่น ๆ ของไทยมาผสมผสาน มีแนวความคิดการแสดงตามแนวความคิดหลักของงาน หรือการประพันธ์บทเพิ่มขึ้นตามความต้องการของสถาบันที่นำมาแสดง โดยกระบวนการแสดงคงแบบตามนาฏยจารีตเดิม โดยมีผู้แสดงตั้งแต่ 12 คนขึ้นไป ใช้วงปี่พาทย์ประกอบการแสดง (สด) ทำการแสดง ณ เวทีขนาดใหญ่ คือ เวทีกลางแจ้ง เวทีในหอประชุม มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 18 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (โขน)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
โขน หุ่นละครเล็ก ชุด ยกรบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	ครั้งที่15
นาฏกรรมคนโขนร่วมสมัย ชุด "นารายณ์ปราบหนทก"	สถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคกลางเอกชน	ครั้งที่15
โขน หุ่นละครเล็ก ชุด ยกรบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	ครั้งที่16
โขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน รามราชจักรี	วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี	ครั้งที่18

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 44 ภาพการแสดงชุด โขน หุ่นละครเล็ก ชุด ยกรบ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16 ณ ศูนย์ศึกษาถาวรชัยมงคล (สยามสแควร์วัน)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : <http://eresource.car.chula.ac.th/chula-media/details.asp?ID=1500>

ภาพที่ 45 โขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน รามราชจักรี วิทยาลัยนาฏศิลปะสุพรรณบุรี ในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า

2) หนังสืใหญ่

หนังสืใหญ่ หมายถึง การแสดงที่คิดซึ้นใหม่ที่ยังคงมีกระบวนการแสดงแบบจารีต ใช้ท่าทางการเชิดหุ่น นำบท เรื่องรามเกียรติ์ หรือ มาใช้ประกอบการแสดง มีการพากย์ เจาจาจา ชั้บร้อง ใช้วงปีพาทย์ทำการแสดง แต่สร้างสรรค้แนวความคิดของการแสดงซึ้นใหม่ โดยการผสมผสานการแสดงนาฏยศิลป์ไทยประเภทอื่น ๆ เข้ามา เพื่อสร้างสรรค้การแสดงซึ้นใหม่ มีผู้แสดงตั้งแต่ 4 คนซึ้นไปแสดง ณ โรงละครขนาดกลาง มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 20 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 19 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค้ รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ไทย (หนังสืใหญ่)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งทึ่
นบบรรพชนไทย หนังสืใหญ่คุณากร	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งทึ่ 11
การแสดงผสมผสานหนังสืใหญ่และหุ่นกระบอก เรื่องรามเกียรติ์ ตอน จองถนน	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งทึ่ 15

ที่มา : ผู้วิจัย

3) รำ

รำ หมายถึง การแสดงที่สร้างสรรค้ซึ้นใหม่โดยใช้กระบวนการแสดงตามนาฏยจารีตเดิม แต่มีแนวความคิดการสร้างสรรค้โดยการนำแนวคิดการแสดงมาจากแนวความคิดการเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา แนวความคิดจากประวัติสถาบัน สัญลักษณ์ที่แสดงถึงสถาบันต่าง ๆ แนวความคิดจากของดีประจำจังหวัด ตลอดจนแนวความคิดด้านอื่น ๆ สร้างสรรค้ซึ้นในรูปแบบนาฏยศิลป์ไทย โดยแต่ง/ปรับปรุง บทประพันธ์เพลง เครื่องแต่งกายซึ้นใหม่แต่คงตามจารีตเดิมใช้วงปีพาทย์ทำการแสดง ตลอดจนการนำการแสดงที่มีอยู่แล้ว มาปรับปรุงใหม่ รูปแบบการแปรแถวเป็นลักษณะของรูปทรงเรขาคณิต โดยมีผู้แสดงชาย – หญิง ตั้งแต่ 2 คนซึ้นไป มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 20 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (รำ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รำนารีศรีสยาม	มหาวิทยาลัยสยาม	ครั้งที่ 1
รำเพลินดอกบัว	วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	ครั้งที่ 1
รำภูษานาคร	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 1
รำฉุยฉายจามจุรี	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 1
รำสดุดีภูมิพลมหาราช	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 2
รำทวยราษฎร์ล้วนยินดี	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 2
รำฉุยฉายเกษมบัณฑิต	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งที่ 2
รำถวายพระพร	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ครั้งที่ 2
รำเฉลิมราชจักรีวงศ์องค์ภูมิพล ฯ มหาราช	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	ครั้งที่ 2
รำฉุยฉายวลัยลักษณ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 3
100 ปีสมเด็จพระศรีนครินทราบา ฯ	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 3
มหาธีรราชเจ้ารำลึก	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 4
เทิดพระเกียรติธีรราชเจ้า	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ครั้งที่ 4
รำเทิดพระเกียรติ รัชช ชาติ ศาสน์ กษัตริย์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 4
รำอาเศียรวาทพระราชชนนี	มหาวิทยาลัยรังสิต	ครั้งที่ 8
รำเทิดพระเกียรติชุด แก้วกัลยาณี	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ครั้งที่ 9
เต่าเห่รามคำแหง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่ 9
นวัตกรรมการมเกียรติ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 9
ฉุยฉายเฉลิมพระเกียรติ(ต้นวรเชษฐ์ประยุกต์)	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ครั้งที่ 10

ตาราง 20 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (รำ) (ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รำอัปสราสอางค์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ครั้งที่ 10
รำเทิดพระเกียรติ ชุด "ฉลองทกลีบวัสสา บรมราชาภิเษกและราชาภิเษกสมรม"	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ครั้งที่ 11
ทวารวดีศรีนครปฐม	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	ครั้งที่ 11
รำครุฑ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ครั้งที่ 11
เฉลิมพระชนม์ 7 รอบพระนักษัตร ฉลองวิวัฒนาการ	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่ 12
รำเถิดเทิงกลองยาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	ครั้งที่ 12
รำถวายพระพร	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 13
เทิดพระเกียรติสมเด็จพระราชินี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	ครั้งที่ 13
รำถวายพระพร	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 13
ทินกรเทวราช	มหาวิทยาลัยรังสิต	ครั้งที่ 14
รำเทพอำนาจพร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่ 15
อุยฉายหัวเดียวบูชา	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 15
รำอศิรวาท ถวายพระพรสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	ครั้งที่ 16
รำถวายพระพร ชุด "ทกลีบ" พระชนมพรรษา ปวงประชาน้อมภักดี	มหาวิทยาลัยพะเยา	ครั้งที่ 16

ตาราง 20 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (รำ) (ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
มจพ.เฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สยามบรมราชกุมารี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครเหนือ	ครั้งที่ 16
อาศิรราชสุดา รัตนมาหัจกรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	ครั้งที่ 16
รำถวายพระพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ครั้งที่ 16
รำกันภัยมหิดล	มหาวิทยาลัยมหิดล	ครั้งที่ 17
อุยฉายนาคา	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ครั้งที่ 18
ราชภัฏแห่งราชบุรินทร์ ถวายนมมินทร์องค์ราชัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	ครั้งที่ 18
ราชภัฏน้อมศาสตร์ เฉลิมราชพระบารมี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 46 การแสดงอุยฉายนาคา โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา มหาวิทยาลัยพายัพ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1, พิมพ์ครั้งที่ 1
(เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ, 2541), หน้า 58

ภาพที่ 47 ภาพการแสดงอุยฉายเกษมบัณฑิต โดยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในงานส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2542), หน้า44

ภาพที่ 48 ราเฉลิมราชจักรีวงศ์องค์ภูมิพล ฯ มหาราช โดยมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2542), หน้า45

4) ระเบียบ

ระเบียบ หมายถึง การแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่แต่กระบวนการการแสดงยึดหลักตามจารีต มีแนวความคิดการแสดงมาจากแนวความคิดการเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์วิถีชีวิต ของใช้ ของดีประจำจังหวัด สร้างสรรค์การแสดงในรูปแบบนาฏศิลป์ไทย โดยการแสดงเป็นการแสดงในลักษณะสวยงาม สร้างสรรค์บทประพันธ์ เพลง เครื่อง แต่งกายขึ้นใหม่ โดยมีแนวความคิดของนาฏศิลป์ไทยอยู่ รูปแบบการแปรแถวเป็นในลักษณะรูปทรงเรขาคณิต ตลอดจน การนำการแสดงที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุงใหม่ ปรับเปลี่ยนการแปรแถวจากเดิมเพื่อให้เข้ากับจำนวนผู้แสดงและสถานที่ โดยมีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทำการแสดงเวทีขนาดเล็ก , เวทีขนาดกลาง ณ โรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 21 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (ระเบียบ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
วัฒนธรรมข้าว	สถาบันอุดมศึกษาภาคกลาง	ครั้งที่ 1
ระเบียบำปาตรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 1
ระเบียบำรัตนมาลี	มหาวิทยาลัยสยาม	ครั้งที่ 1
ระเบียบำดอกบัวไทย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 1
การแสดงศรีทวารวดีศวรปุณณะ	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่ 1
ระเบียบำเทพิตามณีเมขลา	กลุ่มสถาบันการศึกษาของรัฐภาคกลาง	ครั้งที่ 2
ระเบียบำเบญจรงค์	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ครั้งที่ 2
ระเบียบำทับทิมสยาม	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 2
ระเบียบำเชิญชมดอกไม้	วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	ครั้งที่ 2
ระเบียบำถิ่นโพธิ์ทอง	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 3
ระเบียบำกระดิ่งลีลา	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ครั้งที่ 3
ระเบียบำศิลป์วัฒนธรรม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 3

ตาราง 21 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (ระบำ)

(ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รักษัซึกเซิต เทิดศิลป์ไทย	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย	ครั้งที่ 4
นาฏศิลป์ชุด "กุหลาบมัทนา"	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ครั้งที่ 4
ระบำโบราณคดี 5 สมัย	มหาวิทยาลัยสยาม	ครั้งที่ 4
ศฤงคารแห่งประเวณี	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่ 8
ลั่นทมงามนามลีลาวดี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 8
ระบำซากังราว	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	ครั้งที่ 8
ชุดนาฏลีลาฟ้าหยาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	ครั้งที่ 8
อัปสรสำอางค์	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	ครั้งที่ 9
ระบำดอกกรัก	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 9
ศรีทวารวดี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 10
ระบำอัปสรานาคี	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	ครั้งที่ 10
ระบำกล้วยไม้ไทยพิไลพรรณ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	ครั้งที่ 10
ระบำแวงพชันี	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	ครั้งที่ 10
นาฏยคีตา อัครวาลัย	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 11
ระบำชุดไทยพระราชนิยาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	ครั้งที่ 14
ระบำสร้างสรรค์ชุด สัตตะมาลา	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	ครั้งที่ 15
ศิลปการนุ่งผ้า	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 15
โถโลโปติ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 16

ตาราง 21 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (ระบำ)

(ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
วิจิตรพัสดราวชิราลงกรณ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 16
ระบำอินทรมณีเทวีเมืองพระบาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	ครั้งที่ 18
ระบำยักษ์แคระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	ครั้งที่ 18

ฯลฯ

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 49 การแสดงศรีทวารวดีศรปุณยะ โดย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่มา: มหาวิทยาลัยพายัพ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1, พิมพ์ครั้งที่ 1

(เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ, 2541), หน้า58

ภาพที่ 50 ระบำเทพธิดามณี เมขลา โดย กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ภาคกลาง)
 ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), หน้า 32

ภาพที่ 51 การแสดงระบำพรหมจารีศรีนครน่าน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 “อีตฮอยฮิลป์ ถิ่นตักสิลา” ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 14
 ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากนางสาวธัญญ์ภูกร กล้าแดง

ภาพที่ 52 โกลโโปติ โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18
ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 53 วิจิตรพัสดราวชิราลงกรณ์ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
ครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 54 ระบำอินทรมณีเทวีเมืองพระบาง โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 55 ภาพการแสดงระบำยักษ์แคะ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในงานศิลปวัฒนธรรม
อุดมศึกษาครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

5) หุ่น

หุ่น หมายถึง การแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยกำหนดให้อยู่ในนาฏยจารีตเดิม มีหุ่นกระบอก หุ่นละครเล็ก เป็นองค์ประกอบหลักของการแสดง มีแนวความคิดการสร้างสรรค์การแสดงในรูปแบบนาฏยศิลป์ไทย โดย นำแนวความคิดการแสดงมาจากบทในเรื่องรามเกียรติ์ ประวัติศาสตร์ของไทย มาสร้างสรรค์เป็นการแสดงชุดใหม่ ใช้วงปี่พาทย์เป็นเครื่องดนตรีประกอบการแสดง ผู้แสดงทำหน้าที่เป็นผู้เชิดหุ่นให้เกิดการเคลื่อนไหว โดยที่ผู้เชิดหุ่นใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวตามแบบจารีตนาฏยศิลป์ไทย ไม่เน้นการแปรแถวแต่เน้นการแสดงหน้าตรง และการแบ่งกลุ่มแสดง โดยมีผู้แสดงตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ทำการแสดงที่เวทีขนาดกลาง ในหอประชุม โรงละคร มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 22 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ไทย (หุ่น)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
หัวเฉียวฉัตรหุ่นไทยในสยาม	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 16
หุ่นละครเล็กหนุมานจับนางเบญกาย	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 17

ที่มา ผู้วิจัย

6) หุ่นคน

หุ่นคน หมายถึง การแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยกำหนดอยู่ในนาฏยจารีตเดิม โดยใช้ผู้แสดงสวมบทบาทเป็นหุ่น และมีผู้หุ่นคนเป็นองค์ประกอบหลักของการแสดง มีแนวความคิดการสร้างสรรค์การแสดงในรูปแบบนาฏยศิลป์ไทย โดย นำแนวความคิดการแสดงมาจากบทในเรื่องรามเกียรติ์ วรรณคดี การเทิดพระเกียรติ มาสร้างสรรค์เป็นการแสดงชุดใหม่ มีสร้างสรรค์การแสดงในรูปแบบนาฏยศิลป์ไทย โดย แต่ง/ปรับปรุง บทประพันธ์ เพลง เครื่องแต่งกาย ขึ้นใหม่ โดยมีผู้แสดงชาย – หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ทำการแสดงเวทีขนาดกลาง – ขนาดใหญ่ ในเวทีโรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 23 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หุ่นคน)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
หุ่นคนวิลาสลักษณ์ศุภฤกษ์เบิกอมร	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 8
หุ่นคน ชุด ปุราณะ 4 สมัย	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 14
หุ่นคน ชุด นารายณ์ทรงครุฑ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 14
หุ่นคนนาฏกรรมร่วมสมัยวิลาสลักษณ์ศุภฤกษ์เบิกอมร	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 15
นาฏกรรมหุ่นคนเฉลิมพระเกียรติ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 16
หุ่นคนพรานบุญจับนางกนิรี	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 17
หุ่นคนนาฏศิลป์ไว้วิญญานศิลปะการเชิดหุ่นคน	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 56 นาฏกรรมหุ่นคนเฉลิมพระเกียรติ โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในงาน

ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16

ที่มา : <http://wisitcu.chula.ac.th/album6.php>

ภาพที่ 57 ภาพการแสดง หุ่นคนนาฏศิลป์ไว้วิญญานศิลปะการเชิดหุ่นคน โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สื่อบัตรการแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสานวัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชกษัตริย์แห่งแผ่นดิน”, (บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า 50

7) การแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีไทย (การแสดงสด)

การแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีไทย (การแสดงสด) หมายถึง กำหนดในนาฏยจารีตเดิม โดยการมีการแสดงนาฏศิลป์ประกอบการแสดงดนตรีสด โดยเพลงที่นำมาแสดง เป็นเพลงที่มีอยู่แล้ว แต่สร้างสรรค์ทำนาฏศิลป์ไทย ขึ้นใหม่ ลักษณะการแสดงจะเล่นหน้าตรงเป็นหลัก เนื่องจากมีเครื่องดนตรีอยู่บนเวทีโดย ตลอดจนยังคงกระบวนท่ารำตามจารีต เครื่องแต่งกาย โดยมีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ณ โรงละคร หอประชุม มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 24 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยการแสดง
นาฏศิลป์ประกอบดนตรีไทย (การแสดงสด)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
การแสดงชุด 12 ภาษา	โรงเรียนนายเรืออากาศ	ครั้งที่16
การแสดงเดี่ยวระนาดเอกเพลงลาวแพน 2 ชั้นประกอบการฟ้อนแพน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	ครั้งที่16

ที่มา : ผู้วิจัย

8) การแสดงนาฏศิลป์ไทย เล่นเป็นเรื่องเป็นตอน

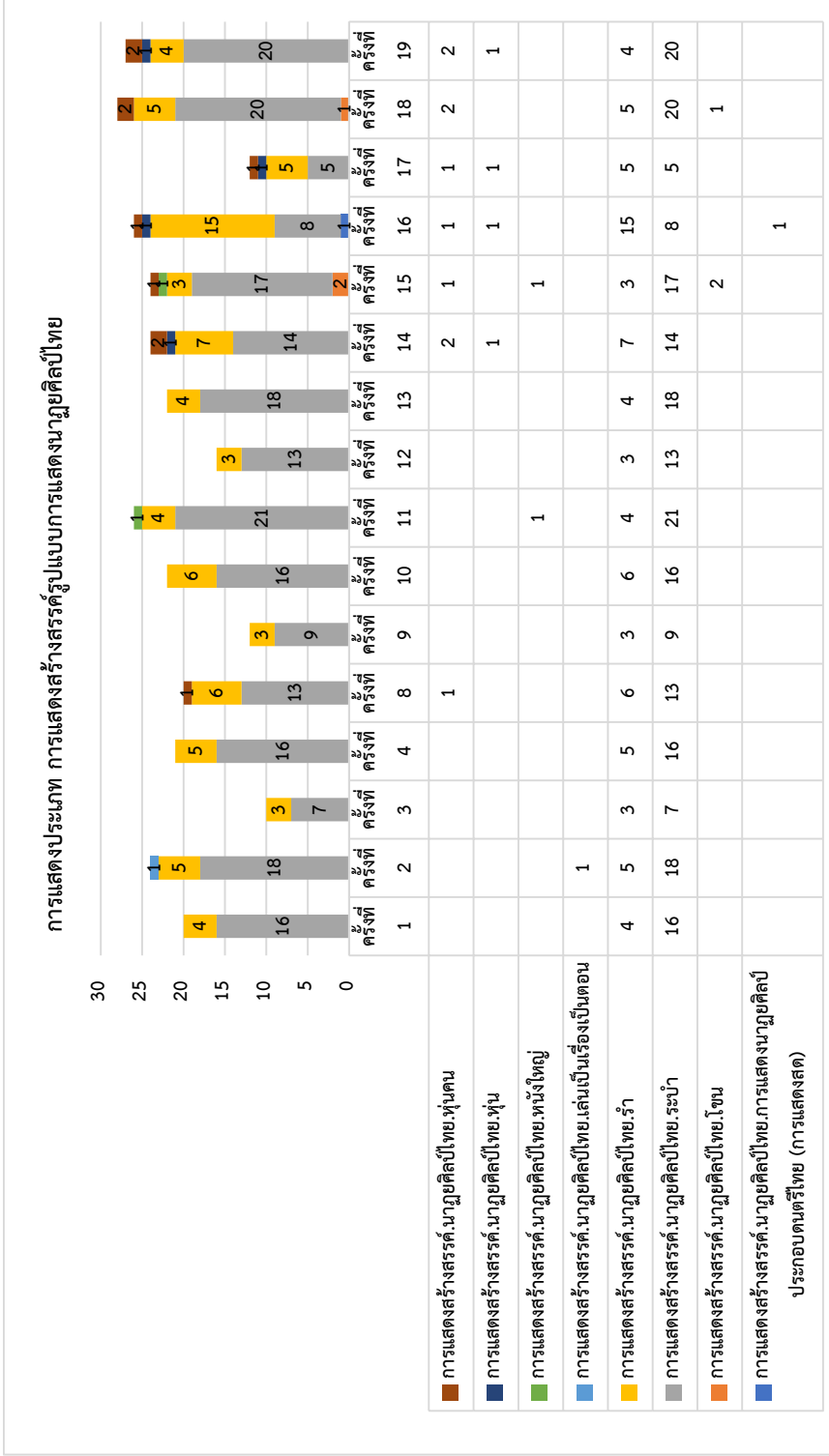
การแสดงนาฏศิลป์ไทย เล่นเป็นเรื่องเป็นตอน หมายถึง การแสดงที่นำบท จาก เรื่อง รามเกียรติ์ ที่มีอยู่แล้ว นำมาสร้างสรรค์ทำซ้ำตามกระบวนการนาฏยจารีต โดยมีกระบวนการแสดงตามแบบละครไทย ผู้แสดงจะกระจายตัวทุกตำแหน่งของเวที โดยมีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดกลาง ณ โรงละคร หอประชุม มีระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 25 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย เล่นเป็นเรื่อง
เป็นตอน

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ชาดก รามเกียรติ์ฉบับสำนวนภาษาล้านนาไทน์ ตอน ทำวีโรหาลักนางสีดา	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ครั้งที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนภูมิ 3 แผนภูมิสรุปรูปการแสดงผลประเภทที่ 2 การแสดงสร้างสรรคฺรูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ไทย ครั้งที่ 1- 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ข. นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย

นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย หมายถึง การแสดงที่ผสมระหว่างนาฏยศิลป์ไทยและนาฏยศิลป์นานาชาติ ผสมหลายนาฏยจารีต โดยมีความหลากหลายของวัฒนธรรมในการแสดง ลักษณะท่าทางการแสดง ดนตรี ทำนอง ของชาติต่าง ๆ ปรากฏในการแสดง

1) ระบำ

ระบำ หมายถึง การแสดงที่ผสมระหว่างนาฏยศิลป์ไทยและนาฏยศิลป์นานาชาติ มีความหลากหลายของวัฒนธรรมในการแสดง กระบวนการแสดงแตกต่างจากนาฏยศิลป์ไทย ไม่มีธรรมเนียมการแสดง ไม่มีกรอบของความคิดสร้างสรรค์ ลักษณะท่าทางการแสดงมีส่วนใดส่วนหนึ่งของท่ามีนาฏยศิลป์ไทยเป็นองค์ประกอบและมีนาฏยศิลป์ชาติอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น มือทำท่าตามแบบนาฏยศัพท์ของไทย หากแต่ท่าของเขาเป็นลักษณะของนาฏยศิลป์ตะวันตก หรือการแสดงที่ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายตามแบบนาฏยศิลป์ตะวันตก มีอุปกรณ์ประกอบการแสดง สร้างสรรค์ดนตรี ทำนองเพลงขึ้นใหม่ซึ่งเป็นการผสมผสานหลากหลายรูปแบบมีการใช้เครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีสากล เครื่องดนตรีแต่ละเชื้อชาติผสมอยู่ในหนึ่งการแสดง เครื่องแต่งกายเป็นรูปแบบใหม่ตามแนวความคิดของการแสดง ลักษณะการแปรแถวเป็นในรูปแบบทรงเรขาคณิตและไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน โดยมีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แสดง ณ โรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 26 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย (ระบำ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
การแสดงชุดไทยลีลาใหม่	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ครั้งที่ 1
BAI - SI Y2K 2000	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 2
www.เสี้ยว.com	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 3
ลาดังเขียม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 3
คนไทยหรือเปล่า	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่ 4
ถวายนูชาองค์ราชันย์	วิทยาลัยพิษณุโลก	ครั้งที่ 8

ตาราง 26 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย
(ระบํา) (ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 8
Muek Lek Cowboy – Cowgirl	วิทยาลัยมิชชั่น	ครั้งที่ 9
Mission Amazing Culture	วิทยาลัยมิชชั่น	ครั้งที่ 9
Amazing Mission	วิทยาลัยมิชชั่น	ครั้งที่ 10
นาฏยลีลา สัมพันธไทย – ญี่ปุ่น	สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น	ครั้งที่ 10
วัฒนธรรมไทยก้าวไกลสู่นานาชาติ	มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย – แปซิฟิก	ครั้งที่ 14
แดนดินถิ่นเกษตร งามวิเศษเรียงระบํา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 15
ต้นไม้ดำรง รากไทย	สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น	ครั้งที่ 15
เริงรมณี	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	ครั้งที่ 16
ระบํามีตรไมตรี-ญี่ปุ่น	สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น	ครั้งที่ 17
มณีศรีมันตรารัชต์ภาคย์	สถาบันรัชต์ภาคย์	ครั้งที่ 17
รุ่งเรืองเมืองอารยะ	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ครั้งที่ 18
ระบําวิริยะมหาชนก	มหาวิทยาลัยสยาม	ครั้งที่ 18
นาฏยปรีดียานันท์	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่ 18
กระหนกนารี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต	ครั้งที่ 18
เทพยพิมาน	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	ครั้งที่ 19

ฯลฯ

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 58 ภาพการแสดง BAI - SI Y2K 2000 โดยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม งานศิลปวัฒนธรรม
 ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2
 ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริม
 ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
 2542), หน้า 55

ภาพที่ 59 ภาพการแสดงชุด ฮาปอง โดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 7

ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 60 ภาพการแสดง นาฏยปริดิยานันท์ โดย มหาวิทยาลัยศิลปากร ในงานศิลปวัฒนธรรม
อุดมศึกษาครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 61 ภาพการแสดง กระหนกนารี โดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ

ภาพที่ 62 ภาพการแสดง เทพยพیمان โดยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สุจิตร์การแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสาน วัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”, (บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า 22

2) จินตลีลา

จินตลีลา หมายถึง การแสดงที่ผสมระหว่างนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์ตะวันตก หรือนาฏศิลป์นานาชาติ มีความหลากหลายของวัฒนธรรมในการแสดง กระบวนการแสดงแตกต่างจากนาฏศิลป์ไทย ไม่มีธรรมเนียมการแสดง ไม่มีกรอบของความคิดสร้างสรรค์ โดยท่าของการแสดงเป็นในรูปแบบอิสระเน้นเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายตามเพลงและมีการผสมผสานการใช้นาฏศิลป์ไทยผสมแต่ไม่มาก เพลงที่นำมาใช้ประกอบการแสดง เป็นเพลงที่มีอยู่แล้ว หรือ ผสมเพลงที่มีอยู่หลาย ๆ เพลง เพื่อสร้างสรรค์เพลงขึ้นใหม่ มีอุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยการประยุกต์เครื่องแต่งกายหลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน ลักษณะการแปรแถวไม่ซับซ้อนเน้นการแปรแถวลักษณะหน้ากระดาน สลับการขึ้นลง มีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก เวทีขนาดกลาง แสดง ณ โรงละคร หอประชุม ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 27 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย (จินตลีลา)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
จินตลีลา เพื่อเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ครั้งที่ 2
นาฏลีลาชุดเกียรติ “บูรพา” ยืนยงนิรันดร์	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 2
สนามจันทร์ประยุกต์	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่ 2
บุปผานารี	มหาวิทยาลัยมหิดล	ครั้งที่ 2
นาฏศิลป์จินตลีลานคราเมืองปทุม	วิทยาลัยปทุมธานี	ครั้งที่ 3
แฟชั่นโบราณคดี	มหาวิทยาลัยรังสิต	ครั้งที่ 3
จินตลีลาเจ้าพระยาแก้วไกล	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	ครั้งที่ 3
พฤษภารตรี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ครั้งที่ 3
จินตลีลาประกอบเพลง “ความรัก”	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	ครั้งที่ 4
จินตลีลาประกอบเพลงชุดคุณหลวง	วิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์แสดมฟอร์ด	ครั้งที่ 4
นาฏยสังคีตลีลา	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 4
การแสดงประกอบเพลงพระเทพ ๆ ของชาวไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์	ครั้งที่ 10
จินตตารีชาน	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 12
อัครศิลป์	มหาวิทยาลัยบูรพา	ครั้งที่ 12
จตุรศิลป์แผ่นดินสยาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	ครั้งที่ 12
จินตภูมิตร	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ครั้งที่ 13

ตาราง 27 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย
(จินตลีลา) (ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
หนุ่มสาว ชื่นบาน เรืองสำราญผืนแผ่นดินทอง	มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	ครั้งที่14
ส้มตำ	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	ครั้งที่16
สมเด็จพระเทพ ฯ ดวงแก้วในดวงใจไทย ทั่วธานี	สถาบันรัชต์ภาคย์	ครั้งที่16
พ่อหลวงของปวงไทย รวมใจ 4 ภาค	มหาวิทยาลัยมหิดล	ครั้งที่18
สีลันแห่งสยาม	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่18
เทวานารีศรีสวรรค์	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	ครั้งที่18
love forever and ever	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	ครั้งที่19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 63 ภาพการแสดงสีลันแห่งสยาม โดยมหาวิทยาลัยเกริก ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า28

ภาพที่ 64 ภาพการแสดง love forever and ever โดยมหาวิทยาลัยคริสเตียน ในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สื่อบัตรการแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสาน
วัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”,(บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า15

3) การแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีแต่ละเชื้อชาติ (การแสดงสด)

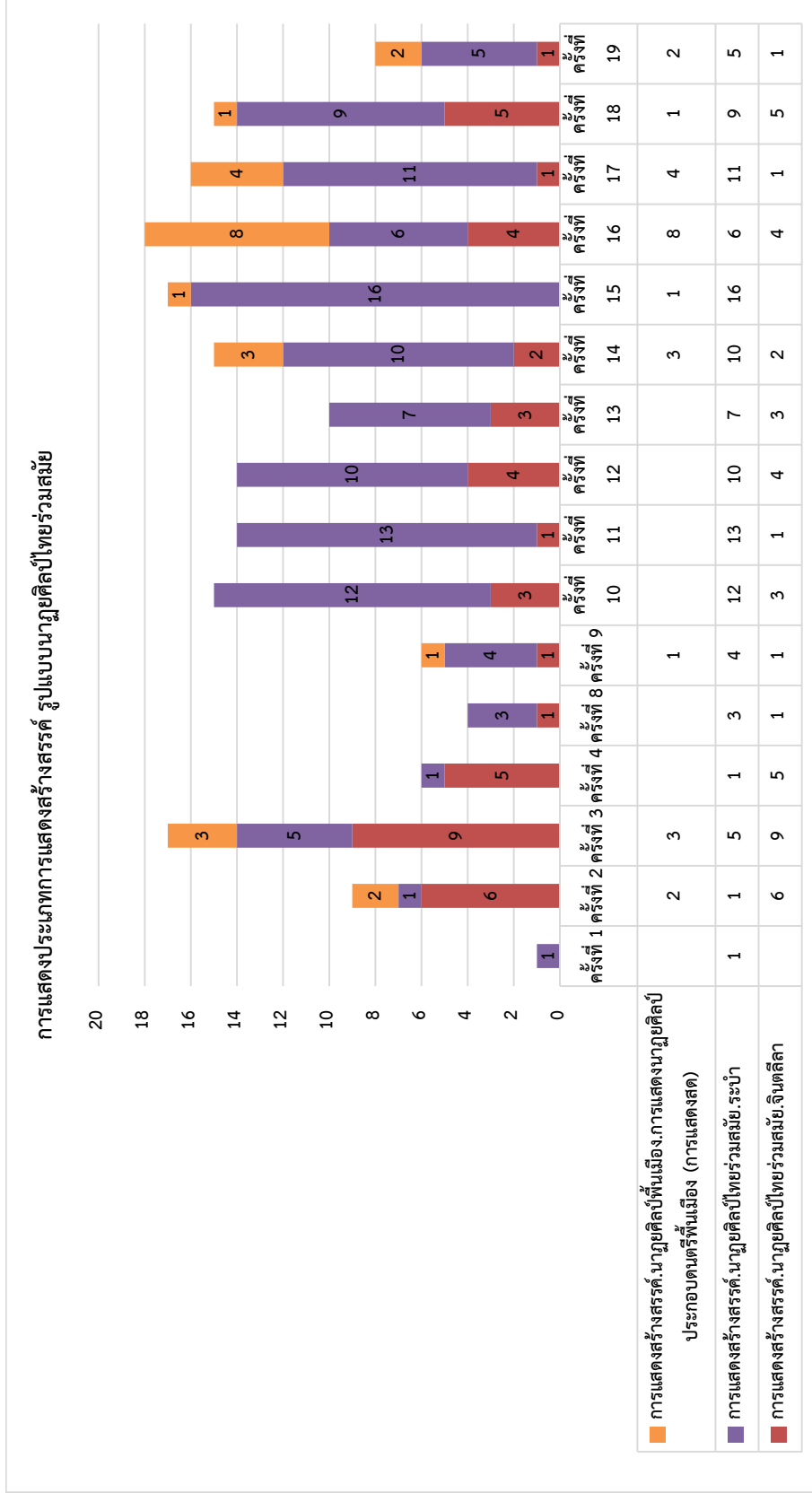
การแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีแต่ละเชื้อชาติ (การแสดงสด) หมายถึง การแสดงนาฏศิลป์
นานาชาติ ผสมหลายนาฏยจารีต โดยมีความหลากหลายของวัฒนธรรมในการแสดง ลักษณะท่าทางการ
แสดง ดนตรี ทำนอง ของชาติต่าง ๆ ปรากฏในการแสดง โดยการแสดงเป็นการแสดงสด มีผู้แสดงตั้งแต่
2 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ณ โรงละคร หอประชุม ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 10
นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 28 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ประกอบ
ดนตรีแต่ละเชื้อชาติ (การแสดงสด)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
การแสดงวัฒนธรรมนานาชาติ	มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย – แปซิฟิก	ครั้งที่12

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนภูมิ 4 แผนภูมิสรูปการแสดงผลประเภทที่ 2 การแสดงผลรูปการสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย ครั้งที่ 1- 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ค. นาฏยศิลป์พื้นเมือง

นาฏยศิลป์พื้นเมือง หมายถึง การแสดงนาฏยศิลป์พื้นบ้านแต่ละภูมิภาค ที่มีแนวคิดมาจาก ประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้านหรือชาวพื้นเมือง นำมาสร้างเป็นการแสดงขึ้นมาใหม่

1) ระบำ

ระบำ หมายถึง การแสดงนาฏยศิลป์พื้นบ้านแต่ละภูมิภาค ที่มีแนวคิดมาจากประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้านหรือชาวพื้นเมือง โดยเพลง บทร้อง เครื่องแต่งกาย เป็นการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ โดยใช้ ทรัพยากรจากภูมิภาค ตลอดจนจากองค์ความรู้ ประสบการณ์ ของอาจารย์ นิสิต นักศึกษา นำมาสร้าง เป็นการแสดงขึ้นมาใหม่ ลักษณะท่ารำที่ใช้ นาฏยศิลป์ไทยผสมการใช้กิริยาท่าทางทั่วไปในชีวิตประจำวันในการแสดง ลักษณะการแปรแถวรูปทรงเรขาคณิต มีอุปกรณ์ประกอบการแสดงตามแนวความคิดของการแสดงโดยนำมาจากอุปกรณ์ในท้องถิ่น มีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แสดง ณ เวทีโรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 - 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 29 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ตลุงราชภู่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	ครั้งที่ 1
ก๊อบแก็บลำเพลิน	วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	ครั้งที่ 1
ระบำร่ม	วิทยาลัยโยนก	ครั้งที่ 1
ระบำจำปาศรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 1
โนราห์รวมใจถวายชัยพ่อหลวง	กลุ่มสถาบันการศึกษาภาคใต้	ครั้งที่ 2
ระบำผ้าขาวม้า	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ครั้งที่ 2
ระบำอสนีโยคะ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	ครั้งที่ 2
ระบำตำนานป่นฝ้าย	วิทยาลัยโยนก	ครั้งที่ 2

ตาราง 29 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)
(ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ระบำพืดทักซิณา	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 2
ลายแพรววากาฬสินธุ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีธนบุรี	ครั้งที่ 3
ระบำสทิงปุระ	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 4
ระบำศิลปะาชีพนครศรีธรรมราช	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 4
นาฏศิลป์พื้นเมืองสามสมัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา เทอดพระเกียรติ องค์ราชามหาวิชราวุธ	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	ครั้งที่ 4
ระบำจำปาศรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 8
ตรีลีลา ศรีตรังลักษณ์ ทักษิณ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	ครั้งที่ 8
ตาริกายอ	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	ครั้งที่ 8
ระบำเทพนิมิตนวลทองสำลี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	ครั้งที่ 9
รำโนราห์ท่าบท	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 9
ระบำทอยล้อ	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 9
ระบำอวโลกิเตศวร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	ครั้งที่ 9
ระบำภารตทักษิณลินลา	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 9
ระบำตุ้มปึง	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 10
รำชั้นตรุส	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ครั้งที่ 10

ตาราง 29 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)
(ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ระบำภารตทักซิณลินลา	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 9
ระบำตุ้มปึง	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ครั้งที่ 10
รำซันตรุส	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ครั้งที่ 10
รำมโนห์ราเหยียบเสนา	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 10
ระบำรวมเผ่าชาวกำแพงเพชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	ครั้งที่ 10
อีสานใต้สัมพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ครั้งที่ 10
อลังการลังกาสุภะนาฏยคีตาภิรมย์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ครั้งที่ 10
อีสานสัมพันธ์	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 11
ระบำกาลังบูริน	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 11
จ้ายยะมังคละสะบัดชัย	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ครั้งที่ 11
นารีศรีนคร	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิทยาเขตสุวรรณภูมิ	ครั้งที่ 12
ผสานศิลป์ถิ่นราชบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	ครั้งที่ 12
ระบำซอง	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	ครั้งที่ 12
รำทอขึ้นตีนจก	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก	ครั้งที่ 13

ตาราง 29 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)
(ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
โคราชต้อนรับ	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ครั้งที่ 13
4 ภาควัฒนธรรมรวมใจไทย	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 14
ระบำนทรีศรีเกษตร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ครั้งที่ 14
ระบำติเกลา	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 14
ออนซอนศิลป์ถิ่น	สถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคอีสาน	ครั้งที่ 15
ขอนแก่นวันนี้	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ครั้งที่ 15
ดอกมะมิ่งคิ่งถิ่นล้านนา	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	ครั้งที่ 15
อีสานออนซอน	มหาวิทยาลัยการจัดการเทคโนโลยีอีสเทิร์น	ครั้งที่ 16
นาฏศิลป์นาฏศิลป์พื้นเมืองสี่ภาค	มหาวิทยาลัยเกริก	ครั้งที่ 16
ตารีมาลากัส	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ครั้งที่ 16
นาฏศิลป์ถิ่นศรีวิชัย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	ครั้งที่ 16
ตารีบานาแถมบูรีน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	ครั้งที่ 17
นาฏยนาฏสร้างสรรค์ "เทริด"	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	ครั้งที่ 17
ระบำอังกะลุง	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่ 17
แมงหน้างาม	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ครั้งที่ 17
รองเง็ง ชุด โยเก็ดจิบงกลิงโนรา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	ครั้งที่ 18
แอ้วสาว ห้างโข่ง	มหาวิทยาลัยพะเยา	ครั้งที่ 18

ตาราง 29 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์พื้นเมือง (ระบำ)
(ต่อ)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ระบำนาฏกรรมชาติพันธุ์กำแพงเพชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	ครั้งที่ 18
ระบำแม่เมืองเพชรบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	ครั้งที่ 18
ตารีซำรงบุรง (ระบำกรงนก)	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	ครั้งที่ 19
ระบำกีโปสเปอร์ซา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	ครั้งที่ 19
นางนอน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 19
สวดดอกล้านนาความศรัทธาในวิถีชาวพุทธ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ครั้งที่ 19
ซำเป็งbungอติกา และ ซานมาลีซาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 65 โนราห์รวมใจถวายชัยพ่อหลวง โดยกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

ที่มา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ, งานส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2542), หน้า32

ภาพที่ 66 ภาพการแสดงนางนอน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สุจิตร์การแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสานวัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”, (บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า12

ภาพที่ 67 ภาพการแสดงระบำกรงนก โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สุจิตร์การแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสานวัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”, (บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า38

ภาพที่ 68 ภาพการแสดงสวยดอกล้านนาความศรัทธาในวิถีชาวพุทธ โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สื่อบัตรการแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสาน
วัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”,(บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า26

2) ฟ้อน

ฟ้อน หมายถึง การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน ที่มีแนวคิดมาจากประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้าน
หรือชาวพื้นเมือง โดยเพลง บทร้อง เครื่องแต่งกาย เป็นการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยใช้ทรัพยากรจาก
ภูมิภาค นำมาสร้างเป็นการแสดงขึ้นใหม่ ลักษณะทำร่าตามแบบการฟ้อนของภาคเหนือ มีลักษณะการ
แปรแถวแบบรูปทรงเรขาคณิต มีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง
ขนาดใหญ่ แสดง ณ เวทีโรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 - 10 นาที
โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 30 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง(พ็อน)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
พ็อนออนซอนนครขอนแก่น	วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ครั้งที่2
พ็อนปลาแลงข้าว	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่9
พ็อนขันแก้วตั้งสาม	มหาวิทยาลัยพายัพ	ครั้งที่11
พ็อน สลึงหลวงดวงบุปผชาติธรรมศาสตร์ อาลังการ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง	ครั้งที่14
พ็อนดาราจารย์	มหาวิทยาลัยนอร์ท - เชียงใหม่	ครั้งที่14
พ็อนสาวไหมแมงบัง	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ห้องเรียน เครือข่าย วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	ครั้งที่15
พ็อนมหัศจรรย์เลิศล้ำเรื่องรองรัศมี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง	ครั้งที่15
พ็อนสืบสานตำนานดอกฝิ่ง	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยี อีสเทิร์น	ครั้งที่17

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่มา : ผู้วิจัย

3) เซิ้ง

เซิ้ง หมายถึง การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีแนวคิดมาจาก ประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้านหรือชาวพื้นเมือง มีความสนุกสนาน โดยเพลง บทร้อง เครื่องแต่งกาย เป็นการสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ โดยใช้ทรัพยากรจากภูมิภาค นำมาสร้างเป็นการแสดงชิ้นใหม่ เครื่องดนตรีเป็น เครื่องดนตรีภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบการแสดง มีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดง เวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แสดง ณ เวทีโรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง ระยะเวลาของการ แสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 31 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง(เซิ้ง)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
รำเซิ้งโปงลาง	วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อุบลราชธานี)	ครั้งที่ 3
เซิ้งกระเจี๊ยบอีสาน	วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ จังหวัดขอนแก่น	ครั้งที่ 9
เซิ้งโคราช	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	ครั้งที่ 9
เซิ้งถักผ้าไหมม่วนซื่น	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ครั้งที่ 14
ม่วนซื่นอีสาน	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	ครั้งที่ 18
เซิ้งกระติบข้าวขาวหนองโน โอท็อปมหาสารคาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

4) การแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีพื้นบ้าน (การแสดงสด)

การแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีพื้นบ้าน (การแสดงสด) หมายถึง การแสดงที่มีแนวคิดมาจาก ประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้านหรือชาวพื้นเมือง โดยเพลง บทร้อง เครื่องแต่งกาย เป็นการสร้างสรรค์ ขึ้นใหม่ โดยใช้เครื่องดนตรีประจำภูมิภาคมาใช้เป็นองค์ประกอบของการแสดง นำมาสร้างเป็นการแสดง ขึ้นใหม่ แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แสดง ณ เวทีโรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง มีผู้ แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตาราง 32 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ประกอบดนตรีพื้นบ้าน (การแสดงสด)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
กลองมิ่งคละ	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ครั้งที่ 9
ดิเกย์ฮูลู	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	ครั้งที่ 9
รำกลองยาว มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	ครั้งที่ 12
ดนตรีอีสาน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ครั้งที่ 15
กลองยาว	การแสดงกลุ่มภาคกลาง	ครั้งที่ 14
การแสดงพื้นบ้าน นาฏดนตรี ศรีผไทสมันต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	ครั้งที่ 17

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 69 ร่วมแสดงชุดรำกลองยาวกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“อีตออยศิลป์ ถิ่นตักสิลา” ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 14
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่มา : ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ จากนางสาวนริภัค เป้นดี

5) เพลงพื้นบ้าน

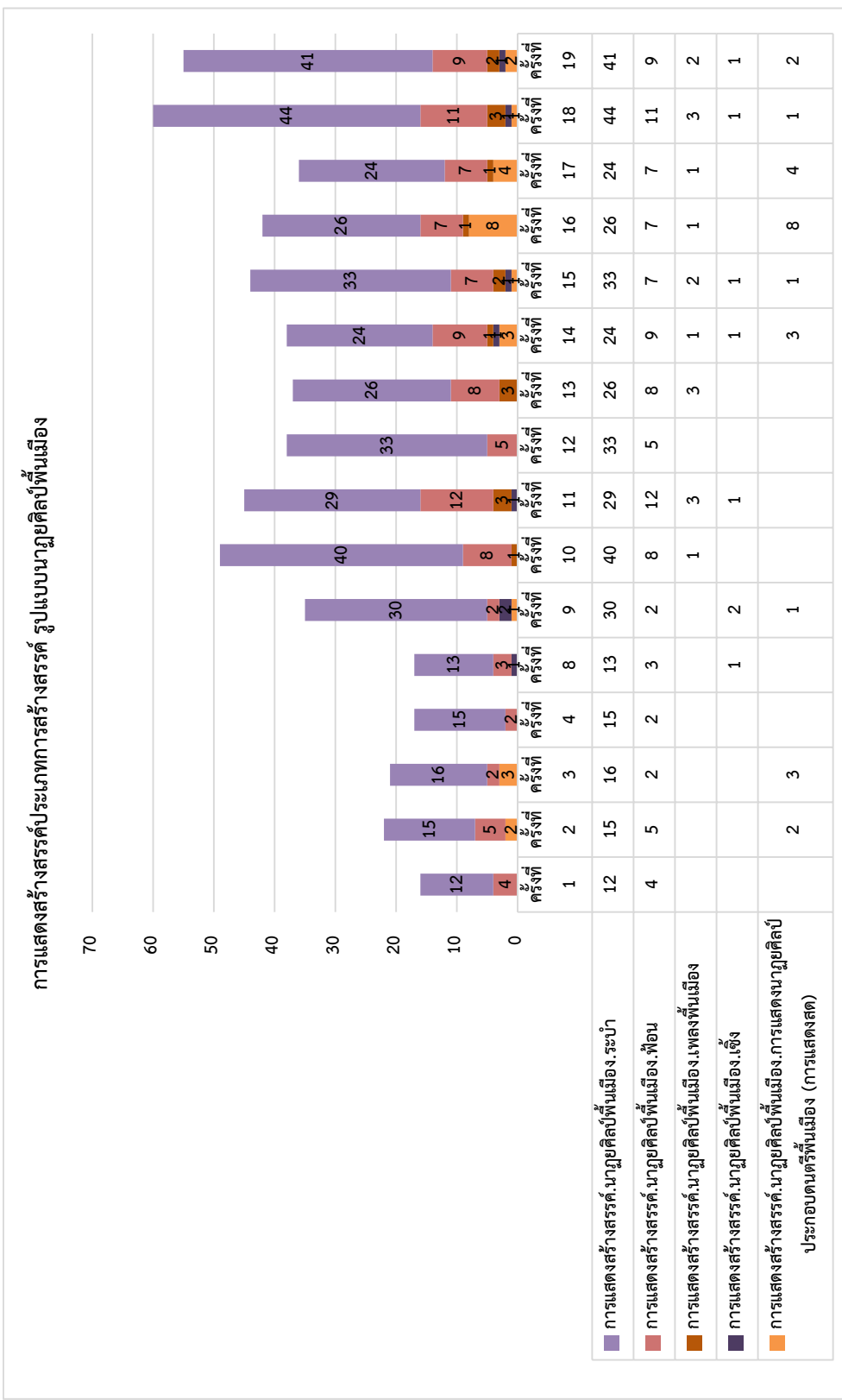
เพลงพื้นบ้าน หมายถึง การแสดงที่นำเพลงพื้นบ้านของแต่ละภูมิภาคประกอบกับมีการสร้างสรรค์ทำนาฏศิลป์ไทยในการแสดง โดยมีแนวคิดมาจากประเพณีและวิถีชีวิตของชาวบ้านหรือชาวพื้นเมือง โดยเพลง บทร้อง เครื่องแต่งกาย เป็นการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ นำมาสร้างเป็นการแสดงขึ้นใหม่ มีผู้แสดงชาย - หญิง ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แสดง ณ เวทีโรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 33 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงเพลงพื้นบ้าน

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ลำตัดมหิดลรอด (ของดี)	มหาวิทยาลัยมหิดล	ครั้งที่11
เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ๓ ฤดูกาล	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง	ครั้งที่11
เพลงทรงเครื่อง เรื่องศึกจักรนครถ้ำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	ครั้งที่13

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนภูมิ 5 แผนภูมิสรูปการแสดงผลประเภทที่ 2 การแสดงผลสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์พื้นเมือง ครั้งที่ 1-19

ที่มา : ผู้วิจัย

ง. ขบวนแห่

ขบวนแห่ หมายถึง การแสดงที่ใช้นักแสดงชาย - หญิง มากกว่า 10 คน ขึ้นไป เดินเรียงคู่ขนานกัน พร้อมกับแสดงท่าทางการพ้อนรำ หรือ การถืออุปกรณ์พานดอกไม้ อุปกรณ์แสดงยศฐานบรรณาศักดิ์ โดยเดินทางจากที่หนึ่ง - ที่หนึ่ง พร้อมกับพ้อน การรำ การเคลื่อนไหวร่างกาย อาจมีเครื่องดนตรีในขบวน หรือไม่มีในขบวน ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 - 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 34 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงขบวนแห่

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ขบวนแห่บายศรี และขบวนขันโตก พ้อนเทียน พ้อนเล็บ	มหาวิทยาลัยพายัพ	ครั้งที่ 1
การแสดงชุดส่งมอบตราสัญลักษณ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่ 10
ขบวนแห่เครื่องสักการะล้านนาเทิดไท้ องค์ราชินี	วิทยาลัยเชียงใหม่	ครั้งที่ 13
ขบวนโคมตราสัญลักษณ์	มหาวิทยาลัยพายัพ	ครั้งที่ 15
การแสดงขบวนแห่รับมอบตราสัญลักษณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	ครั้งที่ 16

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 70 ภาพการแสดงขบวนแห่รับมอบตราสัญลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในงาน

ศิลปวัฒนธรรมมอดมศึกษาครั้งที่ 16

ที่มา : <http://wisitcu.chula.ac.th/album3.php>

จ. ละครรำ

ละครรำ หมายถึง การนำบทพระราชนิพนธ์ บทละคร มาดัดแปลง เรียบเรียง ตัดตอน บรรจุเพลง เครื่องแต่งกาย และประดิษฐ์ท่ารำ ขึ้นมาใหม่ มีผู้แสดง 4 คนขึ้นไป ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 15 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 35 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงละครรำ

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
วรรณคดีร่วมสมัย เรื่องรัตนพัทธราชา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ครั้งที่ 13

ที่มา : ผู้วิจัย

ฉ. นาฏศิลป์ตะวันตก

นาฏศิลป์ตะวันตก หมายถึง การแสดงของชาติตะวันตก ที่มีลักษณะเป็นการเต้นประกอบจังหวะ โดยคิดท่าเต้น เพลง การแต่งกายขึ้นใหม่ทั้งหมด โดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกายตามแบบนาฏศิลป์

ตะวันตก มีผู้แสดง 2 คนขึ้นไป แสดงเวทีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แสดง ณ เวทีโรงละคร หอประชุม เวทีกลางแจ้ง ระยะเวลาของการแสดงอยู่ที่ 5 – 10 นาที โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

1) Contemporary dance

ตาราง 36 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ตะวันตก
(Contemporary dance)

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ครั้งที่ 8
Contemporary Dance ชุด ลูกประตู่แดง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ร่ำเรงยินดี มจพ. ครบ 50 ปี	ครั้งที่ 10
Comtemporany dance	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ครั้งที่ 13
Brother of Pamdava "พี่น้องแห่งปามณฑพ"	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ครั้งที่ 16

ที่มา : ผู้วิจัย

ช. การแสดงประกอบ แสง สี เสียง

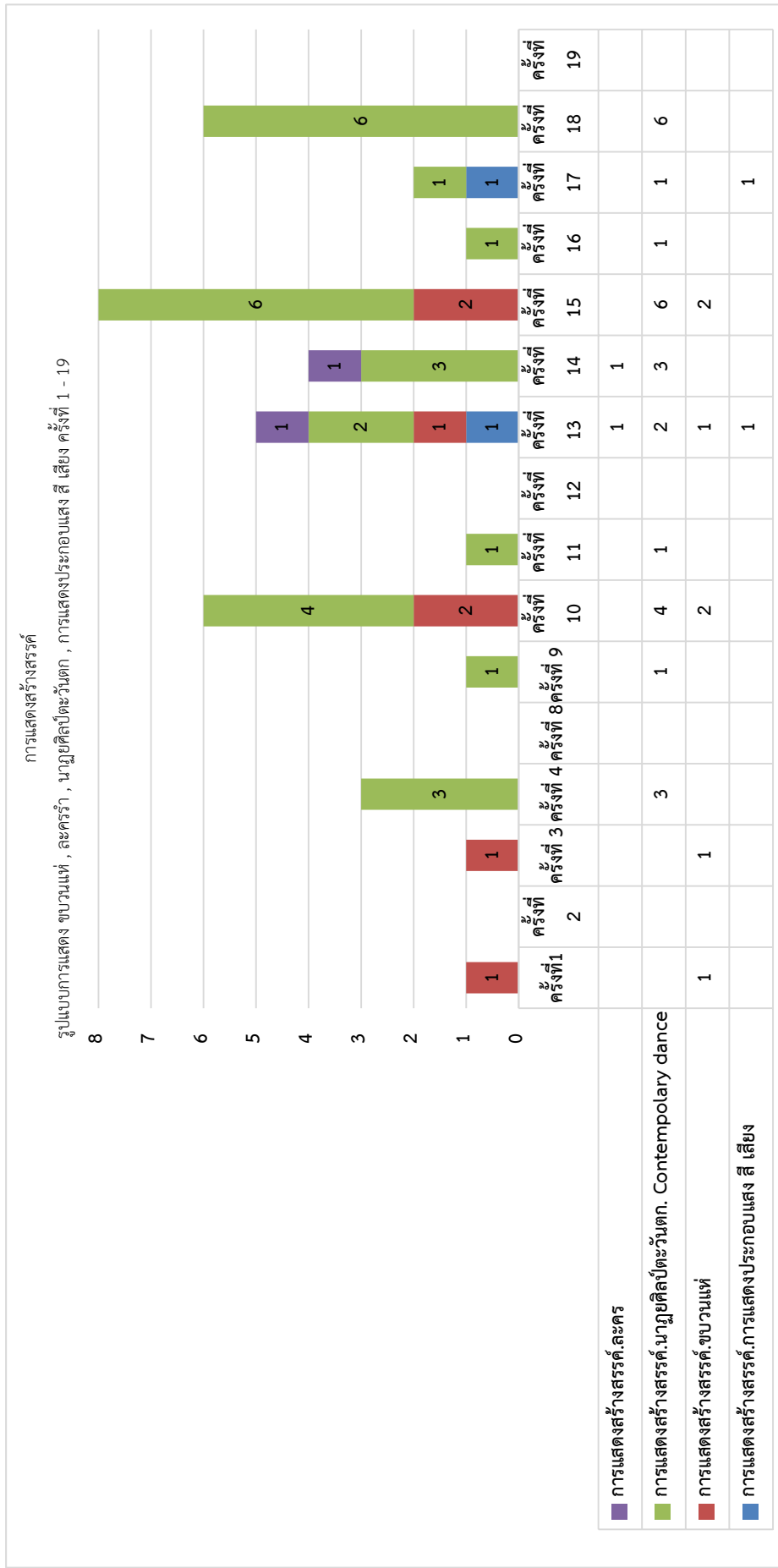
การแสดงประกอบ แสง สี เสียง หมายถึง การแสดงที่ทำการแสดง ณ สถานที่ที่มีฉากหลังเป็น โบราณสถาน สถานที่สำคัญ โดยมีการแสดงนาฏยศิลป์ ที่สร้างสรรค์ให้เข้ากับสถานที่แสดงโดย โยมี แนวความคิดมาจากประวัติศาสตร์ของสถานที่ องค์ประกอบของสถานที่ ที่ทำการแสดง ตลอดจน แนวความคิดในการเล่าประวัติศาสตร์ของจังหวัดที่เป็นเจ้าภาพ นำแสง สี แสง เทคนิคพิเศษ เป็น องค์ประกอบในการแสดง ช่วยทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความยิ่งใหญ่ อลังการ ผู้แสดง 10 คนขึ้นไป ระยะเวลา ของการแสดงอยู่ที่ 10 – 20 นาที แสดง ณ เวทีกลางแจ้ง โดยมีตัวอย่างการแสดงดังนี้

ตาราง 37 ตารางการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดงประกอบ แสง สี เสียง

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
การแสดงแสง สี เสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	ครั้งที่ 13

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนภูมิ 6 แผนภูมิสรูปการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดง ขบวนการ , ละครร่า , นาฏยศิลป์ตะวันตก , การแสดงประกอบแสง สี เสียง ครั้งที่ 1 - 19

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.4 ประเภทที่ 4 การแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ

การแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ หมายถึง การแสดงของนานาชาติ ที่มีลักษณะของเชื้อชาติ นั้น ๆ

ก. นาฏศิลป์อินเดีย

ตาราง 38 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏศิลป์อินเดีย

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ภารตนาฏตตา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ครั้งที่3

ที่มา : ผู้วิจัย

ข. นาฏศิลป์อินโดนีเซีย

ตาราง 39 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏศิลป์อินโดนีเซีย

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
ระบำอินโดนีเซีย	มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย - แปซิฟิก	ครั้งที่17

ที่มา : ผู้วิจัย

ค. นาฏศิลป์มาเลเซีย

ตาราง 40 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏศิลป์มาเลเซีย

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
การแสดงวัฒนธรรมจากประเทศมาเลเซีย	มหาวิทยาลัยอูตารามาเลเซีย	ครั้งที่12
Malaysia truly Asia	มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย - แปซิฟิก	ครั้งที่18

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 71 ภาพการแสดง Malaysia truly Asia โดยมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย - แปซิฟิก ในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า 7

ง. นาฏยศิลป์เวียดนาม

ตาราง 41 ตารางการแสดงประเภทการแสดงนาฏยศิลป์นานาชาติ รูปแบบนาฏยศิลป์เวียดนาม

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
The Power of Vietnam	มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย - แปซิฟิก	ครั้งที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

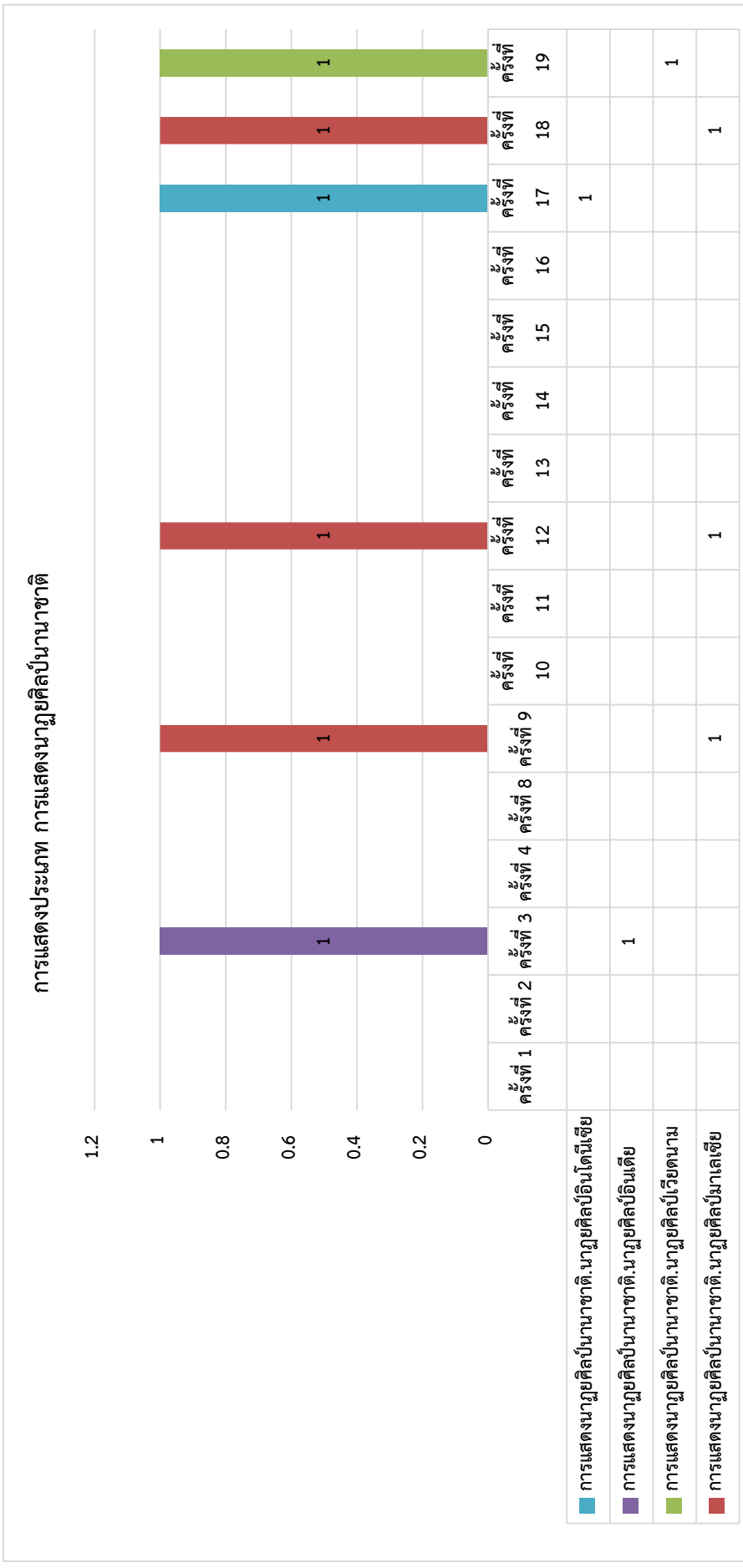
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 72 ภาพการแสดง The Power of Vietnam โดยมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย - แปซิฟิก ใน
งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, สูจิบัตรการแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสาน
วัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”.(บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562), หน้า23

แผนภูมิ 7 แผนภูมิสรูป การแสดงประเภท การแสดงนาฏยศิลป์นานาชาติ

ที่มา : ผู้วิจัย

4.3.5 ประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี

การแสดงดนตรี หมายถึง การบรรเลงดนตรี ขับร้อง ที่ไม่ปรากฏการแสดงนาฏศิลป์ขณะแสดง

ตาราง 42 ตารางการแสดงประเภทการแสดงดนตรี

ชุดการแสดง	สถาบัน	ครั้งที่
การแสดงดนตรี คณะดุริยางค์ และชมรมดนตรี	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่10
ขับร้องเพลงโปงลางร้อยสาย	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์	ครั้งที่10
การแสดงดนตรีเพลงไทยเดิม โดยวงเพอร์คัสชันของซอมเบลอ	คณะดุริยางคศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่10
การบรรเลงดนตรีไทย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร	ครั้งที่12
บทเพลงพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9	มหาวิทยาลัยศิลปากร	ครั้งที่18

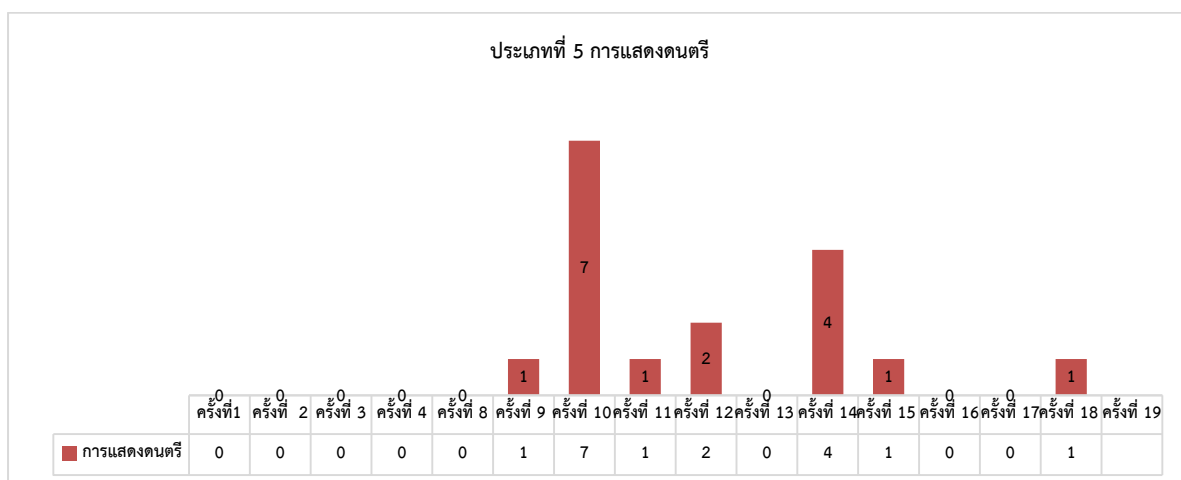
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 73 ภาพการแสดงดนตรี บทเพลงพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9 โดย
มหาวิทยาลัยศิลปากร ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18

ที่มา : มหาวิทยาลัยศิลปากร, นาฏยปริทียานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), หน้า 1

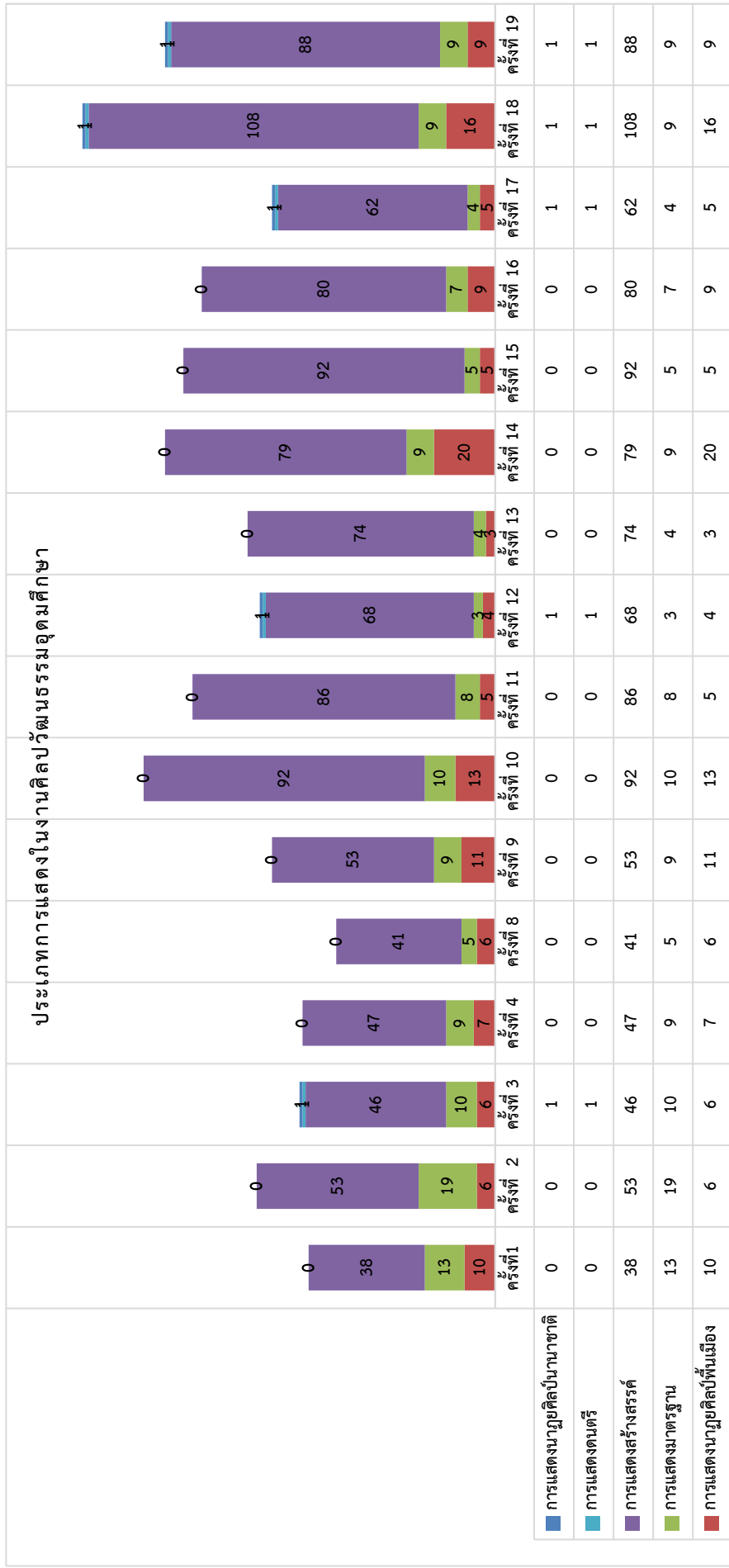
แผนภูมิ 8 แผนภูมิสรุปรูปการแสดงประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี

ที่มา : ผู้วิจัย

แผนภูมิ 9 ประเภทการแสดงผลในงานศิลปวัฒนธรรมครั้งที่ 1 - 19

ที่มา : ผู้วิจัย

โดยปัจจัยในการเลือกชุดการแสดงที่นำมาแสดงในงาน โดยคำสัมภาษณ์ของกลุ่มบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นดังนี้

4.4 ปัจจัยในการเลือกชุดการแสดง

อาจารย์ ดร.ภริตา เรืองจรรย์ศ กล่าวว่า “การจัดการด้านบุคคลในการแสดงแต่ละชุดนั้น มีด้วยกัน 2 กรณี คือ 1. นิสิตชมรมด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (ส่วนกลางของมหาวิทยาลัย) จะคัดเลือกนิสิตที่อยู่ในชมรมมาแล้วประมาณ 2 ปีขึ้นไป และมีความสามารถในการแสดงและดนตรีได้ 2. นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ จะคัดเลือกนิสิตภาควิชาศิลปการแสดง และนิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาดนตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป และตามดุลยพินิจของคณาจารย์ผู้รับผิดชอบการแสดงนั้น”²⁹

นางสาวอภิญา ชำนิ กล่าวว่า “งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร กองกิจการนิสิต จะทำการจัดสรรงบประมาณของเงินรายได้มหาวิทยาลัย กองทุนกิจการนิสิต แผนงานจัดการศึกษาหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป โครงการสนับสนุนองค์การกิจกรรมนิสิต จำนวน 30,000 บาท และจะทำการขอสนับสนุนงบประมาณจากคณะกรรมการอุดมการศึกษาตามการดำเนินงานจริง ซึ่งในแต่ละปีขึ้นอยู่กับ ระยะทางของสถาบันเจ้าภาพ และจำนวนนิสิตที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรม”³⁰

นางสาวขวัญชนก หมั่นเจริญ เจ้าหน้าที่กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม ฝ่ายพัฒนานิสิต สำนักบริหารกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า “งบประมาณที่ทำการขอจากมหาวิทยาลัย เพื่อใช้ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาแต่ละครั้ง โดยประมาณ ประกอบด้วย

- ค่าเบี้ยเลี้ยงนิสิต 30 คน 150 บาท x 5 วัน รวม 2,250 บาท
- ค่าน้ำมันรถระยะทาง หากระยะทางประมาณใกล้ 5,000 บาท หากระยะทางไกล ประมาณ 10,000 บาท รวม 10,000 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยงคนขับ 1700 x 4 วัน วันกลับ 600 บาท รวม 7,400 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยงอาจารย์ผู้ควบคุม 2700 x 4 วัน วันกลับ 800 รวม 11,600 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่ 2200 x 4 วัน วันกลับ 800 บาท รวม 9,600 บาท

²⁹ สัมภาษณ์ ภริตา เรืองจรรย์ศ, อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชาศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์ และที่ปรึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7 เมษายน 2563.

³⁰ สัมภาษณ์ อภิญา ชำนิ, นักวิชาการละครและดนตรี สังกัด งานกิจกรรมพัฒนานิสิต กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7 เมษายน 2563.

- ค่าของที่ระลึก 4,000 บาท
- ค่าที่พัก ประมาณ 1200 บาท x 4 คืน รวม 4,800 บาท

งบประมาณรวม 49,650 บาท โดยทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่ได้ขอเบิกจากทาง สกอ. เนื่องจากงบประมาณสนับสนุนของทางมหาวิทยาลัยเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว”³¹

อาจารย์ กอมารุติง โชะนิยาตะ อาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี กล่าวว่า “มีการตั้งโครงการจากทางมหาวิทยาลัยเพื่อของบประมาณจากทางมหาวิทยาลัย เนื่องจากได้ทำการของบประมาณจาก สกอ. แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเดินทาง จึงต้องทำการของบประมาณจากทางมหาวิทยาลัยด้วย และได้มหาวิทยาลัยมีงบประมาณสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมอยู่แล้ว”³²

หม่อมราชวงศ์ อรรถธร ชองทอง ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กล่าวว่า “เราเลยเลือกนักแสดงที่มีทักษะ การแต่งหน้า ทำผม แต่งตัวได้ จะได้ลดในเรื่องงบประมาณของคนแต่งตัว แต่งหน้าได้”³³

ว่าที่ ร.ต.วิริยะ สวัสดิ์จิ้น อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา “การแสดงแต่ละที่จะมีรูปแบบเฉพาะตัวของตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับ อาจารย์มีวิธีคิดแบบไหน การแสดงจะออกมาในลักษณะนั้น ถ้าอาจารย์มีแนวความคิดให้มีการนำการเต้น หรือการทำงานร่วมสมัยมาผสม การแสดงที่นำมาแสดงจะเป็นการแสดงแนวร่วมสมัย หรืออาจารย์ที่มีความสามารถในการรำมาตรฐาน ก็จะถ่ายทอดทำรำให้นิสิต นักศึกษา นำมาแสดงตลอดไปจนการนำวัฒนธรรมจากพื้นที่ของตนมาพัฒนาในรูปแบบ และนำมาแสดงอย่างการแสดงของสถาบันภาคเหนือ เช่น ม.พะเยาได้นำปราสาทศิลป์ปิ่นทองถิ่น เช่น แม่ครูบัวตอง ครูอาริน มาช่วยออกแบบทำรำ ทำรำที่ออกมาจะเป็นทำรำที่มีความเมือง ตลอดจนการมีวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นใหม่จากสถาบัน สถาบันก็จะนำชุดการแสดงนั้นมาแสดงเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานของตนเอง หรือ

³¹ สัมภาษณ์ ขวัญชนก หมั่นเจริญ, เจ้าหน้าที่กิจกรรมศิลปและวัฒนธรรม ฝ่ายพัฒนานิสิต สำนักบริหารกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 5 พฤษภาคม 2563

³² สัมภาษณ์ กอมารุติง โชะนิยาตะ, อาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 16 ธันวาคม 2562

³³ สัมภาษณ์ อรรถธร ชองทอง, ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 20 ธันวาคม 2562

การใช้ชีวิตของตัวเอง ในส่วนของกลุ่มที่เป็นชมรม ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ตลอดจนวิถีคิดของผู้ดูแลชมรม บางครั้งการแสดงที่นำมาแสดงอาจจะเป็นนำการแสดงหลาย ๆ ที่เคยมีอยู่แล้วมาเรียบเรียงใหม่ ทำให้เกิดการแสดงชุดใหม่ อาจจะไม่ได้อะไรมาในการสร้างสรรค์การแสดงมากเหมือนกับวิธีการสร้างสรรค์การแสดงของสถาบันที่มีภาควิชา”³⁴

จากการศึกษาข้อมูลจากข้อมูลทางด้านเอกสาร การสัมภาษณ์ และการลงพื้นที่ ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยในการเลือกชุดการแสดง ดังนี้

4.4.1 ความถนัดทางด้านนาฏศิลป์ของแต่ละสถาบันการศึกษา

ผู้วิจัยพบว่าเนื่องด้วยงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา มีสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกจากทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทำให้สมาชิกเครือข่ายสถาบันต่าง ๆ นำการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคตน นำมาแสดงและเน้นประเภทการแสดงมาตรฐานและการแสดงพื้นบ้านเป็นหลัก เนื่องจากแต่ละสถาบันมีความพร้อมทางด้านดนตรี การแต่งกาย รวมไปถึงทักษะและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้ควบคุมการแสดง เห็นได้ว่าบางสถาบันไม่ได้้นำการแสดงจากภูมิภาคของตนมาแสดง แต่เป็นการแสดงที่คัดเลือกมาจากความถนัดของอาจารย์ ผู้ควบคุมการแสดง เพื่อนำมาถ่ายทอด สร้างสรรค์ให้แก่นิสิต นักศึกษาที่เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมแสดงตลอดจนทักษะของนิสิต นักศึกษา ที่เป็นผู้แสดง ด้วยการสถานที่จัดงานมีระยะทางที่ไกล ต้องจำกัดจำนวนของนักแสดง เป็นผลให้การคัดเลือกนักแสดง นักแสดงจำเป็นต้องมีทักษะเรื่องการแต่งหน้า ทำผม แต่งตัว ได้ด้วยตนเอง และนิสิต นักศึกษา ต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะได้เป็นอย่างดีเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ทักษะของผู้แสดงจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกนักแสดง

4.4.2 สถานที่จัดงาน และสถานที่ทำการแสดง

การจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในแต่ละครั้งนั้น จะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน จึงทำให้สถานที่จัดงานหมุนเวียนเปลี่ยนจังหวัดตามที่ตั้งของสถาบันที่เป็นเจ้าภาพ ผู้วิจัยพบว่า การเลือกชุดการแสดงจึงต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ด้วยเช่นกัน ทำให้ในบางครั้งมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมต้องลดจำนวนนิสิต นักศึกษา ที่เป็นนักแสดงลง และอาจต้องเลือกการแสดงให้เหมาะสมกับสถานที่ทำการแสดงด้วยเช่นกัน

³⁴ สัมภาษณ์ วิริยะ สวัสดิ์จิ้น, อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 2 มีนาคม 2563

4.4.3 งบประมาณ

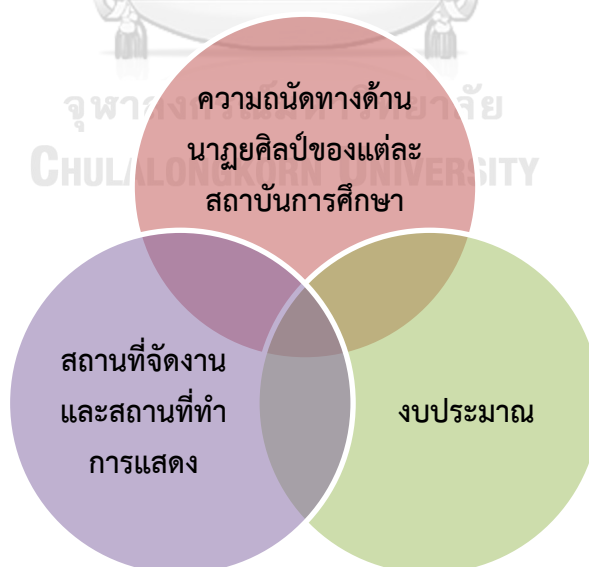
งบประมาณถือเป็นส่วนสำคัญอีกประการสำหรับการเลือกชุดการแสดง ผู้วิจัยพบว่าจากการปรับเปลี่ยนสถานที่ในการจัดงานในทุก ๆ ครั้ง แต่ละสถาบันอาจจะตั้งงบประมาณไว้เท่ากันในทุก ๆ ปี แต่ด้วยระยะทางของการเดินทาง ทำให้ไม่สามารถนำนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ ไปร่วมงานได้ในจำนวนมาก ประกอบกับค่าใช้จ่ายในเรื่อง ที่พัก ค่าชุด ตลอดจนค่าเบี้ยเลี้ยง ทำให้ต้องเลือกการแสดงให้เหมาะสมต่องบประมาณที่แต่ละมหาวิทยาลัยตั้งไว้ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะสนับสนุนงบประมาณการเข้าร่วมงานของสถาบันอุดมศึกษา โดยยึดหลักการประหยัดภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานงบประมาณ โดยงบประมาณนี้เป็นงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากงบประมาณเก่าที่ สกอ. ได้สนับสนุนเพิ่มขึ้น 50 เปอร์เซ็นต์จากงบประมาณเก่า

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยปัจจัยทั้ง 3 ข้อนี้ เป็นปัจจัยในการเลือกชุดการที่นำมาแสดงภายในงาน นำมาสู่พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ตลอดจนการจัดการการแสดงที่เกิดขึ้นในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

แผนภูมิ 10 แผนภูมิ ปัจจัยในการเลือกชุดการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม

ที่มา : ผู้วิจัย

4.5 การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.5.1 การจัดการแสดงของสมาชิกที่เข้าร่วม

สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ จะทำการเลือกการแสดง โดยการนำเอกลักษณ์ของภาคตนเองมาแสดง เช่น มหาวิทยาลัยภาคเหนือ จะนำการแสดงที่เป็นพื้นเมืองภาคเหนือ หรือการแสดงสร้างสรรค์ประเภทการแสดงพื้นเมืองมาแสดง สถาบันจากภาคกลางจะเลือกการแสดงที่เป็นการแสดงมาตรฐาน หรือการแสดงสร้างสรรค์รูปแบบนาฏศิลป์ไทย การแสดงนาฏศิลป์ตะวันตก รวมไปถึงการสร้างสรรคผลงานการแสดงเฉพาะของแต่ละมหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ผู้มีความรู้ ความสามารถทางด้านนาฏศิลป์

โดยอาจารย์ผู้ควบคุม หรือนิสิตผู้ควบคุมการแสดงแต่ละสถาบัน จะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางและรูปแบบการแสดง คัดเลือกผู้แสดง แก้ปัญหาด้านการแสดงของสถาบันตนเอง และจัดเตรียมชุดการแสดง ตามแนวความคิดของการแสดง จัดหา หรือตัดเย็บเครื่องแต่งกายเครื่องประดับให้แก่การแสดงของเจ้าภาพ รวมไปถึงการออกแบบ แสง สี เสียง ให้เหมาะสมกับการแสดงแต่ละชุดการแสดง โดยประสานงานกับช่างเทคนิคที่สถาบันเจ้าภาพเป็นผู้จัดเตรียม

ด้านงบประมาณแบ่งได้ 2 ส่วนดังนี้

1) งบประมาณจาก สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โดยมีแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษา ที่เข้าร่วมงานดนตรีไทยอุดมศึกษาและงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานจัดงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดังนี้

1. สนับสนุนค่าใช้จ่ายการเป็นเจ้าภาพ สนับสนุนในวงเงิน 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน)
2. สนับสนุนค่าใช้จ่ายบางรายการสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รายละเอียดตามรายการดังนี้

2.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง

- อาจารย์ที่ปรึกษาตามสิทธิ์ (ตามระเบียบราชการ) โครงการละ 2 ท่าน
- อาหารนักศึกษา คนละ 150 บาท/วัน

2.2 ค่าที่พัก

- อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ คนละ 500 บาท/คืน โครงการละ 2 คน

- นิสิต นักศึกษา 150 บาท/คืน ยกเว้น ในกรณีที่สถาบันเจ้าภาพได้จัดเตรียม ที่พัก อาತಿ หอพักของมหาวิทยาลัย จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่พักตามที่สถาบันเจ้าภาพกำหนด (เหมาจ่ายตลอดงาน)

2.3 ค่าเช่าชุดการแสดง สนับสนุนไม่เกิน 5,000 บาท

2.4 ค่าอุปกรณ์การแสดง สนับสนุนไม่เกิน 3,000 บาท

2.5 ค่าซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทย สนับสนุนไม่เกิน 3,000 บาท

2.6 ค่าถ่ายเอกสารโน้ตเพลงไทย สนับสนุนไม่เกิน 1,000 บาท

2.7 ค่าล้างอัดรูปและจัดทำสรุปรายงานผล สนับสนุนไม่เกิน 500 บาท

3. จำนวนวันที่เข้าร่วมกิจกรรมจะพิจารณาตามความเหมาะสมของการจัดงานแต่ละครั้ง สำหรับค่าใช้จ่ายนอกจากรายการดังกล่าวเป็นหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาที่สนับสนุนงบประมาณการเข้าร่วมงาน

4. การสนับสนุนค่าเช่ารถพร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง พิจารณาตามระยะทาง ดังนี้

1. ไม่เกิน 100	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	5,000 บาท
2. 101 – 300	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	10,000 บาท
3. 301 – 600	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	20,000 บาท
4. 601 – 900	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	30,000 บาท
5. มากกว่า 900	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	40,000 บาท

2) งบประมาณจากสถาบันที่เข้าร่วม

หากงบประมาณจาก ทางสกอ. ไม่เพียงพอต่อการจัดการ สถาบันที่เข้าร่วม จะมีการตั้งงบประมาณในการเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา งบประมาณเหล่านี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของแต่ละสถาบัน หรือหากสถาบันเข้าร่วมมีกำลังงบประมาณในการจัดสรรงบประมาณ จะไม่ของบประมาณจากทางสกอ. ก็ได้ โดยการของบประมาณจากต้นสังกัดแต่ละสถาบัน มีรายการต่อไปนี้

- ค่าเครื่องแต่งกาย
- ค่าเบี้ยเลี้ยง นิสิต อาจารย์
- ค่าพาหนะเดิน
- ค่าที่พัก
- ค่าอาหาร
- ค่าของที่ระลึก

โดยของที่ระลึก สถาบันที่เข้าร่วมจะนำไปแลกเปลี่ยนกัน ในช่วงของงานเลี้ยง

ภาพที่ 74 ภาพการแลกเปลี่ยนของที่ระลึก จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 15

ที่มา : https://www.kru.ac.th/th/mod_gallery.php?gallery_id=681

ภาพที่ 75 ภาพการแลกเปลี่ยนของที่ระลึก มหาวิทยาลัยคริสเตียน มอบให้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในงาน

ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 12

ที่มา

https://service.christian.ac.th/ncc/News/54/Culture%2012_Korat/Culture%2012_Korat.html

ภาพที่ 76 ของที่ระลึกจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18
มอบให้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ที่มา <https://www.rmutl.ac.th/news/6779->

4.5.2 การจัดการแสดงในกลุ่มภาค

สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ แบ่งได้เป็น กลุ่มภาคเหนือ (กลุ่มภาคกลาง มหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มภาคกลางมหาวิทยาลัยเอกชน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มภาคใต้ โดยกลุ่มภาคที่การแสดงส่งการแสดงเข้าร่วมมากที่สุดคือ กลุ่มภาคเหนือ

อ.วรวรรณ ขัติชินะ กล่าวว่า “กลุ่มภาคเหนือ มีสมาชิกรวมกัน 15 สถาบันด้วยกัน โดยมีม.พายัพ เป็นผู้ประสานงานหลัก หลังจากทราบจากทาง สกอ.ว่าจะมีการจัดงานศิลปวัฒนธรรม จากหนังสือเชิญประชุมแล้ว ม.กลุ่มภาคเหนือจะมารประชุม โดยออกจดหมายผู้ประสานงานจาก ม.พายัพเชิญประชุม ถึงสมาชิกทุกมหาวิทยาลัยภาคเหนือ เรื่องการแสดงกลุ่มภาค เพื่อวางแผนการแสดงของกลุ่มภาค โดยการแสดงกลุ่มภาคนั้น จะเป็นการแสดง 1 ชุดการแสดงโดยขอตัวแทนนิสิตนักศึกษา จากแต่ละสถาบัน เพื่อมาแสดงในนามการแสดงกลุ่มภาคเหนือ นอกเหนือจากการแสดงของสถาบันตนเอง”³⁵

³⁵ สัมภาษณ์ วรวรรณ ขัติชินะ, ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ, 21 มีนาคม 2563.

จากข้อมูลข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่าการจัดการการแสดงในกลุ่มภาค สถาบันภาคทุกสถาบัน จะมีการเตรียมงบประมาณแยกไว้สำหรับการแสดงกลุ่มภาค โดยงบประมาณในส่วนนี้จะนำมาเพื่อใช้ในการซ้อมการแสดงของภาค โดยมีการนัดหมายด้วยกัน 4 ครั้ง

1. นัดหมายเพื่อประชุม เลือกชุดการแสดง และแบ่งหน้าที่ให้แต่ละสถาบัน
2. นัดหมายเพื่อต่อท่ารำ (อาจจะมิ หรือไม่มี ถ้าไม่มีการนัดหมายในครั้งที่ 2 การต่อท่ารำ จะมีเป็นการอัดวิดีโอท่ารำ พร้อมเพลงให้แต่ละสถาบันนำไปต่อท่ากัน)
3. นัดหมายเพื่อซ้อมวันซ้อมใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ

โดยการแสดงกลุ่มภาค ได้รับอิทธิพลมากจากงานดนตรีไทยอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สะดวกต่อการฝึกซ้อมการแสดงที่นำมาแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยการแสดงของกลุ่มภาคมีระยะเวลาของการแสดง แต่ละภูมิภาคจะทำการเลือกตัวแทนสถาบันของภูมิกาศนั้น เพื่อเป็นตัวแทนในภาค ในการประสานงานกับมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ และสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการจัดการแสดงของกลุ่มภาค ในลักษณะการดูแลภาพรวมของการแสดงในการซ้อมการแสดง การประสานงาน เรื่องของเทคนิคสำหรับการแสดง

โดยปัจจุบันการแสดงของกลุ่มภาคเหนือ กลุ่มภาคกลางภาครัฐ กลุ่มภาคกลางเอกชน มีการจัดการการแสดงอย่างต่อเนื่อง แต่กลุ่มภาคใต้ กลุ่มภาคอีสาน เนื่องด้วยการจัดการ ระยะทางในการเดินทาง ทำให้มีการสถาบันเพียงสถาบันเดียว รับทำการแสดงกลุ่มภาค และส่งในนามการแสดงของกลุ่มภาค เข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

4.5.3 การจัดการแสดงของเจ้าภาพ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร กลุ่มที่ 2 ได้ให้ความคิดเห็นตรงกันในเรื่องการจัดการของมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การเลือกมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมสำหรับการเป็นเจ้าภาพงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาจะเกิดขึ้นจากการประชุมของสมาชิกในช่วงระยะแรกของการเตรียมงานในปัจจุบัน โดยมหาวิทยาลัยสมาชิกที่เสนอชื่อให้เป็นเจ้าภาพ ต้องทำการอภิปรายถึงศักยภาพ ความพร้อม ของสถานที่และบุคลากร และสมาชิกจะเลือกมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพในครั้งถัดไปในช่วงระยะเวลาเดียวกับการนำเสนอแนวความคิดของการจัดงานล่วงหน้าอย่างน้อย 2 ปี ก่อนที่จะทำการจัดงาน โดยมหาวิทยาลัยที่รับเป็นเจ้าภาพในการจัดงานจะมีระยะเวลาในการเตรียมงาน ประมาณ 1-2 ปี ก่อนจะมีงานเกิดขึ้น และสามารถศึกษารูปแบบการจัดงานได้จาก การเป็นสถาบันที่เข้าร่วมงานได้โดยตรง

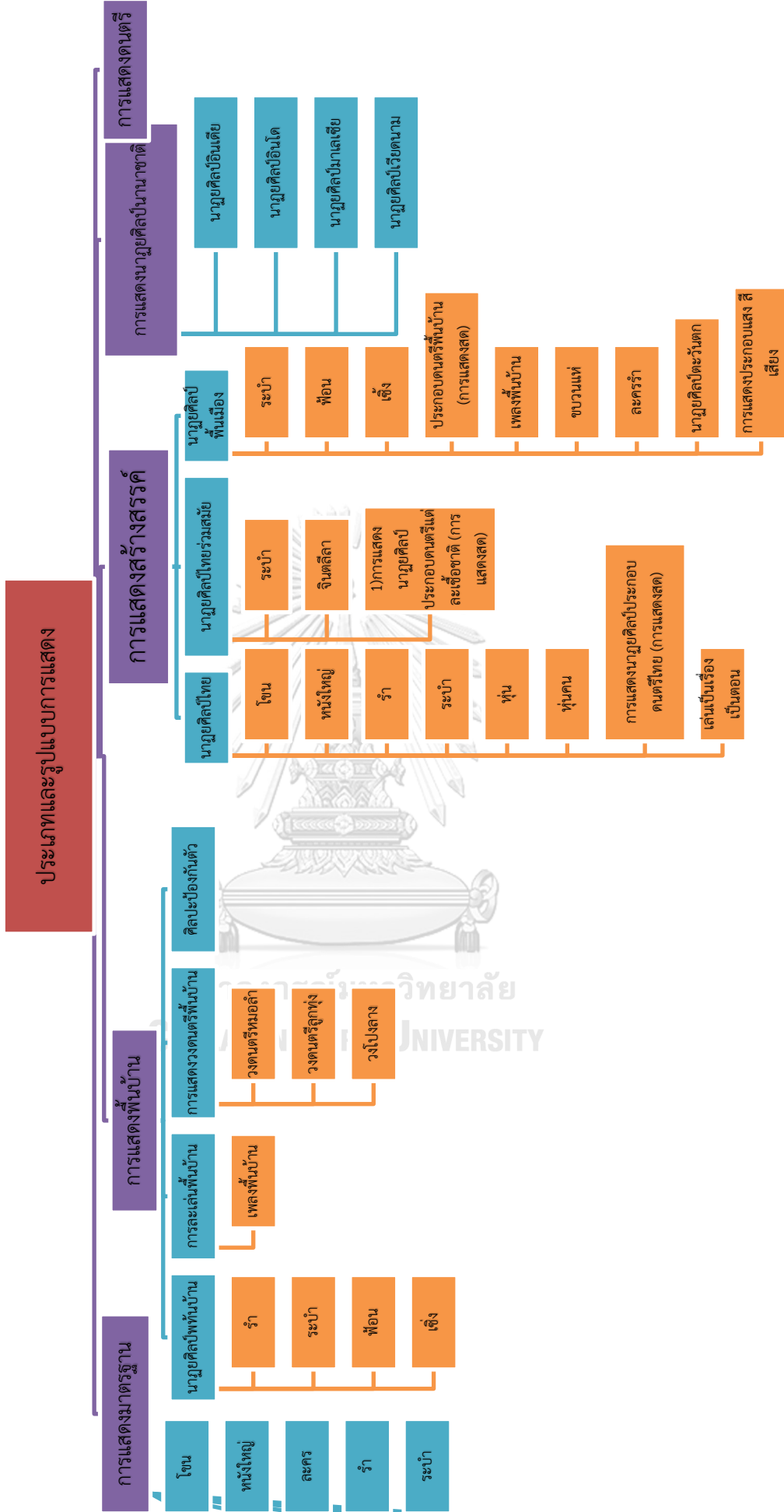
การเป็นเจ้าภาพในการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา สถาบันที่จะเป็นเจ้าภาพต้องเป็นสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางนาฏศิลป์ และจำเป็นต้องเคยเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งจึงจะสามารถเสนอชื่อสถาบันตนเองเป็นเจ้าภาพได้ โดยการทำหนังสือขอรับเป็นเจ้าภาพงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา หากมีสถาบันเสนอชื่อเพียงแห่งเดียว ประธานในที่ประชุมจะถามความเห็นจากสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางนาฏศิลป์ และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าภาพครั้งต่อไป แต่หากมีสถาบันเสนอเป็นเจ้าภาพมากกว่าหนึ่งสถาบัน สถาบันที่เสนอเป็นเจ้าภาพต้องอภิปรายความพร้อมของสถาบันตนให้สมาชิกแต่ละสถาบันได้พิจารณาเพื่อลงคะแนนเลือกเจ้าภาพในครั้งต่อไป ยกตัวอย่าง การเสนอชื่อเป็นเจ้าภาพครั้งที่ 20 โดยในครั้งนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เป็นสถาบันเดียวที่เสนอชื่อ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสที่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ก่อตั้งครบ 50 ปี จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในวาระดังกล่าว และทำการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในครั้งนั้นขึ้น ตลอดจนการจัดงานของที่ระลึกเพื่อมอบแก่ทุกสถาบันที่เข้าร่วม มักจะเป็นโลหะ หรือของที่ระลึกสำหรับตัวแทนของแต่ละสถาบัน เช่นผ้าพื้นเมือง กระเป๋าหรือย่าม

4.6 วิเคราะห์การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

จากวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาพัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ศึกษารูปแบบการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การลงพื้นที่ ตลอดจนสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งสามกลุ่ม

ผู้วิจัยพบว่า ประเภทและรูปแบบการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 – 19 โดยการพิจารณาจากข้อมูลที่ปรากฏใน รายงานสรุปผลโครงการ สู่จิตร์ของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในแต่ละครั้ง โดยวิเคราะห์จากแนวความคิด ประเภทของการแสดง รูปแบบของการแสดง ประเภทของเครื่องดนตรี การแต่งกาย เนื้อร้อง จำนวนผู้แสดง รูปถ่ายของการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ดังนี้

แผนภูมิ 11 ประเภทและรูปแบบการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

จากประเภทและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในสูจิบัตรและรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลการแสดงที่ปรากฏภายในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา จำนวน 1402 ชุดการแสดง ด้วยการจัดความถี่ และวิเคราะห์ผลให้เห็นได้ว่าการแสดงที่ได้รับความนิยมในแต่ละประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 การแสดงมาตรฐาน รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 57 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 4.07 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 2 การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 32 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 2.29 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 3 การแสดงสร้างสรรค์

- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏศิลป์ไทย รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 231 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 16.48 ของการแสดงทั้งหมด
- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 114 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 8.14 ของการแสดงทั้งหมด
- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏศิลป์พื้นบ้าน รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 421 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 30.02 ของการแสดงทั้งหมด
- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบอื่น ๆ รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด นาฏศิลป์ตะวันตก (Contempolary dance) จำนวน 28 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 1.20 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 4 การแสดงนานาชาติ มีจำนวนชุดการแสดงทั้งหมด 5 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี มีจำนวน 17 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 1.22 ของการแสดงทั้งหมด

แผนภูมิ 12 แผนภูมิการวิเคราะห์การแสดงผลในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย

และการแสดงที่ได้รับความนิยมนำมาแสดงในงาน ถึงร้อยละ 62 ของการแสดงทั้งหมด คือการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏศิลป์พื้นบ้าน(ระบำ) ส่งผลมาจากสมาชิกที่เข้าร่วมงานส่วนใหญ่มาจากหลากหลายภูมิภาค แต่ละสถาบันจึงนำผลงานการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของตนมาแสดง โดยมาจากความชำนาญในนาฏศิลป์ตามภูมิภาคของตน ทรัพยากรด้านผู้เชี่ยวชาญ ปรารถนาศิลปิน มีความพร้อมในเรื่องของดนตรี และเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยพบว่า จากปีพ.ศ.2541 - พ.ศ.2562 มีการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา 19 ครั้ง โดยช่วงที่ 1 พ.ศ. 2541 -พ.ศ. 2543 (ครั้งที่ 1-3) , ช่วงที่ 2 พ.ศ.2544 - พ.ศ.2562 (ครั้งที่4-19)

ช่วงที่ 1 พ.ศ. 2541 -พ.ศ. 2543 (ครั้งที่ 1-3) ผู้วิจัยพบว่า พัฒนาการการแสดงในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ไม่มีแนวความคิดหลักของการจัดงาน ส่งผลให้ไม่มีการแสดงในพิธีเปิด แต่ในครั้งที่ 3 มติในที่ประชุมในการเริ่มมีการแสดงทุกสถาบันที่ร่วมงานมีโอกาสได้แสดงต่อหน้าพระที่นั่งในพิธีเปิดงาน โดยการนำพระเกียรติคุณด้านต่าง ๆ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อนำมาจัดเป็นการแสดงของกลุ่มสถาบันต่าง ๆ และผูกเป็นเรื่องราวและตั้งชื่อการแสดงว่า พระคือสร้อยร้อยใจไทยทั้งชาติ โดยให้แต่ละกลุ่มสถาบันแสดงภายในเวลากลุ่มละ 5 นาที และการแสดงในพิธีปิดจะมาจากเจ้าภาพ ต่อด้วยการแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์โครงการให้เจ้าภาพครั้งต่อไป และเจ้าภาพในครั้งต่อไป จะมีการแสดงรับมอบตราสัญลักษณ์ โดยจะมีรูปแบบเป็นการเดินขบวนแห่ เชิญธงตราประจำ

มหาวิทยาลัย และมีการแสดงประกอบการรับมอบ เพื่อถือเป็นการแสดงความพร้อมในการจัดงานครั้งต่อไป

ในส่วนการแสดงกลุ่มภาคที่นำมาแสดงในครั้งที่ 1 ไม่มีการกำหนดระยะเวลาของการแสดง และเริ่มมีการกำหนดระยะเวลาของการแสดงในการจัดงานครั้งที่ 2 โดยการแสดงกลุ่มภาคจะเน้นหลักไปในการแสดงศิลปวัฒนธรรมของภาคนั้น ๆ ตลอดจนการนำการแสดงที่ได้รับถ่ายทอดทำรำจากปราชญ์ศิลปินในภูมิภาคต่าง ๆ มาแสดง ทั้งในแบบการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ที่มีแนวความคิดทางด้านนาฏศิลป์ไทย ,นาฏศิลป์พื้นบ้าน

รูปแบบของการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วมมีการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ , การแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน และการแสดงประเภทนาฏศิลป์พื้นเมือง การแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด คือการแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยรูปแบบระบำ ,การแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยชุดการแสดงที่เลือกนำมาแสดง มีแนวความคิดมาจากคณาจารย์ , อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2544 - พ.ศ.2562 (ครั้งที่4-19) ผู้วิจัยพบว่า พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาเริ่มมีการตั้งชื่อแนวความคิดหลักของงาน และระบุต่อท้ายชื่อโครงการ ส่งผลให้การแสดงในพิธีเปิดมีแนวความคิดมาจากชื่องาน โดยแบ่งการแสดงได้สองแบบ แบบที่ 1 การแสดงจากแนวความคิดของงาน โดยการแสดงจะเป็นการแสดงที่เจ้าภาพจะผู้กำหนดชุดการแสดงเอง และแจกจ่ายทำรำให้สถาบันที่เข้าร่วมงาน และมหาวิทยาลัยเจ้าภาพจะเป็นผู้กำกับการแสดง แบบที่ 2 คือการแสดงจากกลุ่มภาค เนื่องจากการแสดง จากกลุ่มภาคภาคมีระยะเวลา 25 – 40 นาที มีจำนวนนักแสดงจำนวนมาก ตลอดจนเป็นการให้เกียรติสถาบันกลุ่มภาค ทำให้มหาวิทยาลัยเจ้าภาพจะนำการแสดงกลุ่มภาคมาบรรจุในกำหนดการของพิธีเปิด โดยการแสดงกลุ่มภาคจะเป็นการแสดงที่มีแนวคิดเดียวกันกับงานหรือไม่ มีตรงตามแนวความคิดของงานก็ได้ การแสดงในพิธีปิดจะมาจากเจ้าภาพ ต่อด้วยการแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์โครงการให้เจ้าภาพครั้งต่อไป และเจ้าภาพในครั้งต่อไปจะมีการแสดงรับมอบตราสัญลักษณ์ โดยจะมีรูปแบบเป็นการเดินขบวนแห่ เชิญธงตราประจำมหาวิทยาลัย และมีการแสดงประกอบการรับมอบ เพื่อถือเป็นการแสดงความพร้อมในการจัดงานครั้งต่อไป

การแสดงกลุ่มภาคมีการปรับการแสดงของกลุ่มภาคตะวันออกแสดงร่วมกับกลุ่มภาคกลาง ตั้งแต่ครั้งที่ 15 เป็นต้นมา

รูปแบบของการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วมมีการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ , การแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน และการแสดงประเภทนาฏศิลป์พื้นเมือง การแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด คือการแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยรูปแบบระบำ ,การแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยชุดการแสดงที่เลือกนำมาแสดง มีแนวความคิดมาจากคณาจารย์ , อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม , ประธานชมรม

จากการแสดงทั้ง 2 ช่วงข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าแนวโน้มในอนาคตของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา จะมีการแสดงสร้างสรรค์รูปแบบนาฏศิลป์พื้นบ้านมาแสดงมากยิ่งขึ้น เนื่องด้วยงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถือเป็นงานระดับประเทศ ทำให้การนำผลงานสร้างสรรค์ไปแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในด้านการพัฒนางานสร้างสรรค์ด้านนาฏศิลป์ที่มีการพัฒนาอยู่ตลอด ซึ่งการแสดงสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน ที่มีแนวความคิดการแสดงมาจากวิถีชีวิต การละเล่นผลิตภัณฑ์ในชุมชน นำมาต่อยอดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ ทำให้เกิดคุณค่าของผลิตภัณฑ์ในชุมชนในทางการแสดง โดยสามารถนำการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา นำไปแสดงในโอกาสสำคัญอื่น ๆ เช่น ในงานของจังหวัด เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในรูปแบบการแสดง การแสดงเพื่อต้อนรับแขกผู้มาเยือนสถาบันของตนเอง เป็นต้น

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเห็นว่าในอนาคต สถาบันที่เข้าร่วมงานอาจจะมีการแสดงนำการแสดงมาแสดงด้วยกัน 2 ชุดการแสดงต่อสถาบัน คือการแสดงประเภทสร้างสรรค์ และการแสดงประเภทมาตรฐาน เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การจัดงานศิลปวัฒนธรรม

4.7 วิเคราะห์การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา มีด้วยกัน 3 ส่วน การจัดการแสดงของสมาชิกที่เข้าร่วม การจัดการแสดงในกลุ่มภาค และการจัดการแสดงของเจ้าภาพ ในรูปแบบคณะกรรมการการดำเนิน โดยการนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี 5M มาใช้ร่วมกับการวิเคราะห์การจัดการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถือได้ว่าตรงตามจุดมุ่งหมาย ในการวางแผนงานเบื้องต้น ทำให้เห็นภาพในการจัดงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลทั้งสามกลุ่มและใช้หลักการหลักการนำทฤษฎี 5M1P ผู้วิจัยพบรูปแบบการจัดการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ดังนี้

1. Money (เงินทุน)

1.1 สถาบันที่เข้าร่วม

Money (เงินทุน) ผู้วิจัยพบว่าสถาบันที่เข้าร่วม ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมงานดนตรีไทยอุดมศึกษาและงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานจัดงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดังนี้

สนับสนุนค่าใช้จ่ายบางรายการสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รายละเอียดตามรายการดังนี้

ค่าเบี้ยเลี้ยง

- อาจารย์ที่ปรึกษาตามสิทธิ์ (ตามระเบียบราชการ) โครงการละ 2 ท่าน
- อาหารนักศึกษา คนละ 150 บาท/วัน

ค่าที่พัก

- อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ คนละ 500 บาท/คืน โครงการละ 2 คน
- นิสิต นักศึกษา 150 บาท/คืน ยกเว้น ในกรณีที่สถาบันเจ้าภาพได้จัดเตรียม ที่พัก อาทิ หอพักของมหาวิทยาลัย จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่พักตามที่สถาบันเจ้าภาพกำหนด (เหมาจ่ายตลอดงาน)

ค่าเช่าชุดการแสดง สนับสนุนไม่เกิน 5,000 บาท

ค่าอุปกรณ์การแสดง สนับสนุนไม่เกิน 3,000 บาท

ค่าซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทย สนับสนุนไม่เกิน 3,000 บาท

ค่าถ่ายเอกสารโน้ตเพลงไทย สนับสนุนไม่เกิน 1,000 บาท

ค่าล้างอัดรูปและจัดทำสรุปรายงานผล สนับสนุนไม่เกิน 500 บาท

จำนวนวันที่เข้าร่วมกิจกรรมจะพิจารณาตามความเหมาะสมของการจัดงานแต่ละครั้ง สำหรับค่าใช้จ่ายนอกจากรายการดังกล่าวเป็นหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาที่สนับสนุนงบประมาณการเข้าร่วมงาน

การสนับสนุนค่าเช่ารถพร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง พิจารณาตามระยะทาง ดังนี้

1.	ไม่เกิน 100	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	5,000 บาท
2.	101 – 300	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	10,000 บาท
3.	301 – 600	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	20,000 บาท
4.	601 – 900	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	30,000 บาท
5.	มากกว่า 900	กม.	สนับสนุนงบประมาณไม่เกิน	40,000 บาท

และหากงบประมาณจาก ทางสกอ. ไม่เพียงพอต่อการจัดการ สถาบันที่เข้าร่วม จะมีการตั้ง งบประมาณในการเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา งบประมาณเหล่านี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์การ จัดสรรงบประมาณของแต่ละสถาบัน หรือหากสถาบันเข้าร่วมมีกำลังงบประมาณในการจัดสรร งบประมาณ จะไม่ของบประมาณจากทางสกอ. ก็ได้ โดยการของบประมาณจากต้นสังกัดแต่ละ สถาบัน มีรายการต่อไปนี้

- ค่าเครื่องแต่งกาย
- ค่าเบี้ยเลี้ยง นิสิต อาจารย์
- ค่าพาหนะเดินทาง
- ค่าที่พัก
- ค่าอาหาร
- ค่าของที่ระลึก (โดยของที่ระลึก สถาบันที่เข้าร่วมจะนำไปแลกเปลี่ยนกัน ในช่วง ของงานเลี้ยง)

โดยงบประมาณที่สถาบันอุดมศึกษาจะได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานับตั้งแต่ วันซ้อมใหญ่ , วันที่จัดงาน 3 วัน รวม 4 วัน ประมาณ 30,000 – 50,000 บาท

1.2 กลุ่มภาค

Money (เงินทุน) มาจากต้นสังกัด หรือการลงขันกัน โดยใช้ตามระบบราชการ งบประมาณที่ ใช้อยู่ที่ 3,000 – 5,000 บาท ประกอบด้วย

- ค่าเครื่องแต่งกาย
- ค่าเบี้ยเลี้ยง นิสิต อาจารย์ ประชาชนศิลปิน ศิลปินพื้นบ้าน แม่ครู
- ค่าพาหนะเดินทางสำหรับไปฝึกซ้อมการแสดงกลุ่มภาค
- ค่าอาหาร

1.3 เจ้าภาพ

1. งบประมาณจาก สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โดยมีแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษา ที่เข้าร่วมงานดนตรี ไทยอุดมศึกษาและงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานจัด งานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 สำหรับสถาบันอุดมศึกษาใน

สังกัดและในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายการเป็นเจ้าภาพ สนับสนุนในวงเงิน 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)

2. งบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด ในส่วนของงบประมาณจากต้นสังกัดจะมาจาก งบประมาณของมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ โดยการตั้งโครงการ เพื่อขอเงินสนับสนุน ประมาณ 500,000 – 1,500,000 บาท
3. งบประมาณสนับสนุนจากภายนอก จากส่วนงานระดับชุมชน จังหวัด ตลอดจนงบประมาณ สนับสนุนจากเอกชน หรือที่เรียกว่า สปอนเซอร์ (Sponsor) ประมาณ 50,000 – 1,500,000 บาท

รวมงบประมาณที่เจ้าภาพใช้ในการจัดงานโดยประมาณอยู่ที่ 1,500,000 – 2,500,000 บาท/การจัดงานศิลปวัฒนธรรม จัดสรรให้แก่คณะดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

ผู้วิจัยพบว่า งบประมาณทั้งหมดของการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยยึดหลักจาก จำนวนผู้เข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18 โดยมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นเจ้าภาพ เนื่องจากมีผู้เข้าร่วมงานมากที่สุด เพื่อคำนวณค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งบประมาณของสถาบันที่เข้าร่วม	50,000 บาท X 108	สถาบัน	=	5,400,000 บาท
งบประมาณของกลุ่มภาค / สถาบัน	5,000 บาท X 25	สถาบัน	=	125,000 บาท
เงินสนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจาก				1,500,000 บาท
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา				
เงินสนับสนุนจากภาคเอกชน (Sponsor)				1,500,000 บาท
		รวม		8,525,000 บาท

*****หมายเหตุ***** หากกราบบังคลทูลเชิญเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กราบบังคลทูลเชิญเสด็จพระบรมวงศานุวงศ์ หากทรงรับเชิญเสด็จ ฯ หรือเสด็จ จะมีค่าใช้จ่ายในส่วนอาหารของเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ในส่วนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยงบประมาณจะได้จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และต้นสังกัดของเจ้าภาพในการจัดงานในครั้งนั้น

4. Man (ทรัพยากรบุคคล)

2.1 สถาบันที่เข้าร่วม

ทรัพยากรบุคคลของสถาบันที่เข้าร่วมแบ่ง ได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มชมรม ในสถาบันที่เป็น สมาชิก กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีคณะที่มีสาขานาฏศิลป์

หรือสาขาศิลปะการแสดง

- อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม	- อาจารย์ประจำสาขา
- อาจารย์พิเศษ	- อาจารย์พิเศษ
(ศิลปินในท้องถิ่น , ปราชญ์ศิลปิน)	(ศิลปินในท้องถิ่น , ปราชญ์ศิลปิน)
- ประธานชมรม	- นิสิต นักศึกษาในสาขา
- สมาชิกในชมรม	

2.2 กลุ่มภาค

ทรัพยากรบุคคลของกลุ่มภาค ประกอบด้วย

- อาจารย์พิเศษ (ศิลปินในท้องถิ่น , ปราชญ์ศิลปิน)
- อาจารย์จากแต่ละสถาบันในกลุ่มภาค
- นิสิต นักศึกษาจากแต่ละสถาบัน หรือ ตัวแทนจากนิสิต นักศึกษา จากแต่ละสถาบัน

2.3 เจ้าภาพ

ทรัพยากรบุคคลของเจ้าภาพ ประกอบด้วย

- คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ
- กองกิจการนิสิต นักศึกษา หรือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ของแต่ละสถาบัน
- คณาจารย์จากแต่ละคณะ
- บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย
- นิสิต นักศึกษา
- ชุมชน และ จังหวัด

โดยเจ้าภาพจะจัดตั้งทรัพยากรบุคคลในรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงาน

5. Management (การบริหารจัดการ)

3.1 การบริหารจัดการของสมาชิกที่เข้าร่วม

การบริหารจัดการของสมาชิกที่เข้าร่วม จากหัวข้อ Man ทรัพยากรบุคคลที่มีอิทธิพลในการบริหารจัดการ กลุ่มที่ 1 กลุ่มชมรม ในสถาบันที่เป็นสมาชิก คือ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม หรือ ประธานชมรม กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีคณะที่มีสาขานาฏศิลป์หรือสาขาศิลปะการแสดง คือ อาจารย์ประจำสาขา โดยการจัดการการแสดงในกลุ่มนี้ เป็นการนำเอาเอกลักษณ์ประจำถิ่น ภูมิปัญญาของท้องถิ่น วิถีชีวิต ผลงานการแสดงของนิสิต นักศึกษา รวมไปถึงการแสดงที่ได้รับความนิยมหรือการแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน ที่เป็นการแสดงของกรมศิลปากร ซึ่งการแสดงที่นำมาไม่จำเป็นที่จะต้องนำเอาเอกลักษณ์ในภาคของตนมา แต่จะทำการเลือกการแสดงจากความถนัดของทรัพยากรบุคคล ของแต่ละสถาบัน

การบริหารจัดการการแสดงของกลุ่มภาค โดยอาจารย์ผู้ควบคุม หรือนิสิตผู้ควบคุมการแสดงแต่ละสถาบัน จะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางและรูปแบบการแสดง คัดเลือกผู้แสดง แก้ปัญหาด้านการแสดงของสถาบันตนเอง และจัดเตรียมชุดการแสดง ตามแนวความคิดของการแสดง จัดหาหรือตัดเย็บเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับให้แก่การแสดงของเจ้าภาพ รวมไปถึงการออกแบบ แสง สี เสียง ให้เหมาะสมกับการแสดงแต่ละชุดการแสดง โดยประสานงานกับช่างเทคนิคที่สถาบันเจ้าภาพเป็นผู้จัดเตรียม

หลังจากจบงานสมาชิกที่เข้าร่วม จะดำเนินการจัดทำผลสรุปการเข้าร่วมงาน งบประมาณที่ใช้ให้แก่ต้นสังกัดของสถาบัน เพื่อเก็บเป็นหลักฐานในการวัดผลดัชนีชี้วัดในเรื่องการทำงานบำรุงศิลปะวัฒนธรรม

3.2 การบริหารจัดการการแสดงของกลุ่มภาค

สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ แบ่งได้เป็น กลุ่มภาคเหนือ กลุ่มภาคกลางมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มภาคกลางมหาวิทยาลัยเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มภาคใต้ โดยกลุ่มภาคที่การแสดงส่งการแสดงเข้าร่วมมากที่สุดคือ กลุ่มภาคเหนือ โดยการแสดงกลุ่มภาค ได้รับอิทธิพลมาจากงานดนตรีไทยอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สะดวกต่อการฝึกซ้อมการแสดงที่นำมาแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยการแสดงของกลุ่มภาคมี

ระยะเวลาของการแสดง แต่ละภูมิภาคจะทำการเลือกตัวแทนสถาบันของภูมิภาคนั้น เพื่อเป็นตัวแทนในภาค ในการประสานงานกับมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ และสำนักคณะกรรมการการตลอดจนการจัดการแสดงของกลุ่มภาค ในลักษณะการดูแลภาพรวมของการแสดงในการซ้อมการแสดง การประสานงาน เรื่องของเทคนิคสำหรับการแสดง โดยมีการบริหารจัดการการแสดงของกลุ่มภาค ดังนี้

กลุ่มภาคกลางรัฐ ,กลุ่มภาคกลางเอกชน

ดำเนินการจัดประชุม โดยตัวแทนของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง

- เพื่อหาแนวความคิดของการแสดง กำหนดระยะเวลาของการแสดง
- แบ่งส่วนหน้าที่รับผิดชอบให้แก่แต่ละสถาบัน
 - เพลงประกอบการแสดง
 - การแต่งกาย
 - ออกแบบ จัดทำโดยสถาบันที่รับหน้าที่ด้านการแต่งกาย
 - ที่ประชุมกำหนดรูปแบบการแต่งกาย แต่ให้แต่ละสถาบันรับผิดชอบจัดหาเอง
 - อุปกรณ์ประกอบการแสดง
 - ออกแบบท่า
 - ออกแบบโดยสถาบันที่รับหน้าที่ออกแบบ
 - แบ่งส่วนการออกแบบท่า ให้แต่ละสถาบัน เป็นส่วน ๆ

กำหนดนัดหมายการซ้อมการแสดง โดยส่วนมาก การแสดงกลุ่มภาคกลางรัฐ เอกชน จะนัดหมาย 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 - 2 นัดหมายเพื่อประชุม

ครั้งที่ 3 นัดหมายเพื่อซ้อมการแสดง โดยนัดหมายวันซ้อมใหญ่ ณ สถานที่จัดงาน โดยจะมีตัวแทนจากสถาบันใดสถาบันหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการแสดง ณ วันที่ซ้อมการแสดงในสถานที่จริง เพื่อดูภาพรวมต่าง ๆ บนเวทีก่อนจะถึงวันแสดงจริง และมีตัวแทนจากสถาบันในกลุ่มภาคทำหน้าที่การประสานงานกับช่างเทคนิคของเจ้าภาพในเรื่อง แสง เสียง หรือฉากประกอบบนเวที และมีสถาบันทำหน้าที่ประสานงานกับมหาวิทยาลัยเจ้าภาพใน

เรื่องของสวัสดิการและการส่งชุดการแสดง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้สมบูรณ์ก่อนวันแสดงจริง

กลุ่มภาคเหนือ

ดำเนินการจัดประชุม โดยตัวแทนของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีการนัดหมายด้วยกัน 3-4 ครั้ง

1. นัดหมายเพื่อประชุม เลือกชุดการแสดง และแบ่งหน้าที่ให้แต่ละสถาบัน
2. นัดหมายเพื่อต่อทำรำ (อาจจะมิ หรือไม่มี ถ้าไม่มีการนัดหมายในครั้งที่ 2 การต่อทำรำจะมีเป็นการอัดวิดีโอทำรำ พร้อมเพลงให้แต่ละสถาบันนำไปต่อทำกัน)
3. นัดหมายเพื่อซ้อมวันซ้อมใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยที่เป็นทางผ่านของสถานที่จัดงาน (อาจมีหรือไม่มีก็ได้)
4. นัดหมายเพื่อซ้อมวันซ้อมใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ

โดยการแสดงของกลุ่มภาคเหนือ จะมีการเรียนเชิญ ปรากฏศิลป์ ศิลปินพื้นบ้าน ตลอดจนครูจากวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม เป็นผู้ถ่ายทอดทำรำให้แก่นิสิต นักศึกษา เพื่อแสดงในนามการแสดงกลุ่มภาคเหนือ และยังเป็นการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาการแสดงพื้นเมืองของภาคเหนืออีกด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ,การแสดงกลุ่มภาคใต้

ในช่วงแรกมีการจัดการคล้ายกับกลุ่มภาคกลางรัฐ ภาคกลางเอกชน แต่ในปัจจุบันเนื่องด้วยระยะทางในการเดินทางเพื่อฝึกซ้อมและจำนวนสถาบันที่เข้าร่วมมากขึ้น ส่งผลให้การบริหารจัดการการแสดงของกลุ่มภาคใต้ ได้เปลี่ยนเป็นมีสถาบันเดียวรับผิดชอบในการบริหารจัดการ และส่งการแสดงในนามการแสดงภาค

3.3 การบริหารจัดการการแสดงของเจ้าภาพ

เกณฑ์ในการเป็นเจ้าภาพงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

1. ต้องเป็นสมาชิกเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาอย่างน้อย 1 ปี
2. เคยร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอย่างน้อย 1 ครั้ง

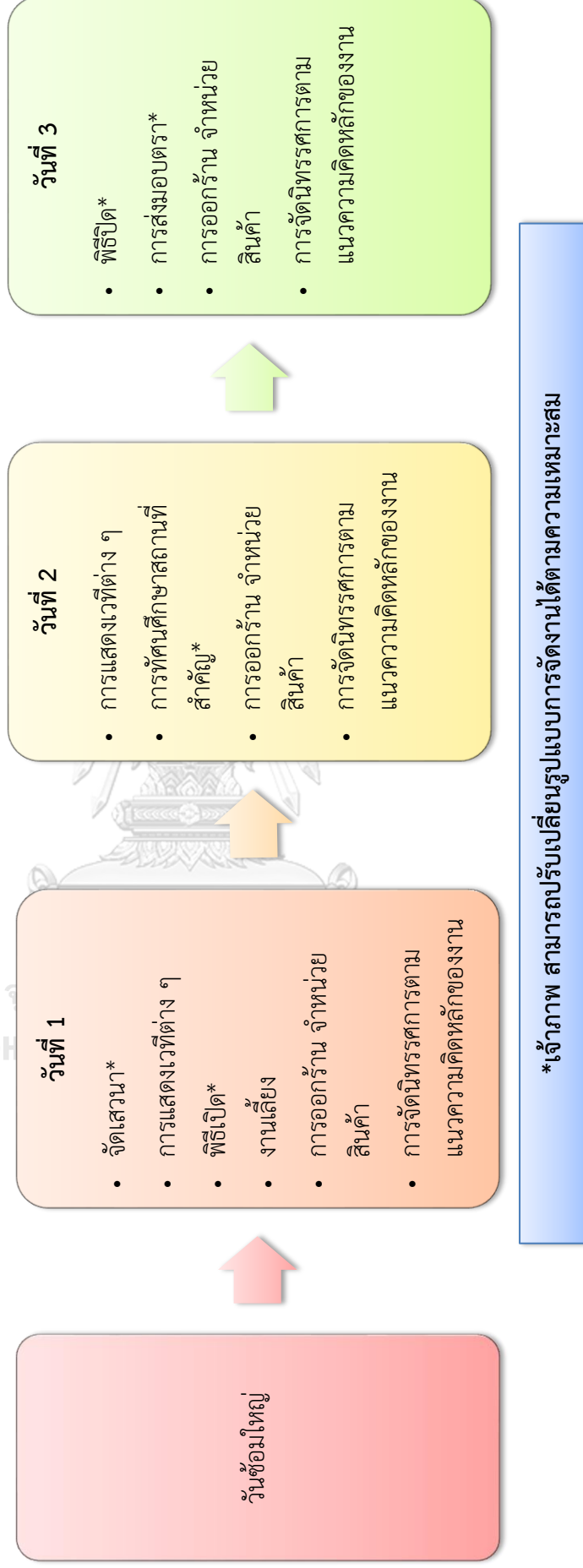
3. ความพร้อมสำหรับการเป็นเจ้าภาพ ประกอบด้วย ทรัพยากรบุคคล การบริหารจัดการ แหล่งที่มาของงบประมาณ ทรัพยากรด้านสถานที่สำหรับการแสดง

หากสมาชิกเครือข่ายสถาบันใด มีความพร้อมทั้ง 3 ข้อ และมีความประสงค์ในการรับเป็นเจ้าภาพงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา สามารถทำได้โดยการทำหนังสือขอรับเป็นเจ้าภาพงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถึง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หากมีสถาบันเสนอข้อเพียงแห่งเดียว ประธานในที่ประชุมจะถามความเห็นจากสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางภูมิศาสตร์ และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าภาพครั้งต่อไป แต่หากมีสถาบันเสนอเป็นเจ้าภาพมากกว่าหนึ่งสถาบัน สถาบันที่เสนอเป็นเจ้าภาพต้องอภิปรายความพร้อมของสถาบันตนให้สมาชิกแต่ละสถาบันได้พิจารณาเพื่อลงคะแนนเลือกเจ้าภาพในครั้งต่อไป โดยมีรูปแบบการจัดงาน ดังนี้

แผนภูมิ 13 รูปแบบการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย

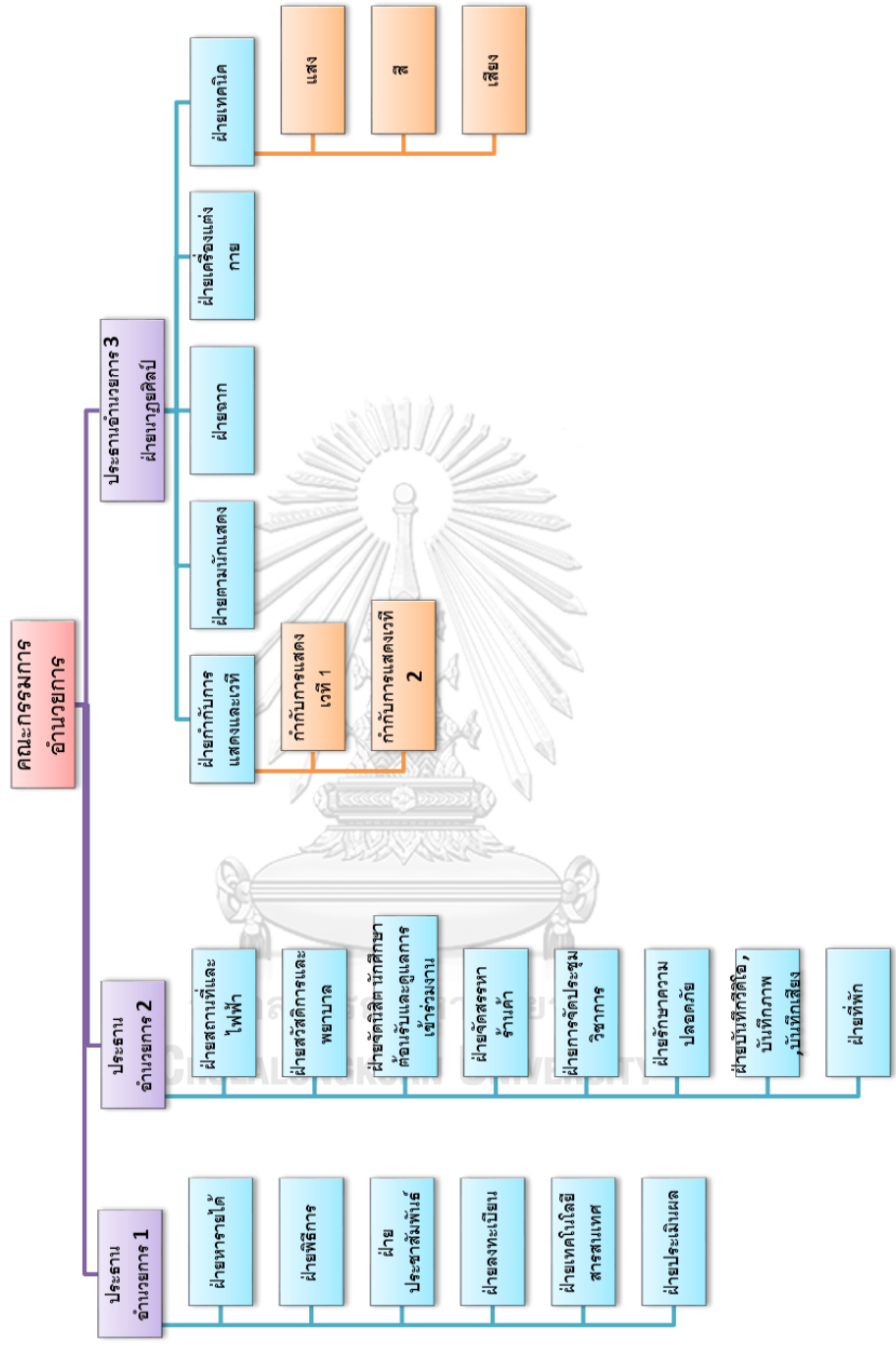
ตัวอย่าง การเสนอชื่อเป็นเจ้าภาพครั้งที่ 20 โดยในครั้งนี้มีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เป็นสถาบันเดียวที่เสนอชื่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสที่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ก่อตั้งครบ 50 ปี จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในวาระดังกล่าว

หลังจากมีมติเลือกเจ้าภาพในครั้งต่อไปแล้ว เจ้าภาพในครั้งต่อไปจะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยนำ Money (เงิน) Man (ทรัพยากรบุคคล) มาทำการบริหารจัดการ หรือ Management โดยจัดการบริหารรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงาน แต่ละฝ่าย และมีหน้าที่ของแต่ละฝ่าย

จากการศึกษาข้อมูลในด้านต่าง ๆ และการนำแนวความคิด 5M ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการดำเนินงาน หน้าที่ ของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ได้ดังนี้

แผนภูมิ 14 แผนภูมิรูปแบบคณะกรรมการดำเนินการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย

คณะกรรมการอำนวยการ

มีหน้าที่ อำนวยการจัดโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ให้คำปรึกษา สนับสนุนดูแลจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ติดตามความคืบหน้าของแต่ละฝ่าย ผ่านการประชุมหรือการรายงานผ่านช่องทางต่าง ๆ

ประธานอำนวยการ 1

มีหน้าที่ อำนวยการจัดโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ให้คำปรึกษา สนับสนุนดูแลจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ติดตามความคืบหน้าของแต่ละฝ่ายของตน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ผ่านการประชุมหรือการรายงานผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการ ดังนี้

ฝ่ายหารายได้

- จัดสรรงบประมาณที่ได้รับจาก สกอ. ในการจัดการงานศิลปวัฒนธรรม
เจ้าภาพได้งบประมาณสนับสนุน 1,500,000 บาท
- หาแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ หรือ สปอนเซอร์ เพื่อให้การจัดงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น งบประมาณ 1,500,000 - 2,500,000 บาท

ฝ่ายพิธีการ

- กำหนดการจัดงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 - จัดทำเอกสารและหนังสือราชการเชิญชวนสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงาน ต่าง ๆ
- ตลอดจนแขกผู้มีเกียรติ เข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- จัดทำหนังสือเชิญประธาน ในพิธีเปิด – ปิด และจัดทำคำกล่าวรายงาน คำกล่าวเปิดงานและคำกล่าวปิดงาน
 - จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ พร้อมชี้แจงข้อมูล รายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินงานให้กับคณะกรรมการแต่ละฝ่ายทราบ
 - จัดเตรียมของที่ระลึกสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วม
 - บันทึกและจัดทำเอกสารประกอบการประชุม
 - ดำเนินการจัดแถลงข่าวงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
 - รายงานผลดำเนินโครงการต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

- ดำเนินการประชาสัมพันธ์การจัดงานผ่านสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์
- ประสานงานกับสื่อมวลชน ประจำห้องที่

- จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อแจ้งกำหนดการการแสดงผลงาน ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- บันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว พร้อมจัดทำแผ่นซีดีการแสดงงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ฝ่ายลงทะเบียน

- ดูแล ประสานงานสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- จัดเตรียมเอกสารรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมงาน

- จัดเตรียมบัตรสำหรับ เข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา สูจิบัตร และของที่ระลึกเพื่อมอบให้แก่สมาชิกที่เข้าร่วมงาน

- ให้บริการการ คำแนะนำ คำปรึกษาสำหรับลงทะเบียนสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

คณะกรรมการฝ่ายจัดนักศึกษาและนักเรียนเข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- จัดนักศึกษา นักเรียน เข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

คณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติ

- ต้อนรับและดูแล คณะผู้บริหาร บุคลากร คณะสำนักงานการการอุดมศึกษาและหัวหน้าราชการในพิธีเปิด - ปิด ตลอดจนแขกผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

- จัดทำเว็บไซต์งานงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- เพิ่มเติมข้อมูล ให้เป็นปัจจุบัน บนหน้าเว็บไซต์งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ฝ่ายประเมินผล

- จัดทำแบบสอบถามผลการประเมินการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

- สรุปผลการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ประธานอำนวยการ 2

มีหน้าที่ อำนวยการจัดโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ให้คำปรึกษา สนับสนุนดูแลจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ติดตามความคืบหน้าของแต่ละฝ่ายของตน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ผ่านการประชุมหรือการรายงานผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการ ดังนี้

ฝ่ายสถานที่และไฟฟ้า

- ติดตั้งไฟส่องสว่าง บริเวณการจัดงาน

ฝ่ายสวัสดิการและพยาบาล

- จัดเตรียมอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมงาน ผู้ปฏิบัติงาน ตามจำนวน
- จัดเตรียมอาหารสำหรับวันงานเลี้ยง
- จัดเตรียมจุดพยาบาล พยาบาล รถพยาบาล ตลอดจนการจัดทำแผนสำหรับกรณีฉุกเฉิน

ฝ่ายจัดนิสิต นักศึกษา ต้อนรับและดูแลการเข้าร่วมงาน

- จัดนิสิต นักศึกษา เพื่อดูแล ต้อนรับ
- ประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมงานที่เข้าร่วม
- จัดนิสิต นักศึกษา ดูแล สถาบันที่เข้าร่วมงาน

ฝ่ายจัดสรรหาร้านค้า

- จัดหาและคัดเลือกร้านค้า อาทิ ร้านค้าจำหน่ายสินค้าประจำท้องถิ่น ร้านค้าของนิสิต นักศึกษา บุคลากร ประชาชน เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าภายในงาน

ฝ่ายการจัดประชุมวิชาการ

- จัดหาหัวข้อ สำหรับการจัดประชุมวิชาการ
- ติดต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ เพื่อเป็นผู้ดำเนินรายการ , ผู้เข้าประชุม
- จัดเตรียมเอกสาร ข้อมูล เพื่อแจกให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม

ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

- วางแผนการรักษาความปลอดภัย ภายในงาน ดูแลทางเข้า - ออก ให้แก่ผู้เข้าร่วมงาน
- อำนวยความสะดวก ด้านที่จอดรถให้แก่ผู้เข้าร่วมงาน
- จัดหาผู้รักษาความปลอดภัย

ฝ่ายบันทึกวิดีโอ , บันทึกภาพ , บันทึกเสียง

- จัดหากล้องถ่ายวิดีโอ ถ่ายภาพ บันทึกเสียง และจัดหาช่างภาพ ตามความเหมาะสมของเวที
- หากมีการเผยแพร่ภาพสด ต้องประสานงานกับฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการนำภาพการแสดงผลเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ฝ่ายที่พัก

- จัดหาที่พักภายในมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ (หอใน) ให้แก่สมาชิกที่เข้าร่วมงาน

- หากไม่มีหอพักภายในมหาวิทยาลัย ให้ประสานงานกับที่พักเอกชน โดยรอมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ โดยแจ้งราคา , จำนวนผู้เข้าพัก / ห้อง , ที่จอดรถ แก่สมาชิกที่เข้าร่วม

ประธานอำนวยการ 3 ฝ่ายนาฏศิลป์

มีหน้าที่ อำนวยการจัดโครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ให้คำปรึกษา สนับสนุน ดูแลจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ติดตามความคืบหน้าของแต่ละฝ่ายของตน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ผ่านการประชุมหรือการรายงานผ่านช่องทางต่าง ๆ หากเป็นไปได้ประธานอำนวยการ 3 อาจมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ จากสาขานาฏศิลป์ สาขาศิลปะการแสดง หรือผู้ที่เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการการแสดง เพราะจะทำให้การบริหารจัดการการแสดงจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีคณะกรรมการ ดังนี้

ฝ่ายกำกับการแสดงและเวที

- จัดหานักแสดงสำหรับการแสดงในช่วง พิธี เปิด – ปิด
 - กำหนดลำดับขั้นตอน พิธีเปิด – ปิด
 - ควบคุม ดูแล จัดลำดับการแสดงบนเวทีให้เป็นไปลำดับการแสดง
 - ประสานงานพิธีกรดำเนินรายการประจำเวที การแสดง และพิธีเปิด – ปิด
- กำกับการแสดง

กำกับการแสดงเวที 1

กำกับการแสดงเวที 2

- ประสานงานกับกลุ่มกิจกรรมเพื่อเชิญเข้าร่วมแสดงบนเวที
- ประสานงานกับฝ่ายปฎิคม เพื่อเชิญคณาจารย์ร่วมกิจกรรม
- ประสานงานกับฝ่ายแสงเสียง เรื่องรูปแบบแสงเสียงในเวที
- ประสานงานกับฝ่ายพิธีการ สำหรับพิธีเปิด - ปิด ในวันงาน
- จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีเปิดและกิจกรรมบนเวทีกลาง

ฝ่ายตามนักแสดง

- ประสานงานกับฝ่ายจัดนิสิต นักศึกษา ต้อนรับและดูแลการเข้าร่วมงาน เพื่อแจ้งกำหนดการซ้อมการแสดง ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของนักแสดงจากแต่ละสถาบันเพื่อให้พร้อมสำหรับการขึ้นแสดงบนเวที
- อำนวยความสะดวกสถาบันที่เข้าร่วมแสดง

- ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในอำนาจการ 3 เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การแสดงของแต่ละสถาบัน

ฝ่ายฉาก

- ออกแบบ ติดตั้ง ฉากประกอบบนเวที คือ ป้ายชื่องาน วันเวลา สถานที่ที่จัดงาน โดยออกแบบให้สวยงาม เหมาะสม กับเวที รวมถึงป้ายสำหรับการถ่ายภาพภายในงาน

ฝ่ายเครื่องแต่งกาย

- จัดเตรียมชุดการแสดง ตามแนวความคิดของการแสดง จัดหา หรือตัดเย็บเครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับให้แก่การแสดงของเจ้าภาพ

ฝ่ายเทคนิค

แสง

สี

เสียง

- จัดเตรียม ดูแล ควบคุม ออกแบบ แสง สี เสียง ให้เหมาะสมกับการแสดงแต่ละชุดการแสดง

คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ สามารถปรับเปลี่ยนการแต่งตั้ง และมอบหมายหน้าที่ตามความเหมาะสมของการดำเนินงานแต่ละสถาบันที่เป็นเจ้าภาพ

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการจัดการแสดง

ช่วงเตรียมงาน

หลังจากมหาวิทยาลัยเจ้าภาพได้แจ้งแนวความคิดหลักของงานปีนั้นแก่สมาชิก เจ้าภาพในแต่ละปีจะส่งหนังสือใบตอบรับการเข้าร่วมงานให้แก่สมาชิกแต่ละสถาบันโดยผ่านทางสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยในช่วงระยะการจัดงานครั้งที่ 1 – 13 เอกสารใบตอบรับการเข้าร่วมจะให้ส่งพร้อมกับการแสดงที่จะนำมาแสดงภายในงาน โดยส่งทางไปรษณีย์ หรือ การส่งโทรสาร (FAX) แก่มหาวิทยาลัยเจ้าภาพ แต่การจัดงานตั้งแต่ครั้งที่ 14 เป็นต้นมา ได้มีการจัดทำสื่อ นำข้อมูลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ (Website) โดยสมาชิกต้องทำการลงทะเบียนบัญชีผู้ใช้ และทำการแจ้งรายการแสดง พร้อมทั้งการแจ้งความจำนงวัน เวลา สำหรับการข้อมติการแสดง และแจ้งข้อกำหนดต่าง ๆ ดังนี้

- เวลาของการแสดง
- ขนาดของเวที แต่ละเวที
- สิ่งอำนวยความสะดวกและการดำเนินการฝึกซ้อมของสถาบันอุดมศึกษา

หลังจากที่สมาชิกได้กรอกข้อมูลด้านการแสดงตามวันเวลาที่กำหนด มหาวิทยาลัยเจ้าภาพจะนำการแสดงของแต่ละมหาวิทยาลัย มาจัดลงแต่ละเวที โดยแนวความคิดหลัก จำนวนเวที ขึ้นอยู่กับเจ้าภาพ โดยส่วนมากมีตั้งแต่ 2 – 7 เวที โดยแต่ละเวทีแยกประเภทของการแสดงแตกต่างกัน

จากนั้นมหาวิทยาลัยเจ้าภาพจะทำการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงที่แบ่งตามเวที ตารางการซ้อม กำหนดการของงาน บนสื่อหน้าข้อมูลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ (Website) โดยสมาชิกสามารถขอแก้ไขข้อมูลได้ตามระยะเวลาที่กำหนด พร้อมกับการที่สมาชิกส่งข้อมูลการแสดงสำหรับนำข้อมูล ลงสู่อีเมลตามรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อสถาบัน
- ชื่อชุดการแสดง
- ประวัติความเป็นมาของชุดการแสดง (โดยสังเขป)
- แนวความคิดของชุดการแสดง
- รายชื่อผู้ควบคุมการแสดง
- รายชื่อผู้ฝึกสอน
- รายชื่อนักแสดง

หลังจากครบกำหนดระยะเวลาของการลงตรวจสอบข้อมูล และส่งข้อมูลสำหรับจัดทำสู่อีเมล มหาวิทยาลัยเจ้าภาพจะทำการบรรจุข้อมูลขึ้นบนสื่อหน้าข้อมูลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ (Website) และทำการส่งรายละเอียดการแสดงรวมของกลุ่มสถาบันแต่ละภาค และการแสดงรวมสถาบัน สำหรับจัดแสดงในพิธีเปิด

ระยะแสดงจริง

- ติดต่อประสานงานกับมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม
- อำนวยความสะดวกให้แก่แต่ละมหาวิทยาลัย
- แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

*****หมายเหตุ***** ในการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ในครั้งถัดไปที่จะเกิดขึ้น หากมีแนวทางในการกราบบังคลทูลเชิญเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กราบทูลเชิญเสด็จพระบรมวงศานุวงศ์ และการขอพระราชทานพระมหากرุธนา พระกรุธนา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ ในการเสด็จเป็นประธานในพิธีเปิด การเสด็จร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา การบริหารจัดการของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา จะปรับเปลี่ยน โดยมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ สำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา จะทำการขอพระราชทานอนุญาต ถึงราชเลขาธิการ หรือราชเลขาณุกการของทุกพระองค์ หาก

ทรงรับเชิญเสด็จ ฯ หรือเสด็จ จะมีหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการเตรียมการรับเสด็จ ฯ หรือ เสด็จ เช่น กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง สถานีตำรวจในพื้นที่จัดงาน เป็นต้น

โดยฝ่ายพิธีการ หรือ ฝ่ายอื่น ๆ ที่เจ้าภาพแต่งตั้ง จะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ ประสานงาน กับ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของงาน และประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการรับเสด็จ ฯ หรือเสด็จ ร่วมกันดำเนินงานโดยทางเจ้าภาพต้องจัดทำหมายกำหนดการ การถวายการรักษาความปลอดภัย สถานที่ในการรับรอง แผนการปฐมพยาบาล แผนการรักษาความปลอดภัย โดยเตรียมงานให้พร้อมทุกฝ่าย เพื่อนำไปประชุมความพร้อมสำหรับการจัดงาน ให้แก่สำนักพระราชวัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการจัดงานในครั้งนี้

ส่วนของการแสดงที่จะแสดงหน้าพระที่นั่ง จะเป็นการแสดงที่เจ้าภาพกำหนดขึ้น ตลอดจนการขอความร่วมมือจากสถาบันที่เข้าร่วมงาน ในการส่งตัวแทนนิสิต นักศึกษา ร่วมแสดงการแสดงพิเศษในครั้งนี้

ระยะประเมินผล

หลังงานมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ จัดทำสรุปงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และส่งรายละเอียดการสรุปงานให้แก่สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา และแจ้งสรุปผลการดำเนินงานให้สมาชิกทราบ และรับฟังคำแนะนำจากสมาชิกที่เข้าร่วมงานโดยครั้งนี้ การจัดงานของเจ้าภาพถือเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดงานศิลปวัฒนธรรมในแต่ละครั้ง และเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ของเจ้าภาพ

ผู้วิจัยพบว่าการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาสอดคล้องและตอบสนองการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัย / ตัวชี้วัด (ระดับมหาวิทยาลัย) ด้านยุทธศาสตร์ด้านการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม , สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงาน / ตัวชี้วัด ของกองกิจการนิสิต นักศึกษา ของแต่ละมหาวิทยาลัย ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานิสิต นักศึกษา , สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน (ระดับมหาวิทยาลัย) ด้านการผลิตบัณฑิต , ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม จัดทำโครงการ โดยมีตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินโครงการ ดังนี้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. เกิดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมด้านการแสดงดนตรีและนาฏยศิลป์ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วม
2. ผู้เข้าร่วมโครงการได้ร่วมทำนุบำรุงและสืบสานศิลปวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการแสดง
3. มีกระบวนการในการเสริมทักษะและกระบวนการเรียนรู้สำหรับนิสิตที่เป็นตัวแทน เข้าร่วมโครงการ

เชิงปริมาณ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเป้าหมายที่เจ้าภาพกำหนด
2. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เชิงคุณภาพ

1. คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา เกิดทักษะและสามารถบริหารจัดการและออกแบบการแสดงได้
2. คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา เกิดแรงบันดาลใจและเห็นแนวคิดในการสร้างสรรค์งานด้านศิลปวัฒนธรรม

ผู้วิจัยพบว่า ประเภทกิจกรรม ตรงกับ กิจกรรม 5 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 3 ด้าน ดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดโดยแต่ละสถาบัน
2. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
3. กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

โดยโครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ 5 ประการ TQF

1. คุณธรรม จริยธรรม
2. ความรู้
3. ทักษะทางปัญญา
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4. Marketing (การบริหารการตลาด)

4.1 การบริหารการตลาดโดยสถาบันที่เข้าร่วม

การเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ของสมาชิกเครือข่าย ถือเป็นการบริหารการตลาดในแง่ของการประชาสัมพันธ์ เนื่องด้วยการนำผลงานสร้างสรรค์ หรือการเข้าร่วม เป็นการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยไปในตัว และยังส่งผลให้ผู้บริหาร อาจารย์ นิสิต นักศึกษา ได้ทำความรู้จักกับสถาบันอื่น ๆ

4.2 การบริหารการตลาดโดยกลุ่มภาค

การเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในฐานะ กลุ่มภาค ในด้านของการบริหารจัดการตลาด เป็นการบริหารจัดการการตลาดด้านประชาสัมพันธ์ของการแสดงที่นำมาแสดง เนื่องจากการแสดงในกลุ่มภาคจะเป็นการแสดงสร้างสรรค์ และการแสดงเชิงอนุรักษ์

4.3 การบริหารการตลาดโดยเจ้าภาพ

การเป็นเจ้าภาพการบริหารการตลาดในส่วนหลัก คือการจัดทำการตลาดโดยการประชาสัมพันธ์ให้สถาบันในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ที่สนใจเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เข้าร่วมงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ภายในจังหวัดที่จัดงาน เข้าร่วมงาน ที่จัดขึ้น

5. Moral (ใจ)

- การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิกเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
- การสร้างสัมพันธ์อันดี ให้แก่นิสิต นักศึกษา และคณาจารย์จากแต่ละสถาบันที่เข้าร่วม

6. Plance (สถานที่)

6.1 สถานที่จัดงาน

เนื่องด้วยการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนสถานที่จัดงาน ไปตามที่ตั้งต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ ทำให้งบประมาณที่ตั้งไว้ ส่งผลกระทบให้จำนวนนิสิต นักศึกษา อาจต้องลดจำนวน หรือสามารถเพิ่มจำนวนนิสิต นักศึกษาได้ ส่งผลให้การแสดงที่แต่ละสถาบันที่คัดเลือกมาแสดง จะปรับเปลี่ยนตามสถานที่จัดงานสถานที่จัดแสดง

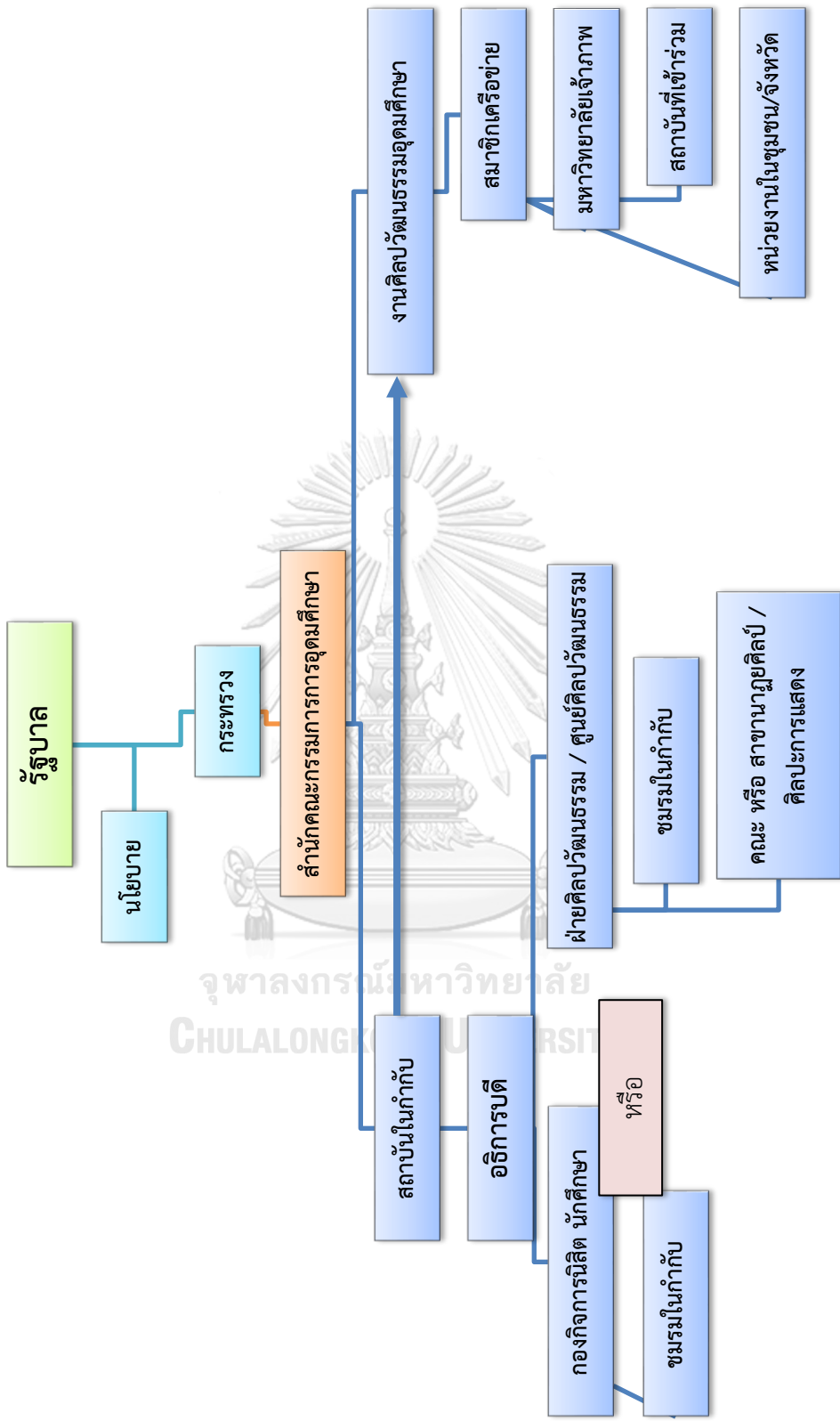
การเปลี่ยนสถานที่จัดงานยังเป็นโอกาสอันดี ที่ทำให้นิสิต นักศึกษา ได้ทัศนศึกษา วัฒนธรรม สถานที่สำคัญ ของมหาวิทยาลัยเจ้าภาพอีกด้วย

6.2 สถานที่จัดแสดง

เนื่องจากการสถานที่จัดการแสดงโดยส่วนมาก จะจัดแสดงในหอประชุม หอแสดงดนตรี อาคารอเนกประสงค์ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งสถานที่เหล่านี้จะมีเวที ที่มีขนาดที่แน่นอน ตลอดจนเวทีที่สร้างขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเวทีกลางแจ้ง หรือเวทีตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เจ้าภาพสร้างขึ้น โดยเวทีขนาดเล็ก สามารถทำการแสดงได้ 1- 5 คน , เวทีขนาดกลาง สามารถทำการแสดงได้ 5 – 10 คน และเวทีขนาดใหญ่ สามารถทำการแสดงได้ 10 – 30 คน โดยทางเจ้าภาพ จะทำการแจ้งขนาดของเวที แก่สมาชิกเครือข่ายที่เข้าร่วมงาน ส่งผลให้ขนาดของเวที มีผลต่อการเลือกชุดการแสดงของแต่ละสถาบันเช่นกัน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมของการแสดง

ผู้วิจัยพบว่า การจัดโครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถือเป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบาย ที่คณะรัฐมนตรีในทุกสมัย มอบหมายนโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยกระทรวงรับนโยบายและส่งต่อให้หน่วยงานในกำกับ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยทั่วประเทศมีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทำให้เกิดการรวมตัวกัน เพื่อจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ทำเรื่องถึงอธิการบดีของมหาวิทยาลัยในกำกับ เพื่อเชิญเข้าร่วมงานศิลปวัฒนธรรม โดยอธิการบดีได้มอบหมายให้ฝ่ายกิจการนิสิต นักศึกษา เนื่องด้วยมีชมรมในสังกัดของสโมสรนิสิต นักศึกษาอยู่ได้กำกับ หากไม่มีชมรมในสังกัด กองกิจการนิสิต นักศึกษา อธิการบดีมอบหมายให้ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม หรือศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่มีชมรมนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดง รับผิดชอบที่ดูแล ตลอดจนการขอความร่วมมือจากคณะ หรือสาขาวิชา นาฏศิลป์ ศิลปะการแสดง ในการเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยเพื่อเข้าร่วมแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาและถือเป็นสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ ไปโดยปริยาย ดังแผนภูมิโครงสร้างการกำเนิดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ดังนี้

แผนภูมิ 15 แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย

จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยพบว่าการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาทั้ง 19 ครั้งที่ผ่านมา ผลการประเมินการจัดงานในแต่ละครั้งมีผลการประเมินด้านตัวชี้วัดทุกด้านอยู่ในระดับ ดี – ดีมาก ทำให้การจัดงานศิลปวัฒนธรรมเป็นโครงการที่ดีมากในด้านของการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ หากแต่งบประมาณที่ใช้ในดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมเป็นงบประมาณที่ค่อนข้างสูงในระดับมาก เห็นได้ว่าส่วนของงบประมาณของสมาชิกที่เข้าร่วมงาน ส่วนของการเดินทางเป็นส่วนที่ใช้จ่ายมากที่สุด เนื่องด้วยการจัดงานที่หมุนเวียนการเป็นเจ้าภาพจัดงานทำให้มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม จำเป็นต้องเดินทาง โดยรถตู้โดยสาร ทำให้จำนวนของวันที่ใช้เดินทางมีจำนวนมาก ส่งผลให้สถาบันที่เข้าร่วมที่เดินทางไกล ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ทางเจ้าภาพได้เตรียมไว้ เช่น การจัดงานครั้งที่ 19 จัดที่จังหวัดบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ใช้ระยะเวลาในการเดินทางตามโครงการที่ตั้งไว้ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมแสดงในงานพิธีเปิดได้ และไม่สามารถอยู่ดูสถาบันอื่น ๆ แสดงได้ เพราะต้องเดินทางกลับหลังจากแสดงเสร็จ เนื่องด้วยการเบิกจ่ายงบประมาณในการเดินทาง ส่งผลให้ไม่สามารถอยู่ร่วมงานเลี้ยงในพิธีเปิด – พิธีปิด ที่มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนที่ระลึกแก่สถาบันต่าง ๆ จึงไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ หรือการต่อยอดความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นได้ เนื่องด้วยเหตุผลเรื่องระยะทาง งบประมาณ และยังส่งผลให้หลาย ๆ การแสดงไม่มีผู้ชม เพราะสถาบันอื่น ๆ ทอยยกั้นเดินทางกลับ และสถาบันที่จะทำการแสดงต่อ ต้องเตรียมตัวเพื่อจะแสดง เป็นเหตุให้ผู้แสดงไม่มีกำลังใจจากผู้ชมในการทำการแสดง หากนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ ที่เข้าร่วมได้ชมการแสดงในงานอาจจะเป็นการจุดประกายการต่อยอดการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ให้แต่ละสถาบันได้ทำการพัฒนางานด้านนาฏศิลป์ต่อไป

ตลอดจนผู้วิจัยพบว่ามีสถาบันที่สนใจเป็นสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ และเข้าร่วมงานเพิ่มขึ้นในอนาคต ทำให้อาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของการจัดการด้านการแสดง กำหนดการการแสดง จำนวนชุดการแสดง ปริมาณประชากรที่เพิ่มขึ้นในอนาคต การจัดการการแสดงในงานครั้งต่อไป อาจต้องวางแผนการจัดการการแสดงที่เพิ่มให้รัดกุมยิ่งขึ้น

ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจ หรือประชาชนทั่วไป ที่สนใจสามารถเข้าร่วมชมการแสดงของสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่นิสิต นักศึกษา ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ในการแสดงต่อไป ตลอดจนเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นแบบแผนตามแบบกรมศิลปากร

และผู้วิจัยเห็นว่าอยากให้มีส่วนสนับสนุนการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของงบประมาณในการจัดงาน ทั้งจากภาครัฐและเอกชน เนื่องจากมีสถาบันอุดมศึกษา

ที่สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพื่อเข้าร่วมงานเพิ่มมากขึ้น และ เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชน มีเวทีในการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมและตระหนักถึงคุณค่า เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติต่อไปเนื่องจากมีสถาบันอุดมศึกษาที่สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพื่อเข้าร่วมงานเพิ่มขึ้น อาจจะทำให้พบปัญหาในเรื่องการจัดการการแสดง โดยเฉพาะในเรื่องของห้องแต่งตัวนักแสดงตลอดจนลำดับในการจัดรายการแสดงในแต่ละวัน ควรมีการปรับปรุงแบบการจัดงานเลี้ยง ให้เป็นไปในรูปแบบการจัดเลี้ยงแบบที่นั่งประจำที่แสดงป้ายชื่อแต่ละมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการง่ายในการสนทนาทำความรู้จัก แลกของที่ระลึก และสร้างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาในด้านนาฏศิลป์ไทย ให้เป็นเครือข่ายที่มั่นคงต่อไปในอนาคต และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจ หรือประชาชนทั่วไป ที่สนใจสามารถเข้าร่วมชมการแสดงของสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการให้กำลังใจนิสิตนักศึกษา ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ในการแสดง และเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของไทย

4.8 ประโยชน์ของการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา

ผู้วิจัยพบว่า การจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถือเป็นงานที่มีประโยชน์ต่อนิสิต นักศึกษา ตลอดจนคณาจารย์ ที่สนใจศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย โดยถือเป็นเวทีให้นิสิต นักศึกษาแสดงศักยภาพในด้านศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ ได้ทำความรู้จัก พูดคุย พบปะ แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมแต่ละภูมิภาค ทั้งการแสดงเชิงอนุรักษ์ การแสดงเชิงสร้างสรรค์ และสามารถนำไปต่อยอดการแสดงที่นำมาแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาได้อีก ไม่ว่าจะเป็นการนำการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่องานนี้ ไปแสดงในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย หรือการเพิ่มมูลค่าของประจำภูมิภาคในด้านของการแสดงเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าในอีกรูปแบบหนึ่ง

และในส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือการที่นิสิต นักศึกษา ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะในเรื่องของการแสดง และบริหารจัดการ ตลอดจนสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อน ๆ สายศิลปวัฒนธรรม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในอนาคต หรืออนาคตจากนิสิต นักศึกษา กลายเป็นคณาจารย์สายศิลปวัฒนธรรม โดยนำประสบการณ์การสร้างสรรค การอนุรักษ์ งานศิลปวัฒนธรรมของภูมิภาคตนเอง ไปพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมในสายวิชาการ และพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรมไทยไปถึงระดับนานาชาติต่อไป

สรุป

งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถือเป็นงานที่มีความสำคัญต่อศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เนื่องด้วยเป็นพันธกิจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ในเรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา มีพัฒนาการการแสดงด้วยกัน 2 ช่วง โดยช่วงที่ 1 พ.ศ. 2541 - พ.ศ. 2543 (ครั้งที่ 1-3) , ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2562 (ครั้งที่ 4-19) **ช่วงที่ 1 พ.ศ. 2541 - พ.ศ. 2543 (ครั้งที่ 1-3)** ผู้วิจัยพบว่า พัฒนาการการแสดงในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ไม่มีแนวความคิดหลักของการจัดงาน ส่งผลให้ไม่มีการแสดงในพิธีเปิด แต่ในครั้งที่ 3 มติในที่ประชุมในการเริ่มมีการแสดงทุกสถาบันที่ร่วมงานมีโอกาสได้แสดงต่อหน้าพระที่นั่งในพิธีเปิดงาน โดยการนำพระเกียรติคุณด้านต่าง ๆ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อนำมาจัดเป็นการแสดงของกลุ่มสถาบันต่าง ๆ และผูกเป็นเรื่องราว โดยให้แต่ละกลุ่มสถาบันแสดงภายในเวลากลุ่มละ 5 นาที และการแสดงในพิธีปิดจะมาจากเจ้าภาพ ต่อด้วยการแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์โครงการให้เจ้าภาพครั้งต่อไป และเจ้าภาพในครั้งต่อไปจะมีการแสดงรับมอบตราสัญลักษณ์ โดยจะมีรูปแบบเป็นการเดินขบวนแห่ เชิญธงตราประจำมหาวิทยาลัย และมีการแสดงประกอบการรับมอบ เพื่อถือเป็นการแสดงความพร้อมในการจัดงานครั้งต่อไป ในส่วนการแสดงกลุ่มภาคที่นำมาแสดงในครั้งที่ 1 ไม่มีการกำหนดระยะเวลาของการแสดง และเริ่มมีการกำหนดระยะเวลาของการแสดงในการจัดงานครั้งที่ 2 โดยการแสดงกลุ่มภาคจะเน้นหลักไปในการแสดงศิลปวัฒนธรรมของภาคนั้น ๆ ตลอดจนการนำการแสดงที่ได้รับถ่ายทอดท่ารำจากปราชญ์ศิลปินในภูมิภาคต่าง ๆ มาแสดง ทั้งในแบบการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ที่มีแนวความคิดทางด้านนาฏศิลป์ไทย , นาฏศิลป์พื้นบ้าน รูปแบบของการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วมมีการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ , การแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน และการแสดงประเภทนาฏศิลป์พื้นเมือง การแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด คือการแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยรูปแบบระบำ , การแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยชุดการแสดงที่เลือกนำมาแสดง มีแนวความคิดมาจากคณาจารย์ , อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม **ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2562 (ครั้งที่ 4-19)** ผู้วิจัยพบว่า พัฒนาการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เริ่มมีการตั้งชื่อแนวความคิดหลักของงาน และระบุต่อท้ายชื่อโครงการ ส่งผลให้การแสดงในพิธีเปิดมีแนวความคิดมาจากชื่องาน โดยแบ่งการแสดงได้สองแบบ แบบที่ 1 การแสดงจากแนวความคิดของงาน แบบที่ 2 คือการแสดงจากกลุ่มภาค มีระยะเวลา 25 – 40 นาที เป็นการให้เกียรติสถาบันกลุ่มภาค ทำให้มหาวิทยาลัยเจ้าภาพจะนำการแสดงกลุ่มภาคมาบรรจุในกำหนดการของพิธีเปิด โดยการแสดงกลุ่มภาคจะเป็นการแสดงที่มีแนวคิดเดียวกันกับงานหรือไม่มีตรงตามแนวความคิดของงานก็ได้ การ

แสดงในพิธีปิดจะมาจากเจ้าภาพ ต่อด้วยการแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์โครงการให้เจ้าภาพครั้งต่อไป และเจ้าภาพในครั้งต่อไปจะมีการแสดงรับมอบตราสัญลักษณ์ โดยจะมีรูปแบบเป็นการเดินขบวนแห่ เชิญธงตราประจำมหาวิทยาลัย และมีการแสดงประกอบการรับมอบ เพื่อถือเป็นการแสดงความพร้อมในการจัดงานครั้งต่อไป

การแสดงกลุ่มภาคมีการปรับการแสดงของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือแสดงร่วมกับกลุ่มภาคกลาง ตั้งแต่ครั้งที่ 15 เป็นต้นมา

รูปแบบของการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วมมีการแสดงประเภทการแสดงสร้างสรรค์ , การแสดงประเภทการแสดงมาตรฐาน และการแสดงประเภทนาฏศิลป์พื้นเมือง การแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด คือการแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยรูปแบบระบำ , การแสดงประเภทสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยชุดการแสดงที่เลือกนำมาแสดง มีแนวความคิดมาจากคณาจารย์ , อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม , ประธานชมรม

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเห็นว่าในอนาคต สถาบันที่เข้าร่วมงานอาจจะมีการแสดงนำการแสดงมาแสดงด้วยกัน 2 ชุดการแสดงต่อสถาบัน คือการแสดงประเภทสร้างสรรค์ และการแสดงประเภทมาตรฐาน เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การจัดงานศิลปวัฒนธรรม

การจัดการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาทั้งของสถาบันกลุ่มภาค สถาบันที่เข้าร่วม และเจ้าภาพในการจัดงานโดยนำหลัก ทฤษฎี 5M1P ประกอบด้วย Money (เงินทุน) Man (ทรัพยากรบุคคล) Management (การบริหารจัดการ) Marketing (การบริหารการตลาด) Moral (ใจ) Plance (สถานที่) มาใช้ในการวิเคราะห์การจัดการ โดยผลการประเมินการจัดงานในแต่ละครั้งมีผลการประเมินด้านตัวชี้วัดทุกด้านอยู่ในระดับ ดี - ดีมาก ทำให้การจัดงานศิลปวัฒนธรรมเป็นโครงการที่ดีมากในด้านของการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ของเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อพัฒนางานนาฏศิลป์ให้เป็นที่ประจักษ์ ตลอดจนเพื่อพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทยสู่นานาชาติ

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่อง “การแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการการ
แสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา และเพื่อศึกษาการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรม
อุดมศึกษา มีขอบเขตในการศึกษา คือ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 – 19

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมเอกสาร ขั้นตอนที่ 3 การ
สัมภาษณ์บุคคล ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์ ทำให้การดำเนินการวิจัยเป็นระเบียบ ระบบ สามารถเก็บ
ข้อมูล ตลอดจนนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

จากการวิจัย สามารถแบ่งข้อมูลที่พบในการวิจัยได้ 3 ประเด็น คือ พัฒนาการการแสดงในงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา รูปแบบแนวความคิดการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาและการจัดการ
การแสดงงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยสรุปข้อมูลอันเกิดผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ถือกำเนิดจากงานดนตรีไทยอุดมศึกษา และยังเป็นพันธกิจที่
สำคัญประการหนึ่ง ของสถาบันอุดมศึกษา คือ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดย
ทบวงมหาวิทยาลัยในสมัยนั้น จึงถือกำเนิด "งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย" (ครั้งที่ 1 - 5)
ต่อมาเมื่อมีการปรับโครงสร้างของส่วนราชการทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษาในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เปลี่ยนชื่องานเป็น "งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา" และตั้งแต่ครั้งที่ 6 เปลี่ยนเป็น "งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา"

ครั้งที่ 1 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย จัดโดยมหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
ระหว่างวันที่ 27 – 29 สิงหาคม พ.ศ.2541 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 42 สถาบัน

ครั้งที่ 2 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย จัดโดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัด
กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 1 – 3 ธันวาคม พ.ศ.2542 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 61 สถาบัน

ครั้งที่ 3 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย จัดโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 11 – 13 ธันวาคม พ.ศ.2543 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 59 สถาบัน

ครั้งที่ 4 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย “ศิลปะ นาฏยลีลา ลักษณะศิลปากร” จัดโดยมหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์) จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ 25 – 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2544 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 61 สถาบัน

ครั้งที่ 5 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย “ภูมิปัญญาพื้นบ้าน สืบสานพัฒนาไทย” จัดโดยมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างวันที่ 24 – 26 มกราคม พ.ศ.2546 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 63 สถาบัน

ครั้งที่ 6 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา “ศิลปะ นาฏยธร ศิลปากร วรรณนา” จัดโดยมหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์) จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ 18 – 20 สิงหาคม พ.ศ.2547 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 75 สถาบัน

ครั้งที่ 7 งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา “ออนซอน ศิลป์ ศรีมอ ดินแดง” จัดโดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ระหว่างวันที่ 25 – 27 พฤศจิกายน 2547 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 45 สถาบัน

ครั้งที่ 8 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “ศิลป์ ล้านนา ปูจาแม่ฟ้าหลวง” จัดโดยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 13 – 15 มกราคม พ.ศ.2549 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 50 สถาบัน

ครั้งที่ 9 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “วัฒนธรรมทุกภาค ทุกศาสนา สร้างปัญญาชน” จัดโดยมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรีระหว่างวันที่ 25 – 27 มีนาคม พ.ศ.2552 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 83 สถาบัน

ครั้งที่ 10 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “ศิลปะ ศิลปิน ศิลปากร” จัดโดยมหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์) จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ 7 - 9 ธันวาคม พ.ศ.2552 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 96 สถาบัน

ครั้งที่ 11 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “นาฏดุริยศิลป์ ณ ถิ่นล้านนา” จัดโดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 19-22 ตุลาคม พ.ศ.2553 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 92 สถาบัน

ครั้งที่ 12 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “เทิดไท้องค์เอกอัครศิลปิน” จัดโดยมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 9 - 11 ธันวาคม พ.ศ.2554 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 54 สถาบัน

ครั้งที่ 13 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “รวมดวงใจถวายแม่ของแผ่นดิน” จัดโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ 12- 14 สิงหาคม พ.ศ.2555 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 58 สถาบัน

ครั้งที่ 14 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “ฮีตฮอยศิลป์ ถิ่นตักสิลา” จัดโดยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างวันที่ 25 - 27 มกราคม 2557 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วมงาน 76 สถาบัน

ครั้งที่ 15 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “โดยฮีต ตามฮอย สานศิลป์ สู่อินล้านนา” จัดโดยมหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2557 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วม 81 สถาบัน

ครั้งที่ 16 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “วิศิษฎ์ศิลปินสรรพศิลป์สโมสร” จัดโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 14 - 17 พฤศจิกายน 2558 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วม 83 สถาบัน

ครั้งที่ 17 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “สานศิลป์ ถิ่นสองแคว” จัดโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ระหว่างวันที่ 1 - 3 กุมภาพันธ์ 2560 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วม 82 สถาบัน

ครั้งที่ 18 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร” จัดโดย มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างวันที่ 7 – 9 กุมภาพันธ์ 2561 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วม 101 สถาบัน

ครั้งที่ 19 งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา “สืบสารวัฒนธรรมนาฏลีลา เฉลิมพระเกียรติพระราชแห่งแผ่นดิน” จัดโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ระหว่างวันที่ 2 - 4 กุมภาพันธ์ 2562 จำนวนสถาบันที่เข้าร่วม 91 สถาบัน

โดยจะมีการจัดงาน 3 วัน รูปแบบการจัดงาน ประกอบด้วย เวทีสำหรับการแสดงจาก มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม การจัดนิทรรศการตามแนวความคิดหลักของงาน การจัดเสวนาทงวิชาการด้าน นาฏยศิลป์ไทย การออกร้านค้า จำหน่ายสินค้าของนักเรียน นิสิต นักศึกษา สินค้าประจำจังหวัด (OTOP) โดยปัจจุบันมีสมาชิกของเครือข่าย จำนวน 121 สถาบัน ซึ่งสมาชิกเครือข่ายไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมงาน ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาทุกครั้ง โดยขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา

พัฒนาการของการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) พัฒนาการการแสดงในพิธีเปิด ในช่วงของการจัดงานครั้งที่ 1 – 2 ยังไม่มีแนวความคิดหลักของงาน จึงไม่ได้มีการแสดงในพิธีเปิดจากสถาบันกลุ่มภาคต่าง ๆ โดยครั้งที่ 3 มติในที่ประชุมในการเริ่มมีการแสดงทุกสถาบันที่ร่วมงานมีโอกาสได้แสดงต่อหน้าพระที่นั่งในพิธีเปิดงาน โดยผูกเป็นเรื่องราวและตั้งชื่อการแสดงว่า พระคือสร้อยร้อยใจไทยทั้งชาติ โดยให้แต่ละกลุ่มสถาบันแสดงภายในเวลากลุ่มละ 5 นาที ช่วงที่ 2 ช่วงที่ 2 ครั้งที่ 4 – 19 มีการเริ่มตั้งชื่อแนวความคิดหลักของงาน และระบุต่อท้ายชื่อโครงการ โดยมีแนวความคิดเพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวาระโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนวาระครบรอบพิเศษของมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ โดยมีสองแบบการแสดง แบบที่หนึ่งการแสดงที่เจ้าภาพเป็นผู้กำหนดและขอความร่วมมือจากสถาบันที่เข้าร่วม ส่งตัวแทนนิสิต นักศึกษามาร่วมแสดง แบบที่สองเป็นการแสดงจากกลุ่มภาคจะเป็นการแสดงที่มาจากแนวความคิดหลักของงานหรือไม่ก็ได้ 2) พัฒนาการการแสดง แบ่งออกเป็น การแสดงกลุ่มภาคเหนือ การแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การแสดงกลุ่มภาคกลาง การแสดงกลุ่มภาคตะวันออก การแสดงกลุ่มภาคใต้ และมีการปรับการแสดงกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือแสดงร่วมกับกลุ่มภาคกลางตั้งแต่ครั้งที่ 15 เป็นต้นมา โดยในช่วงการจัดงานครั้งแรก ไม่มีการกำหนดระยะเวลาของการแสดง และเริ่มมีการกำหนดระยะเวลาของการแสดงในการจัดงานครั้งที่ 2 โดยการแสดงเป็น

ในรูปแบบของการแสดงอนุรักษ์ และการแสดงสร้างสรรค์ 3) พัฒนาการการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วม โดยการแสดงของสถาบันที่เข้าร่วมสามารถแบ่งออกได้สองแบบคือ การแสดงจากชมรม และการแสดงจากคณะที่มีสาขานาฏศิลป์ โดยการแสดงจะเป็นการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคโดยในช่วงหลัง ๆ มีการนำผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากนิสิต นักศึกษา มาแสดงภายในงานอีกด้วย 4) พัฒนาการแสดงในพิธีปิด การแสดงในพิธีปิดจะมาจากเจ้าภาพ ต่อด้วยการแสดงส่งมอบตราสัญลักษณ์โครงการให้เจ้าภาพครั้งต่อไป เป็นลักษณะของการแสดงขบวนแห่เชิญธงตราประจำมหาวิทยาลัย และมีการแสดงประกอบกรับมอบ เพื่อเป็นการแสดงความพร้อมในการจัดงานครั้งต่อไป

จากการแสดงทั้ง 4 ส่วนผู้วิจัยได้แบ่งประเภทและรูปแบบการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 - 19 โดยการพิจารณาจากข้อมูลที่ปรากฏใน รายงานสรุปผลโครงการ สู่จิบัตรของงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาในแต่ละครั้ง โดยวิเคราะห์จากแนวความคิด ประเภทของการแสดง รูปแบบของการแสดง ประเภทของเครื่องดนตรี การแต่งกาย เนื้อร้อง จำนวนผู้แสดง รูปถ่ายของการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา จาก 1402 ชุดการแสดง ผู้วิจัยพบว่า ประเภทและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ได้ดังนี้

ประเภทที่ 1 การแสดงมาตรฐาน

1 โขน

2 หนังใหญ่

3 ละคร

4 รำ

5 ระบำ

รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบำ จำนวน 57 ชุดการแสดงคิดเป็นร้อยละ 4.07 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 2 การแสดงพื้นเมือง

1 นาฏศิลป์พื้นเมือง

2 การละเล่นพื้นบ้าน

3 การแสดงวงดนตรีพื้นบ้าน

4 ศิลปะป้องกันตัว

ประเภทที่ 2 การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 32 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 2.29 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 3 การแสดงสร้างสรรค์

1 นาฏศิลป์ไทย

2 นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

3 นาฏศิลป์พื้นเมือง

4 ขบวนแห่

5 ละครร่า

6 นาฏศิลป์ตะวันตก

7 การแสดงประกอบ แสง สี เสียง

ประเภทที่ 3 การแสดงสร้างสรรค์

- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏศิลป์ไทย รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 231 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 16.48 ของการแสดงทั้งหมด
- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 114 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 8.14 ของการแสดงทั้งหมด
- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏศิลป์พื้นบ้าน รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด ระบุว่า จำนวน 421 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 30.02 ของการแสดงทั้งหมด
- การแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบอื่น ๆ รูปแบบการแสดงที่นำมาแสดงมากที่สุด นาฏศิลป์ตะวันตก (Contempolary dance) จำนวน 28 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 1.20 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 4 การแสดงนาฏศิลป์นานาชาติ

1 นาฏศิลป์อินเดีย

2 นาฏศิลป์อินโด

3 นาฏยศิลป์มาเลเซีย

4 นาฏยศิลป์เวียดนาม

ประเภทที่ 4 การแสดงนานาชาติ มีจำนวนชุดการแสดงทั้งหมด 5 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของการแสดงทั้งหมด

ประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี

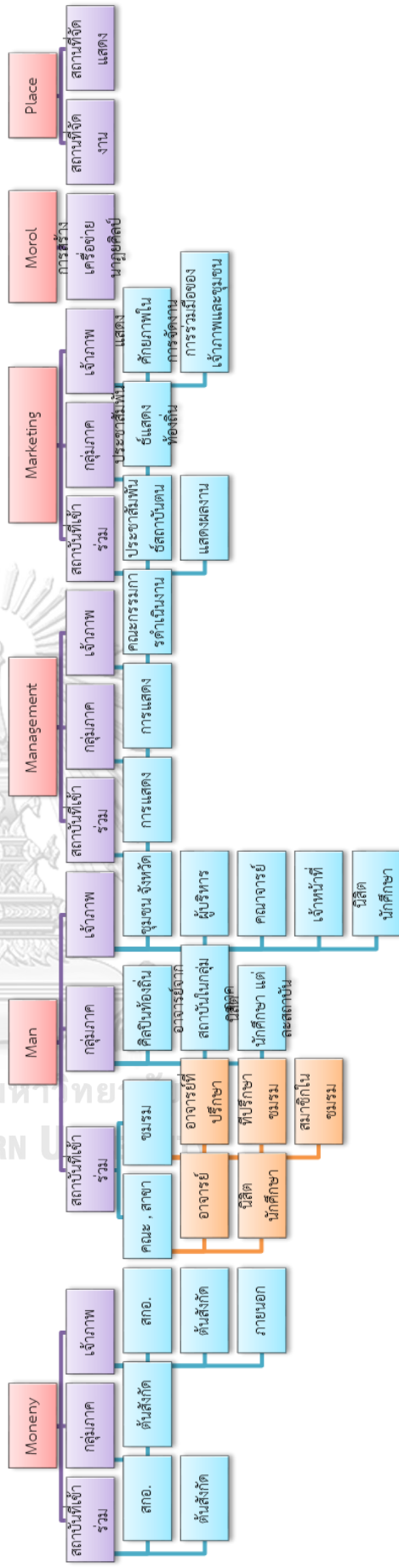
ประเภทที่ 5 การแสดงดนตรี มีจำนวน 17 ชุดการแสดง คิดเป็นร้อยละ 1.22 ของการแสดงทั้งหมด

และการแสดงที่ได้รับความนิยมนำมาแสดงในงาน ถึงร้อยละ 62 ของการแสดงทั้งหมด คือการแสดงสร้างสรรค์ รูปแบบนาฏยศิลป์พื้นบ้าน(ระบำ) เนื่องจากสมาชิกที่เข้าร่วมงานส่วนใหญ่มาจากหลากหลายภูมิภาค แต่ละสถาบันจึงนำผลงานการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของตนมาแสดง โดยมาจากความชำนาญในนาฏยศิลป์ตาม

ภูมิภาคของตน ทศพยากรด้านผู้เชี่ยวชาญ ปรารถนาพร้อมในเรื่องของดนตรี และเครื่องแต่งกาย โดยปัจจัยในการเลือกชุดการแสดงจากความ ถนัดทางด้านนาฏศิลป์ของแต่ละสถาบันหรือศิลปินของแต่ละสถาบัน ทักษะของนิสิต นักศึกษา ที่เป็นผู้แสดง สถาบันที่จัดงานและสถานที่ทำการแสดง งบประมาณ

การจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมศึกษามีด้วยกัน 3 ส่วน การจัดการแสดงของสมาชิกที่เข้าร่วม การจัดการแสดงในกลุ่มภาค และการจัดการแสดงของเจ้าภาพ ในรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงาน โดยผู้วิจัยได้นำ ทฤษฎี 5 M และ 1 P มาใช้เป็นหลักวิเคราะห์ ในเรื่องของการจัดการการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมศึกษา ดังนี้

แผนภูมิ 15 แผนภูมิการจัดการแสดงโดยทฤษฎี 5 M 1 P

ที่มา : ผู้วิจัย

การจัดโครงการงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา เป็นการจัดงานที่ได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ซึ่งการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษานี้ เป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบาย ที่คณะรัฐมนตรีในทุกสมัย มอบหมายนโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยกระทรวงรับนโยบายและส่งต่อให้หน่วยงานในกำกับ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทำให้เกิดการรวมตัวกัน เพื่อจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา โดยพบว่าผลการประเมินการจัดงานในแต่ละครั้งมีผลการประเมินด้านตัวชี้วัดในทุกด้านอยู่ในระดับ ดี - ดีมาก โดยงานนี้ถือเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นแบบแผนตามแบบกรมศิลปากร ตลอดจนมีการพัฒนาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติในระดับอุดมศึกษา เนื่องด้วยในระดับอุดมศึกษา ซึ่งงานศิลปวัฒนธรรมถือเป็นงานที่ให้ว่าที่บัณฑิตได้ฝึกฝน การสร้างสรรค์ผลงาน การจัดการการแสดง การสร้างเครือข่ายทางด้านศิลปวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องการแสดงในงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษานี้ ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดงาน หรือโครงการ ด้านศิลปวัฒนธรรม เนื่องในปัจจุบันมีผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังคงมีสมาชิกจากสถาบันอุดมศึกษาที่สนใจเข้าร่วมเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ทำให้ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ไม่มีที่สิ้นสุดสามารถที่จะทำการศึกษาข้อมูลและพัฒนาข้อมูลเพิ่มเติมต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ฮีตฮอยศิลป์ ถิ่นตักสิลา ศิลปวัฒนธรรม
อุดมศึกษา ครั้งที่ 14. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ คลังนานาวิทยา, 2557.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิชาศิลปวัฒนธรรมศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 11. เชียงใหม่: บริษัท
มิ่งเมืองนวัตน์ จำกัด โรงพิมพ์มิ่งเมือง, 2553.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

มหาวิทยาลัยบูรพา. งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 9. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา,
2552.

มหาวิทยาลัยพายัพ. งานส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยพายัพ, 2541.

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. รายงานสรุปผลการประเมิน งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่
8: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. เชียงราย, 2549.

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. หนังสือที่ระลึก งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 8 ศิลป์
ล้านนา ปู่จ่าแม่ฟ้าหลวง. เชียงราย: โรงพิมพ์บดินทร์การพิมพ์, 2549.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบสานวัฒนธรรม
นาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”. บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. สหุจิบัตรการแสดง ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 19 “สืบ
สานวัฒนธรรมนาฏลีลาเฉลิมพระเกียรติพระราชาแห่งแผ่นดิน”. บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย, 2562.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. สานศิลป์ ถิ่นสองแคว.พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พิบูลสงคราม, 2560.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ. งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ประมวลงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. รายงานผลการประเมินโครงการ งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 12. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, 2554.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ ศิลปากร งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. ศิลปะ นาฏยลีลา ลักษณะศิลปากร.นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. ศิลปะ ศิลปิน ศิลปากร. กรุงเทพฯ: บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับบลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2552.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 18 “นาฏยปริติยานันท์ กิ่งศตวรรษ สนามจันทร์ศิลปากร”. อนุสารอุดมศึกษา. ปีที่ 44 ฉบับ 476 (กุมภาพันธ์ 2561) : 11-13.

สุพพล วิรุฬห์รักษ์, หลักการแสดงนาฏยศิลป์ปริทรรศน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543, หน้า 231.

นภัสสร พูลเกษม. การแสดงนาฏยศิลป์ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา. งานวิจัยภาคศึกษานาฏยศิลป์ 2, สาขานาฏยศิลป์ไทย ภาคศึกษานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

กษิตศ ม่วงจันทร์. บัณฑิตสาขาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยเกริก. สัมภาษณ์. 4 พฤษภาคม 2563.

กอมารูดิง ไช้ะนิยาต๊ะ. อาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี. สัมภาษณ์. 16 ธันวาคม 2562

กัญญ์กานต์ กุญโคจร. อาจารย์ที่ปรึกษาทุนด้านศิลปวัฒนธรรมสถาบันส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต. สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2562.

ขวัญชนก หมั่นเจริญ, เจ้าหน้าที่กิจกรรมศิลปและวัฒนธรรม ฝ่ายพัฒนานิสิต สำนักบริหารกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2563.

ฐิติมา ยอดรักษ์. ครู โรงเรียน เทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย. สัมภาษณ์. 4 พฤษภาคม 2563.

ณัฐฐิธยาน์ มงคละสิงห์. สัมภาษณ์. สัมภาษณ์. 23 ธันวาคม 2562.

ธรรมจักร พรหมพ้วย, รองคณบดีฝ่ายบริหาร และอาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สัมภาษณ์ 27 มีนาคม 2563.

ธัญญ์กร กล้าแดง. ประธานงานโครงการและการแสดง บริษัท WECAN MULTIMEDIA จำกัด. สัมภาษณ์. 2 พฤษภาคม 2563.

นริภัทร เป๋นดี. นิสิตระดับมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 2 พฤษภาคม 2563.

บุษกร มุสิกโก. นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 สาขาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. สัมภาษณ์. 3 พฤษภาคม 2563.

ปวีรส มินา. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และอาจารย์ประจำภาควิชานาฏยสังคีต สาขาวิชาการละคร มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์. 23 ธันวาคม 2563.

พิมพ์ศร สุวรรณ. บัณฑิตสาขาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยเกริกสัมภาษณ์. สัมภาษณ์. 4 พฤษภาคม 2563.

ไพฑูรย์ เข้มแข็ง. ที่ปรึกษาคณะกรรมการการอุดมศึกษา. สัมภาษณ์. 3 ธันวาคม 2562.

ภูริตา เรืองจิรยศ, อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะ

มนุษยศาสตร์ และที่ปรึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. สัมภาษณ์. 7 เมษายน 2563.

มาลินี อาชายุทธการ. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 25 กุมภาพันธ์ 2562.

ลาวัญย์ ไกรเดช. ที่ปรึกษางานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา. สัมภาษณ์. 3 กุมภาพันธ์ 2563.

วงศ์สุรางค์ อรุณรัตน์. เจ้าหน้าที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเกริก สัมภาษณ์. 7 เมษายน 2563.

วรวรรณ ชิตีชีนะ. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ. สัมภาษณ์. 21 มีนาคม 2563.

วสุพล คำเหล็ก. ครู ประจำโรงเรียนทรัพย์ไพรวัลย์วิทยาคม สพม.39 จังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์. 4 พฤษภาคม 2563.

วิริยะ สวัสดิ์จีน. อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. สัมภาษณ์. 2 มีนาคม 2563.

ศราวุธ จันทระขำ. อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. สัมภาษณ์. 22 มีนาคม 2563.

สุนิษา สุกิน. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สัมภาษณ์. 7 เมษายน 2563.

สุรีมาศ หฤทัยบริรักษ์. นักแสดงสังกัด ไทยรัฐทีวี สัมภาษณ์. 4 พฤษภาคม 2563.

อภิัญญา ชำนิ. นักวิชาการละครและดนตรี สังกัด งานกิจกรรมพัฒนานิสิต กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. สัมภาษณ์. 7 เมษายน 2563.

อรฉัตร ของทอง. ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. สัมภาษณ์ 20 ธันวาคม 2562.

ข่าวสด. World Culture Festival. [ออนไลน์]. 2562. ข่าวสด. แหล่งที่มา :

https://www.khaosod.co.th/pr-news/news_3009730 [28 เมษายน 2562].

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การแสดงโขน-หุ่นละครเล็ก ตอนยกรบ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. [ออนไลน์]. 2558. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แหล่งที่มา :

<http://eresource.car.chula.ac.th/chula-media/details.asp?ID=1500> [14 กรกฎาคม 2563].

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา. งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 18. [ออนไลน์]. 2561. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา. แหล่งที่มา:

<https://www.rmutl.ac.th/news/6779-> [14 กรกฎาคม 2563].

มหาวิทยาลัยมหิดล. โครงการบูรณาการศิลปอาเซียน ครั้งที่ 1. [ออนไลน์]. 2561. มหาวิทยาลัยมหิดล. แหล่งที่มา : <https://mahidol.ac.th/th/2018/asean-youth-cultural-forum-thailand/> [28 เมษายน 2562].

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 15. [ออนไลน์]. 2557. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. แหล่งที่มา:

https://www.kru.ac.th/th/mod_gallery.php?gallery_id=681 [14 กรกฎาคม 2563].

วิเศษศิลป์ปิ่นสรรพศิลป์สโมสร. นาฏกรรมหุ่นคนเฉลิมพระเกียรติ โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. [ออนไลน์]. 2558. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แหล่งที่มา :

<http://wisitcu.chula.ac.th/album6.php> [14 กรกฎาคม 2563].

วิเศษศิลป์ปิ่นสรรพศิลป์สโมสร. นาฏกรรมหุ่นคนเฉลิมพระเกียรติ โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. [ออนไลน์]. 2558. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แหล่งที่มา :

<http://wisitcu.chula.ac.th/album3.php> [14 กรกฎาคม 2563].

ศูนย์วัฒนธรรม อำเภอเมืองนครปฐม มหาวิทยาลัยคริสเตียน. งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษาครั้งที่ 12. [ออนไลน์]. 2554. มหาวิทยาลัยคริสเตียน แหล่งที่มา: https://service.christian.ac.th/ncc/News/54/Culture%2012_Korat/Culture%2012_Korat.html [14 กรกฎาคม 2563].

สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

[ออนไลน์].สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. แหล่งที่มา : <http://www.mua.go.th/history.html>
[20 สิงหาคม 2561].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2540. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/?page_id=11102[3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2544. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2020/01/pol_54.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2548. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_55.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2549. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_56Th.pdf[3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2551. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_57.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2551. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_58.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2551. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/pol_28.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2554. สำนัก

เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/history_60.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2557. สำนักเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/04/history_61.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม [ออนไลน์]. 2562. สำนักเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. แหล่งที่มา: https://www2.soc.go.th/wp-content/uploads/2019/07/history_62.pdf [3 กรกฎาคม 2563].

ASEAN University Network. International cultural and dance festival [ออนไลน์]. 2012. แหล่งที่มา : <http://www.aunsec.org/aunmemberuniversities.php> [28 เมษายน 2562].

Facebook : Festival Juvenil Internacional de Dança Internacional. Festival Juvenil Internacional de Dança Internacional. [ออนไลน์]. 2019. Festival Juvenil Internacional de Dança Internacional. แหล่งที่มา : <https://www.facebook.com/photo?fbid=2309494319132641&set=a.2247434642005276> [28 เมษายน 2562].

Facebook : Festival Juvenil Internacional de Dança Internacional. Festival Juvenil Internacional de Dança Internacional. [ออนไลน์]. 2019. Festival Juvenil Internacional de Dança Internacional. แหล่งที่มา : <https://www.facebook.com/photo?fbid=2307587389323334&set=a.2247434642005276>

IYF ประเทศไทย. International cultural and dance festival. [ออนไลน์]. 2012. IYF ประเทศไทย. แหล่งที่มา : <https://iyfthailand.com/project/world-culture-festival/> [28 เมษายน 2562].

KORAT STARTUP. International cultural and dance festival. [ออนไลน์]. 2016. KORAT STARTUP. แหล่งที่มา : <http://www.koratstartup.com/korat-art-culture-fes16/> [28 เมษายน 2562].

MUSHROOMTRAVAL. Dance festival. [ออนไลน์]. 2016. MUSHROOMTRAVAL.
แหล่งที่มา : <https://www.mushroomtravel.com/page/international-youth-dance-festival-2016/> [28 เมษายน 2562].

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, กำหนดการแข่งขันศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 13.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, ระเบียบวาระการประชุม คณะกรรมการดำเนินการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 3/2558. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 11 กันยายน 2558.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, ระเบียบวาระการประชุม คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1/2561. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 7 กันยายน 2561.

สำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานการจัดงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 1/2563. สำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 26 กุมภาพันธ์ 2563

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 77 ภาพงานแถลงข่าวงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2 ณ โรงแรม
บางกอกพาเลส เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542
ที่มา ประมวลงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2 ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หน้า 87

Photographed by : abird

ภาพที่ 78 การแสดงฟ้อนสาวไหมต้นแบบแม่ครูบัวเรียว รัตนมณีภรณ์ งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา
ครั้งที่ 15

ที่มา <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=abird&month=11-2014&date=02&group=48&gblog=79>

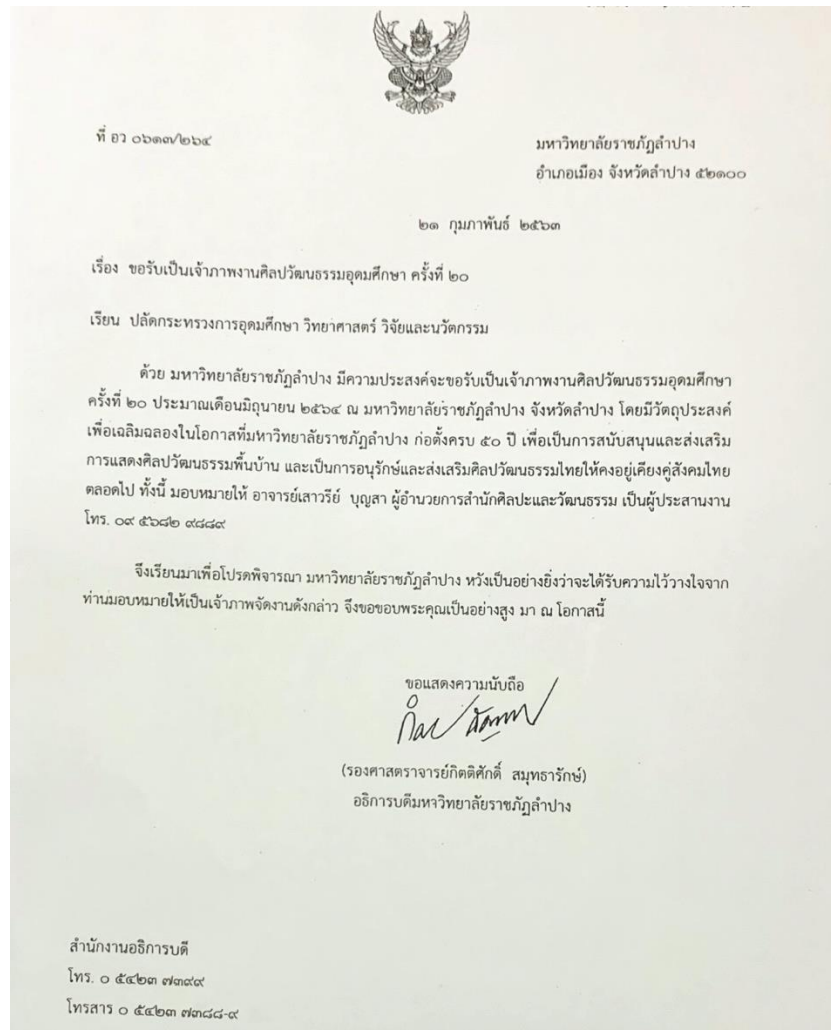
ภาพที่ 79 ประธานชมรมดนตรีไทยและประธานชมรมนาฏศิลป์และการละครไทย
ทูลเกล้าฯ ถวายพวงมาลัยแต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานวิเศษศิลป์
สรรพศิลป์สโมสร งานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 42 และงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 16

ที่มา ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ จากนางสาวนริภัคร แป้นดี

ภาพที่ 80 การส่งมอบตราสัญลักษณ์ให้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เจ้าภาพในการจัด
งานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 17

ที่มา <http://wisitcu.chula.ac.th/album3.php>

ภาพที่ 81 ภาพหนังสือขอรับเป็นเจ้าภาพงานศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่ 20 โดย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏลำปาง
ที่มา : ระเบียบวาระการประชุม คณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานการจัดงาน
ศิลปวัฒนธรรมอุดมศึกษา ครั้งที่1/2563 วันอังคาร ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องประชุม
ศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร ชั้น 3 อาคารอุดมศึกษา 1 สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวอรุทัย นิลนาม
วัน เดือน ปี เกิด	18 พฤศจิกายน 2538
สถานที่เกิด	ยะลา
วุฒิการศึกษา	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	24 ซอยมูซอ 2 ถนน สีโรรส ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY